

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w listopadzie 2021 r.

Socio-economic situation of the country in November 2021

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju w listopadzie 2021 r.

Socio-economic situation of the country in November 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Opracowań Statystycznych
Statistics Poland, Statistical Products Department

pod kierunkiem

supervised by

Magdaleny Ambroch

Zespół autorski

Editorial team

Dominika Borek, Justyna Gustyn, Anna Kozera, Joanna Kozłowska, Marcin Marikin, Ewa Morytz-Balska, Filip Piotrowski, Marcin Safader, Wojciech Świtalski, Anna Zielkowska, Maciej Żelechowski

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Elżbieta Lisiak, Eustachiusz Markowski, Beata Morawska, Łukasz Nowak, Katarzyna Stanecka

Ikony użyte na okładce

Icons used on the cover

Freepik, Kirenschastry i Pixel Perfect z Flaticon

Designed by Freepik, Kirenschastry and Pixel Perfect from Flaticon

Publikacja dostępna na stronie

Publication available at

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source.

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Spis treści

Contents

Synteza	5
Executive summary	8
Rynek pracy	11
Labour market	
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	26
Wages and salaries; social benefits	
Ceny	30
Prices	
Rolnictwo	38
Agriculture	
Przemysł	43
Industry	
Budownictwo	51
Construction	
Budownictwo mieszkaniowe	54
Housing construction	
Rynek wewnętrzny	57
Domestic market	
Transport	61
Transport	
Handel zagraniczny	66
Foreign trade	
Produkt krajowy brutto	74
Gross domestic product	
Sytuacja społeczno-gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach	76
Socio-economic situation in the European Union and in selected countries	
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju	80
Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country	
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne – Unia Europejska	84
Main macroeconomic indicators – European Union	

Objaśnienia znaków umownych Symbols

Symbol Symbol	Opis Description	Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero	Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit	„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit	Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand	kg	kilogram kilogramme
mln	million million	szt. pc.	sztuka piece
mld bn	miliard billion	l	litr litre
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point	hl	hektolitr hectolitre
zł PLN	złoty zloty	t	tona tonne
USD	dolar USA United States dollar	dt	decytona decitonne
EUR	euro euro		
CHF	frank szwajcarski Swiss franc		
UE EU	Unia Europejska European Union		

Synteza

Rynek pracy w listopadzie 2021 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w przeliczeniu na etaty)	+0,2% m/m	+0,7% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu okresu)		5,4%

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w skali roku nieco bardziej niż w dwóch poprzednich miesiącach. Notowano dalszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia rejestrowanego, które nadal kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności wskazują, że w III kwartale br. liczba pracujących i wskaźnik zatrudnienia wzrosły w porównaniu z poprzednim kwartałem, a liczba osób bezrobotnych oraz stopa bezrobocia zmniejszyły się.

Według wyników badania popytu na pracę w III kwartale br. utworzono więcej nowych miejsc pracy niż rok wcześniej (kiedy notowano spadek). Zmniejszyła się skala likwidacji miejsc pracy. Odsetek stanowisk zlikwidowanych w związku z pandemią był znacznie niższy niż w poprzednim kwartale oraz niż przed rokiem.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2021 r.

nominalne	+1,8% m/m	+9,8% r/r
realne	+0,8% m/m	+1,9% r/r

Wzrost przeciętnych miesięcznych nominalnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw był większy niż w poprzednim miesiącu. Pomimo dalszego nasilenia zjawisk inflacyjnych, tempo wzrostu płac realnych również było nieco szybsze niż w październiku br. (ale wolniejsze niż we wcześniejszych miesiącach).

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w listopadzie 2021 r.

z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych		
nominalne	+0,1% m/m	+7,2% r/r
realne	-0,1% m/m	-0,4% r/r
rolników indywidualnych		
nominalne	-2,0% m/m	+3,6% r/r
realne	-3,1% m/m	-3,7% r/r

Nominalne emerytury i renty brutto w obu systemach wzrosły w skali roku w nieco większym stopniu niż w październiku br. Pogorszyła się natomiast dynamika ich siły nabywczej: realne świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych obniżyły się w skali roku (po raz pierwszy od początku 2020 r.), a spadek realnych świadczeń rolników indywidualnych (notowany od kwietnia br.) pogłębił się.

Ceny w listopadzie 2021 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+1,0% m/m	+7,8% r/r
ceny produkcji sprzedanej przemysłu	+1,0% m/m	+13,2% r/r
ceny produkcji budowlano-montażowej	+1,2% m/m	+6,7% r/r

Tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku uległo dalszemu przyspieszeniu i było najwyższe od ponad dwudziestu lat. Bardziej niż w poprzednich miesiącach wzrosły ceny w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, m.in. ceny w zakresie transportu oraz związane z mieszkaniem, a także ceny żywności i napojów bezalkoholowych.

Większy niż w poprzednich miesiącach był również wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu (i najwyższy od 1998 r.) oraz cen produkcji budowlano-montażowej (który był największy od 2008 r.).

Produkcja sprzedana przemysłu w listopadzie 2021 r.

niewyrównana sezonowo	+5,3% m/m	+15,2% r/r
wyrównana sezonowo	+6,5% m/m	+15,2% r/r

Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku w większym stopniu niż w poprzednim miesiącu. Wzrost notowano we wszystkich sekcjach przemysłu, najwyższy w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (po spadku przed rokiem); znaczny był również wzrost w przetwórstwie przemysłowym. Większa niż rok wcześniej była produkcja sprzedana we wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych, w tym najbardziej zwiększyła się w produkcji dóbr związanych z energią.

Produkcja budowlano-montażowa w listopadzie 2021 r.

niewyrównana sezonowo	+8,9% m/m	+12,7% r/r
wyrównana sezonowo	+3,6% m/m	+10,9% r/r

Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku (notowany po spadku przed rokiem) był dużo większy niż w październiku br. Sprzedaż robót budowlanych zwiększyła się we wszystkich działach budownictwa, w tym najbardziej w podmiotach realizujących głównie roboty specjalistyczne. Sprzedaż robót remontowych wzrosła bardziej niż robót inwestycyjnych.

Sprzedaż detaliczna w listopadzie 2021 r.

	-1,0% m/m	+12,1% r/r
--	-----------	------------

Sprzedaż detaliczna zwiększyła się w skali roku bardziej niż w poprzednich miesiącach. Wzrost notowano w większości grup, w tym w dwóch największych – żywność, napoje i wyroby tytoniowe oraz paliwa stałe, ciekłe i gazowe. Wyraźne ożywienie sprzedaży obserwowano w grupach tekstylia, odzież, obuwie oraz farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny. Jedynie w grupie pojazdy samochodowe, motocykle, części utrzymał się notowany od września br. spadek sprzedaży.

Przewozy ogółem w listopadzie 2021 r.

ładunków	-0,4% m/m	+4,4% r/r
pasażerów	-18,0% m/m	+74,1% r/r

Przewozy ładunków wzrosły w skali roku w większym stopniu niż w październiku br. Wzrost przewozów pasażerskich był znacznie wyższy niż w poprzednich miesiącach i wynikał m.in. z dużego ograniczenia przewozów w listopadzie ub. roku.

Handel zagraniczny (w zł) w okresie styczeń–październik 2021 r.

eksport	+22,5% r/r
import	+27,5% r/r

Obroty towarowe z zagranicą były dużo wyższe niż w okresie styczeń–październik ub. roku (kiedy notowano niewielki wzrost eksportu oraz nieznaczny spadek importu). Wzrosły obroty ze wszystkimi grupami krajów. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem, dużo niższym niż przed rokiem. Wskaźnik terms of trade w okresie styczeń–wrzesień br. kształtował się niekorzystnie (odmiennie niż rok wcześniej).

Koniunktura gospodarcza w grudniu 2021 r.

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury	
przetwórstwo przemysłowe	-12,2
budownictwo	-15,4
handel detaliczny	-6,2
transport i gospodarka magazynowa	-2,9
zakwaterowanie i gastronomia	-19,6

Oceny przedsiębiorstw dotyczące ogólnego klimatu koniunktury są pesymistyczne i gorsze niż w listopadzie br. (w tym w transporcie i gospodarce magazynowej są negatywne po raz pierwszy od kwietnia br.).

Badane podmioty nadal przeważnie wskazują, że negatywne skutki pandemii COVID-19 dla ich działalności będą niewielkie lub nie wystąpią. Podobnie jak przed miesiącem wyjątek stanowią przedsiębiorstwa zakwaterowania i gastronomii, spośród których tylko 35% dostrzega niewielki lub żaden wpływ pandemii. Więcej tych podmiotów niż w listopadzie br. wskazuje na poważne skutki pandemii (48% wobec 42%), ale mniej obawia się efektów zagrażających stabilności firmy (16% wobec 22%). Perspektywy funkcjonowania firm w badanych działalnościach w przypadku utrzymania ograniczeń związanych z COVID-19 są postrzegane w sposób zróżnicowany – w przetwórstwie przemysłowym, handlu detalicznym oraz transporcie i gospodarce magazynowej ponad połowa podmiotów (57%–60%, tj. nieco więcej niż miesiąc wcześniej) przewiduje możliwość utrzymania działalności powyżej 6 miesięcy, a od 16% do 21% firm (tj. nieco mniej) uważa, że nie przetrwa dłużej niż 3 miesiące; w budownictwie zmniejszył się odsetek podmiotów wskazujących, że może przetrwać przez okres dłuższy niż 6 miesięcy (do 41%), a podobny jak przed miesiącem odsetek (37%) przewiduje, że przetrwa tylko do 3 miesięcy. Najślabsze są oceny jednostek zakwaterowania i gastronomii, wśród których 24% przewiduje możliwość utrzymania działalności powyżej 6 miesięcy (wobec 28% w listopadzie br.), a 29% – od 4 do 6 miesięcy (wobec 35%); więcej tych firm niż w listopadzie br. wskazuje natomiast, że nie przetrwa w obecnych warunkach dłużej niż 3 miesiące (47% wobec 37%).

Koniunktura konsumencka w grudniu 2021 r.

Wskaźnik ufności konsumenckiej	
bieżący (BWUK)	-27,3
wypredzający (WWUK)	-19,7

Wskaźniki ufności konsumenckiej, określające bieżące i oczekiwane tendencje konsumpcji indywidualnej, ponownie pogorszyły się. Bardziej negatywne niż w listopadzie br. są opinie formułowane m.in. na temat obecnej możliwości dokonywania ważnych zakupów oraz aktualnej sytuacji ekonomicznej kraju. W opiniach na temat przyszłej sytuacji gospodarczej konsumentów nadal wskazują na możliwy znaczny wzrost cen.

Konsumentów obawiają się zagrożenia ze strony pandemii bardziej niż przed miesiącem. Wyższy ich odsetek wskazuje na duże zagrożenie dla gospodarki (52% wobec 45% w listopadzie br.), dla zdrowia populacji jako całości (39% wobec 33%) oraz dla osobistego zdrowia (28% wobec 22%). Nieco większy jest odsetek respondentów postrzegających pandemię jako duże zagrożenie dla ich sytuacji finansowej (16% wobec 15%), a także osób pracujących zdecydowanie obawiających się utraty pracy lub zaprzestania prowadzenia własnej działalności (5% wobec 4%), przy niewielkim spadku odsetka tych osób, które dostrzegają możliwość wystąpienia takiej sytuacji (do 36% z 38%).

Executive summary

Labour market in November 2021

average paid employment in enterprise sector (in full-time equivalents)	+0.2% m/m	+0.7% y/y
registered unemployment rate (as of the end of period)		5.4%

Average paid employment in enterprise sector increased in annual terms slightly more than in the previous two months. A further decline was observed in the number of registered unemployed and the registered unemployment rate, both of which were still below the previous year's level.

The results of the Labour Force Survey indicate that in the third quarter of 2021 the number of employed persons and the employment rate increased compared to the previous quarter, while the number of unemployed persons and the unemployment rate decreased.

According to the results of the survey on demand for labour, in the third quarter of 2021 more new jobs were created than a year before (when a decrease was recorded). The scale of job losses declined. The percentage of jobs lost due to the epidemic situation was significantly lower than in the previous quarter.

Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in November 2021

nominal	+1.8% m/m	+9.8% y/y
real	+0.8% m/m	+1.9% y/y

The year-on-year increase in average monthly nominal gross wages and salaries in enterprise sector was higher than in the previous month. Although inflation continued to intensify, the growth rate of real wages and salaries was also slightly faster than in October 2021 (but slower than in earlier months).

Average monthly gross retirement and other pensions in November 2021

from non-agricultural social security system		
nominal	+0.1% m/m	+7.2% y/y
real	-0.1% m/m	-0.4% y/y
of farmers		
nominal	-2.0% m/m	+3.6% y/y
real	-3.1% m/m	-3.7% y/y

Average monthly nominal gross retirement and other pensions in both systems grew in annual terms slightly more than in October 2021. However, the dynamics of their purchasing power deteriorated: real benefits from non-agricultural social security system decreased in annual terms (for the first time since the beginning of 2020), and the decline in real benefits of farmers (recorded since April 2021) deepened.

Prices in November 2021

prices of consumer goods and services	+1.0% m/m	+7.8% y/y
producer prices in industry	+1.0% m/m	+13.2% y/y
producer prices in construction	+1.2% m/m	+6.7% y/y

The annual growth in prices of consumer goods and services accelerated once again and was the highest in over twenty years. The prices of most groups of consumer goods and services increased more than in previous months, including prices related to transport, dwelling as well as prices of food and non-alcoholic beverages.

Also the growth in both prices of sold production of industry and prices of construction and assembly production was higher than in previous months (the former was the highest since 1998 and the latter since 2008).

Sold production of industry in November 2021

seasonally unadjusted	+5.3% m/m	+15.2% y/y
seasonally adjusted	+6.5% m/m	+15.2% y/y

Sold production of industry increased in annual terms more than a month before. A growth was recorded in all sections of industry, the highest in electricity, gas, steam and air conditioning supply (after a decline a year before); there was also a significant increase in manufacturing. Sold production grew in annual terms in each of the main industrial groupings, the most in the production of energy.

Construction and assembly production in November 2021

seasonally unadjusted	+8.9% m/m	+12.7% y/y
seasonally adjusted	+3.6% m/m	+10.9% y/y

The annual growth in construction and assembly production was much higher than in October 2021 (after a decline a year before). Sales of construction works increased in all divisions of construction, of which the most in entities dealing mainly with specialised construction activities. Sales of restoration works increased more than of investment ones.

Retail sales in November 2021

	-1.0% m/m	+12.1% y/y
--	-----------	------------

Retail sales increased in annual terms more than in previous months. A growth was recorded in the majority of groups, of which in the two largest – food, beverages and tobacco products as well as solid, liquid and gaseous fuels. A vivid rise in sales occurred in textiles, clothing, footwear and pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment. Only in the group motor vehicles, motorcycles and parts a decrease in sales continued, which was observed since September 2021.

Transport in November 2021

of goods	-0.4% m/m	+4.4% y/y
of passengers	-18.0% m/m	+74.1% y/y

Transport of goods increased in annual terms to a greater extent than in October 2021. The growth in transport of passengers was much higher than in previous months, which resulted, among others, from its large reduction in November 2020.

Foreign trade (in PLN) in January–October 2021

exports	+22.5% y/y
imports	+27.5% y/y

The foreign trade turnover was much higher than in the period January–October 2020 (when there was a small increase in exports and a slight decrease in imports). The total turnover grew with all groups of countries. The exchange closed with a positive balance, much smaller than a year before. The terms of trade index in January–September 2021 was unfavourable (unlike a year before).

Business tendency in December 2021

Business climate indicators	
manufacturing	-12.2
construction	-15.4
retail trade	-6.2
transportation and storage	-2.9
accommodation and food service activities	-19.6

Entrepreneurs assess the general business climate mostly pessimistic and worse than in November 2021 (including negative assessments in transportation and storage for the first time since April 2021).

The prevailing opinion among the surveyed entities is still that the negative influence of the COVID-19 pandemic on their business activity will be minor or will not occur. Just like a month before, the exceptional situation is in accommodation and food service activities, where 35% of companies indicate a little or no impact of the pandemic. More entities than in the previous month indicate serious effects (48% vs. 42%), but fewer are concerned about effects threatening the stability of the company (16% vs. 22%). The outlook for the operation of enterprises in the surveyed activities in the case of maintaining the COVID-19 is differentiated. In manufacturing, retail trade, and transportation and storage, more than half of the entities (57%–60%, slightly more than a month before) assess the ability to maintain their activity for more than 6 months, while between 16% and 21% of entities (slightly less than a month before) believe that they will not last for more than 3 months; in construction, the percentage of entities indicating that they will last for more than 6 months decreased (to 41%), and a similar percentage of them expect to survive for only up to 3 months (37%). The assessments of accommodation and food services units are the weakest, among which 24% expect to stay in business for more than 6 months (vs. 28% in November 2021), and 29% – from 4 to 6 months (vs. 35%). However, more of these companies than in November 2021 indicate that they will not survive under the current conditions for more than 3 months (47% vs. 37%).

Consumer tendency in December 2021

Consumer confidence indicators	
current	-27.3
leading	-19.7

Consumer confidence indicators, defining the current and expected trends in individual consumption, deteriorated again. The opinions regarding, among others, the current possibility of making important purchases and the current economic situation of the country are more negative than in November 2021. Among opinions on the future economic situation the consumers indications on the significant growth in consumer prices maintained.

Consumers are more concerned about the threat of a pandemic than a month before. A higher percentage of them indicate a high risk to the economy (52% vs. 45% in November 2021), to the health of the population as a whole (39% vs. 33%) and to personal health (28% vs. 22%). The percentage of respondents viewing the pandemic as a big threat to their financial situation is slightly higher (16% vs. 15%), as well as of employed people who are definitely afraid about losing their job or stopping their own business (5% vs. 4%), with a slightly decreased percentage of those who perceive the possibility of such a situation (up to 36% from 38%).

Rynek pracy Labour market

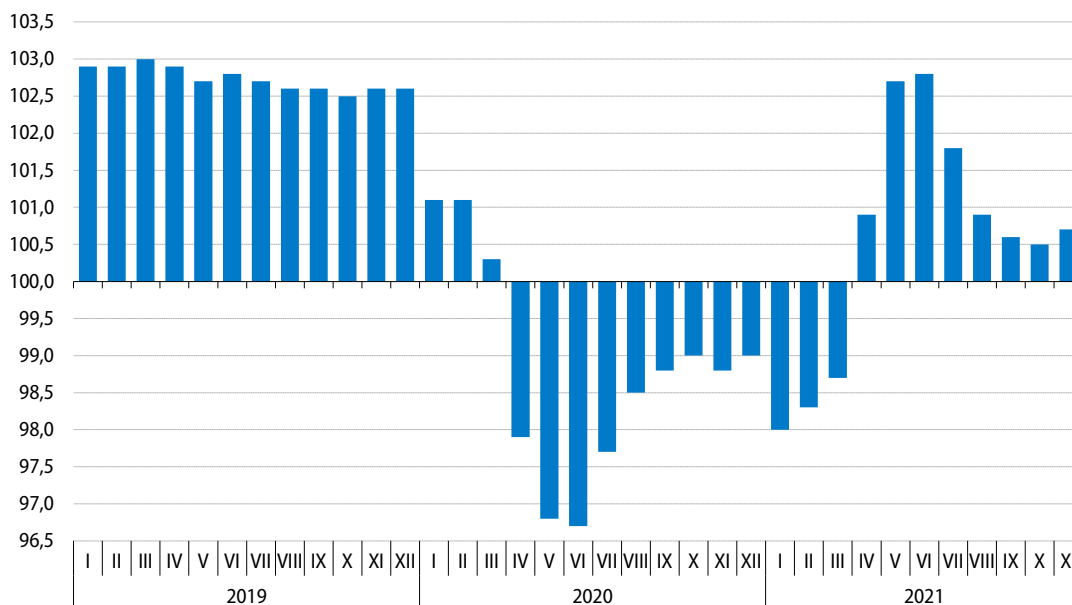
W listopadzie br. wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był nieco wyższy niż w dwóch poprzednich miesiącach. Obserwowano dalszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia rejestrowanego. W rezultacie w końcu listopada br. nadal były one niższe niż rok wcześniej.

Według wstępnych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za III kwartał br. zarówno liczba pracujących, jak i wskaźnik zatrudnienia były wyższe niż w poprzednim kwartale, a liczba osób bezrobotnych oraz stopa bezrobocia zmniejszyły się.

Według wyników badania popytu na pracę w III kwartale br. utworzono więcej nowych miejsc pracy niż przed rokiem, przy jednoczesnym ograniczeniu skali likwidacji miejsc pracy. Wyraźnie mniejszy niż rok wcześniej był odsetek stanowisk zlikwidowanych w związku z pandemią.

Wykres 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 1. Average employment in enterprise sector corresponding period of previous year=100

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w listopadzie br. ukształtowało się na poziomie 6363,7 tys. i było o 0,7% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 0,5% w październiku br. oraz spadku o 1,2% w listopadzie ub. roku). W największym stopniu (i bardziej niż w poprzednich miesiącach) zwiększyło się w skali roku zatrudnienie w informacji i komunikacji (o 6,7%). Wzrost zatrudnienia wyższy niż przeciętnie w sektorze notowano ponadto m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (1,6%), transporcie i gospodarce magazynowej (1,5%) oraz przetwórstwie przemysłowym (0,8%). W niewielkim stopniu wzrosło także zatrudnienie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,3%), a podobne do notowanego rok wcześniej było w budownictwie. Spadek (choć mniejszy niż

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przeliczeniu na etaty.

w poprzednich miesiącach) nadal notowano natomiast m.in. w obsłudze rynku nieruchomości (o 2,7%), górnictwie i wydobywaniu (o 2,6%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 2,2%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,8%). Po wzrostach obserwowanych od kwietnia br. obniżyło się również zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 0,6%).

Tablica 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 1. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2021		2020		2021	
	XI		I-XI			
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100			w tys. in thousands	
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	6364	100,7	98,8	98,9	100,3	6337
w tym: of which:						
Przemysł Industry	2728	100,6	98,0	98,1	100,5	2730
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	121	97,4	95,7	96,5	97,7	123
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2360	100,8	97,9	97,9	100,7	2359
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	112	98,2	97,2	99,1	97,3	113
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	135	101,6	102,0	101,9	101,9	135
Budownictwo Construction	419	100,0	100,1	100,4	99,5	421
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	1302	100,3	98,7	98,6	100,0	1292
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	635	101,5	101,0	101,9	101,5	631
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	118	97,8	93,1	97,8	89,6	114
Informacja i komunikacja Information and communication	269	106,7	102,6	103,2	104,6	261
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	92	97,3	98,1	99,3	95,9	91
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna^a Professional, scientific and technical activities^a	252	103,1	102,5	103,8	100,5	246
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	397	99,4	97,7	94,4	101,8	400

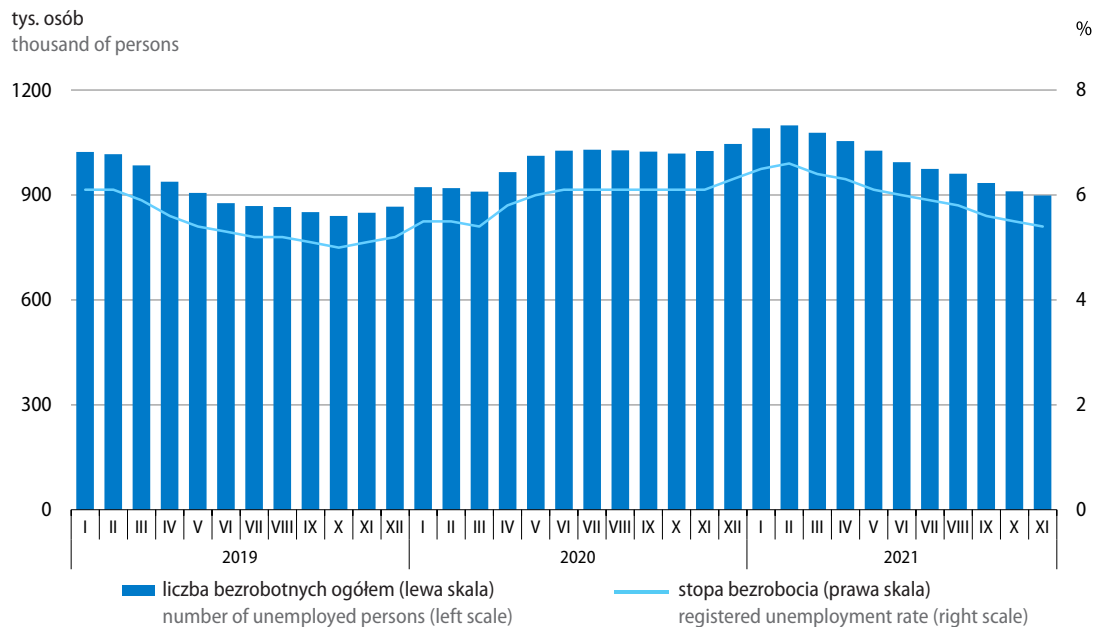
a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.
a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

Spośród działów o największym udziale w zatrudnieniu najwyższy wzrost zatrudnienia w skali roku utrzymał się w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją urządzeń elektrycznych (wyniósł 4,8%) oraz produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (3,2%). Bardziej niż przeciętnie w sektorze wzrosło ponadto zatrudnienie w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, produkcji wyrobów z metali, produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, produkcji maszyn i urządzeń, produkcji mebli oraz handlu hurtowym (w granicach 2,1%–0,8%). Na poziomie zbliżonym do notowanego w listopadzie ub. roku kształtowało się zatrudnienie w handlu detalicznym oraz budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Niższe niż przed rokiem było natomiast zatrudnienie w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 2,8%), produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,9%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 0,8%), a także w produkcji artykułów spożywczych oraz budowie budynków (po 0,3%).

W okresie styczeń–listopad br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 6337,3 tys. i było o 0,3% wyższe niż rok wcześniej.

W końcu listopada br. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 898,8 tys. **bezrobotnych**, tj. mniej niż w październiku br. (o 12,1 tys., tj. o 1,3%) oraz niż w listopadzie ub. roku (o 126,9 tys., tj. o 12,4%). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 5,4%, tj. obniżyła się zarówno w skali miesiąca (o 0,1 p.proc.), jak i roku (o 0,7 p.proc.).

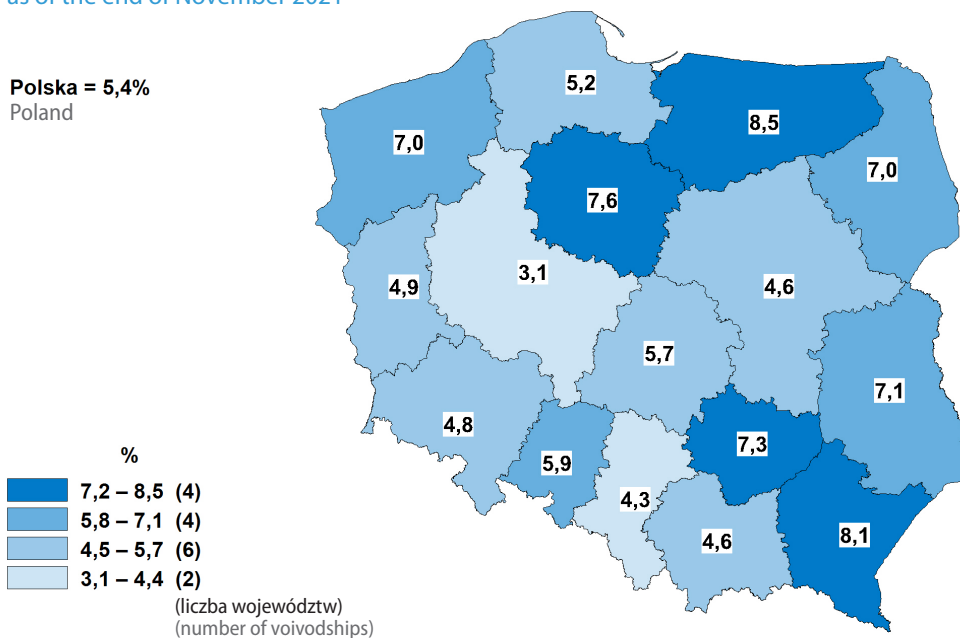
Wykres 2. Bezrobocie rejestrowane
Chart 2. Registered unemployment

W województwach stopa bezrobocia kształtowała się od 3,1% w wielkopolskim do 8,5% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z poprzednim miesiącem stopa bezrobocia obniżyła się w dziesięciu województwach (po 0,1 p.proc.), a w pozostałych nie uległa zmianie. W skali roku natężenie bezrobocia zmniejszyło się we wszystkich województwach, w tym najbardziej w warmińsko-mazurskim, lubuskim, kujawsko-pomorskim, zachodniopomorskim oraz świętokrzyskim (w granicach 1,4–1,0 p.proc.).

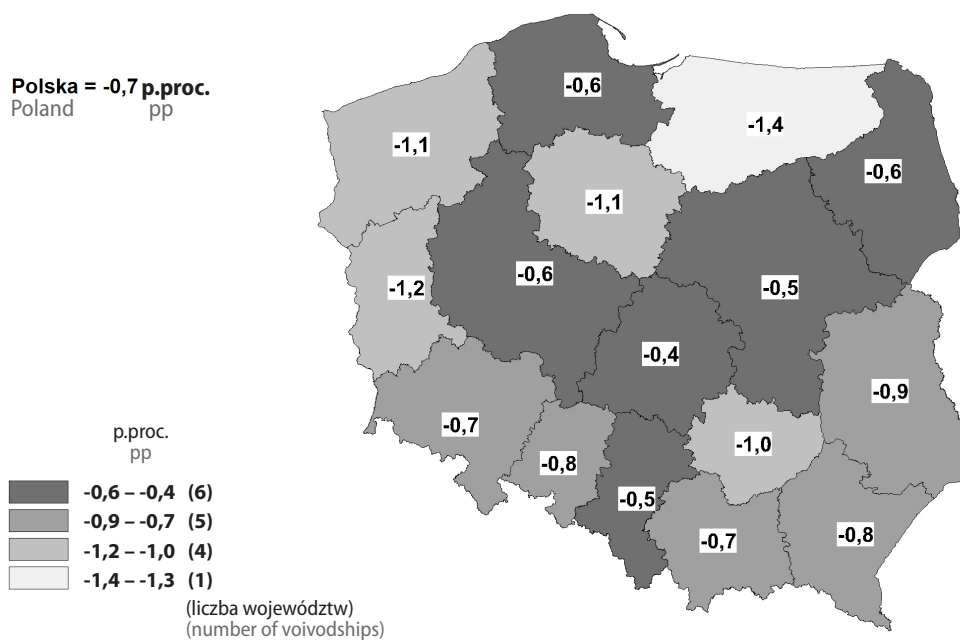
Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego stan w końcu listopada 2021 r.

Map 1. Registered unemployment rate as of the end of November 2021

Mapa 2. Zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego listopad 2021 r. do listopada 2020 r.

Map 2. Registered unemployment rate changes November 2021 to November 2020

Wśród **bezrobotnych zarejestrowanych** w końcu listopada br. kobiety stanowiły 54,2%, tj. o 0,3 p.proc. więcej niż rok wcześniej. W porównaniu z sytuacją sprzed roku wzrosły odsetki osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku oraz nieposiadających kwalifikacji zawodowych. Zbliżony do notowanego w listopadzie ub. roku był odsetek osób bezrobotnych dotychczas niepracujących. Obniżyły się natomiast odsetki osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz absolwentów.

Tablica 2. Bezrobotni zarejestrowani
Table 2. Registered unemployed persons

Wyszczególnienie Specification	XI 2021		XI 2020		XI 2021	
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thousands	w % bezrobotnych zareje- strowanych ogółem in % of total registered unemployed		
Bezrobotni zarejestrowani ogółem Registered unemployed – in total	898,8	87,6	120,7	1025,7	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:						
kobiety females	486,7	88,1	115,9	552,6	53,9	54,2
dotychczas niepracujący previously not employed	115,2	88,6	116,6	130,0	12,7	12,8
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons	37,0	73,6	148,7	50,3	4,9	4,1
bez prawa do zasiłku without benefits rights	781,6	90,8	120,6	861,1	83,9	87,0
absolwenci ^a graduates ^a	28,8	79,9	109,7	36,0	3,5	3,2
bez kwalifikacji zawodowych without occupational qualifications	293,3	90,4	124,0	324,3	31,6	32,6

a Bezrobotni absolwenci to osoby zarejestrowane w okresie 12-m-cy od zakończenia nauki.

a Unemployed graduates include persons registered within the period of 12 months since the completion of education.

W porównaniu z listopadem ub. roku w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wzrosły odsetki takich osób **bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy** jak: długotrwale bezrobotni², osoby niepełnosprawne oraz osoby powyżej 50. roku życia. Podobne do notowanych przed rokiem były odsetki osób posiadających dziecko w wieku do 6. roku życia, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz osób posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18. roku życia. Obniżył się natomiast odsetek osób bezrobotnych w wieku do 30. roku życia.

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Tablica 3. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy
 Table 3. Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market

Wyszczególnienie Specification	XI 2021		XI 2020		XI 2021	
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thousands	w % bezrobotnych zareje- strowanych ogółem in % of total registered unemployed		
Bezrobotni zarejestrowani ogółem Registered unemployed – in total	898,8	87,6	120,7	1025,7	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:						
w wieku do 30. roku życia at the age below 30 years	216,9	80,1	121,6	270,7	26,4	24,1
w wieku do 25. roku życia at the age below 25 years	104,2	79,2	123,2	131,5	12,8	11,6
w wieku powyżej 50. roku życia at the age over 50 years	237,6	91,3	114,0	260,3	25,4	26,4
długotrwale bezrobotni ^a long-term unemployed ^a	506,2	101,3	117,0	499,9	48,7	56,3
korzystający ze świadczeń pomocy społecznej benefiting from social assistance	11,6	82,5	90,7	14,0	1,4	1,3
posiadający co najmniej jedno dziecko w wieku do 6. roku życia with at least one child under 6 years of age	162,0	87,8	105,4	184,5	18,0	18,0
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne w wieku do 18. roku życia with at least one disabled child under 18 years of age	1,6	81,3	90,1	2,0	0,2	0,2
niepełnosprawni disabled	60,5	109,5	97,9	55,3	5,4	6,7

a Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

a The long-term unemployed include persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last 2 years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adults in the workplace.

W urzędach pracy w listopadzie br. **zarejestrowano** 101,1 tys. **nowych bezrobotnych**, tj. mniej niż przed miesiącem (o 5,5%), ale więcej niż przed rokiem (o 4,1%). Większa niż w listopadzie ub. roku była liczba osób rejestrujących się po raz kolejny (o 6,7%), które nadal stanowiły najliczniejszą grupę wśród nowo zarejestrowanych (80,0%, tj. o 1,9 p.proc. więcej niż rok wcześniej). Wzrosła również liczba nowo zarejestrowanych osób dotychczas niepracujących, nieposiadających kwalifikacji zawodowych, zamieszkałych na wsi oraz absolwentów. Znacznie mniej niż przed rokiem zarejestrowano osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 24,1% wobec niewielkiego wzrostu rok wcześniej). Po raz pierwszy od maja ub. roku obniżyła się także liczba nowo zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych.

Tablica 4. Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych
Table 4. Newly registered unemployed

Wyszczególnienie Specification	XI 2021			XI 2020			XI 2021
	w tys. in thousands	okres poprzedni= =100 previous period=100	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thousands	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych in % of newly registered unemployed		
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem Newly registered unemployed – in total	101,1	94,5	104,1	79,3	97,1	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:							
zarejestrowani po raz kolejny reentrants to unemployment rolls	80,9	99,1	106,7	74,9	75,8	78,1	80,0
dotychczas niepracujący previously not employed	12,2	76,1	109,3	76,2	11,2	11,5	12,1
absolwenci ^a graduates ^a	8,4	64,2	101,3	87,4	8,3	8,6	8,4
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons	3,5	89,6	75,9	100,3	4,6	4,7	3,4
zamieszkali na wsi living in rural areas	44,9	93,4	107,0	78,5	42,0	43,3	44,5
bez kwalifikacji zawodowych without occupational qualifications	31,1	93,8	107,7	80,5	28,9	29,7	30,7
długotrwale bezrobotni ^b long-term unemployed ^b	32,7	86,6	98,7	101,1	33,1	34,1	32,4

a Bezrobotni absolwenci to osoby zarejestrowane w okresie 12-m-cy od zakończenia nauki. b Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

a Unemployed graduates include the persons registered within the period of 12 months since the completion of education.

b The long-term unemployed include persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last 2 years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adult in the workplace.

Z ewidencji bezrobotnych w listopadzie br. **skreślono** 113,2 tys. osób, tj. o 13,4% mniej niż w październiku br., ale o 26,1% więcej niż w listopadzie ub. roku. Najczęstszą przyczyną wyrejestrowania nadal było podjęcie pracy, choć dotyczyło mniejszego odsetka wyrejestrowanych niż przed rokiem (56,8% wobec 66,3%). Z powodu podjęcia pracy z ewidencji wykreślono o 8,0% więcej osób niż przed rokiem, przy czym wzrosła zarówno liczba osób podejmujących pracę niesubsydiowaną (o 3,2% do 52,5 tys.), jak i tych podejmujących pracę subsydiowaną (o 35,6% do 11,8 tys.). Ponad dwukrotnie więcej osób niż rok wcześniej wyrejestrowano w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (w kwietniu ub. roku obowiązek ten został zawieszony, a od czerwca ub. roku jest egzekwowany w ograniczonym stopniu) lub z powodu dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego. Zwiększyła się ponadto liczba wyrejestrowanych w wyniku rozpoczęcia szkolenia lub stażu, a także z powodu nabycia praw emerytalnych lub rentowych. Podobna jak w listopadzie ub. roku była liczba osób skreślonych z ewidencji w wyniku nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego.

Tablica 5. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn
 Table 5. Unemployed persons removed from unemployment rolls by reasons

Wyszczególnienie Specification	XI 2021			XI 2020		XI 2021	
	w tys. in thousands	okres poprzedni= =100 previous period=100	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thousands	w % bezrobotnych wyrejestrowanych in % of unemployed persons removed from unemployment rolls		
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem Unemployed persons removed from unemployment rolls – in total	113,2	86,6	126,1	79,2	89,7	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni, którzy: Of total – unemployed persons, who:							
podjęli pracę took work	64,3	88,1	108,0	97,8	59,5	66,3	56,8
niesubsydiowaną unsubsidised	52,5	87,9	103,2	95,5	50,8	56,6	46,4
subsydiowaną subsidised	11,8	88,8	135,6	114,5	8,7	9,7	10,4
rozpoczęli szkolenie lub staż started training or traineeship	9,0	72,1	164,6	88,8	5,5	6,1	8,0
nie potwierdzili gotowości do pod- jęcia pracy ^a did not confirm availability for work ^a	18,8	95,8	211,2	39,8	8,9	9,9	16,6
dobrowolnie zrezygnowali ze statu- su bezrobotnego voluntarily resigned from the status of unemployed	6,4	84,1	200,7	38,7	3,2	3,6	5,7
nabyli prawa emerytalne lub rento- we acquired the right to retirement pay pension	0,6	104,1	118,8	100,4	0,5	0,6	0,5
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego acquired the right to pre-retirement allowances	0,7	93,0	101,0	84,3	0,7	0,8	0,6

a W kwietniu 2020 r. obowiązek potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy został zawieszony, od czerwca 2020 r. obowiązek jest egzekwowany w ograniczonym stopniu.

a In April 2020 the obligation to confirm availability for work was suspended, since June 2020 the obligation is enforced to a limited extent.

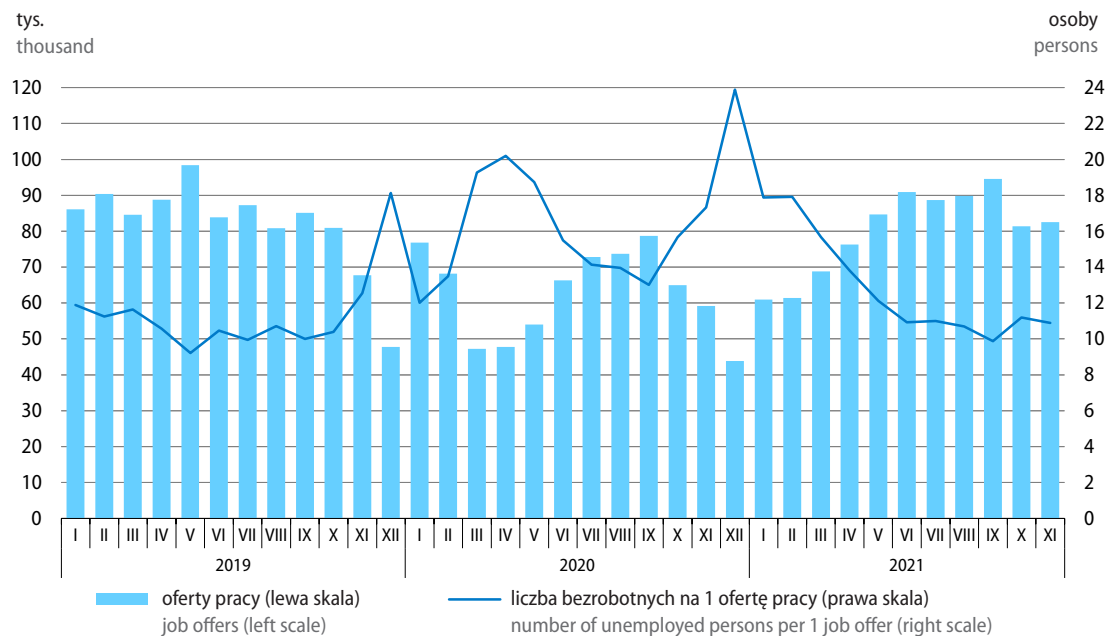
Kwota wypłat z tytułu **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) w listopadzie br. wyniosła 126,4 mln zł i była o 3,0% niższa niż przed miesiącem oraz o 28,2% niższa niż przed rokiem. W okresie styczeń–listopad br. bezrobotnym wypłacono 1697,7 mln zł, tj. o 20,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Do urzędów pracy w listopadzie br. zgłoszono 113,6 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 6,2% mniej niż przed miesiącem, ale o 39,0% więcej niż przed rokiem. W skali roku zwiększyła się zarówno liczba ofert z sektora prywatnego (o 38,8%), jak i z sektora publicznego (o 43,1%). Oferty z sektora publicznego stanowiły 7,0% ogółu ofert (wobec 6,8% rok wcześniej). W końcu listopada br. oferty niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 29,5% wszystkich ofert (wobec 29,0% przed rokiem). Spośród wszystkich ofert pozostających do dyspozycji w końcu listopada br. 3,8% adresowanych było do osób niepełnosprawnych, 2,0% dotyczyło stażu, a 0,1% skierowanych było do absolwentów.

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Wykres 3. Oferty pracy stan w końcu miesiąca

Chart 3. Job offers as of the end of a month

W końcu listopada br. zadeklarowano mniejszą niż przed miesiącem oraz niż przed rokiem liczbę zwolnień grupowych – 332 zakłady **zadeklarowały zwolnienie** 24,1 tys. pracowników, w tym 4,8 tys. osób z sektora publicznego (w końcu października br. 356 pracodawców zadeklarowało zwolnienie 27,6 tys. pracowników, w tym 4,6 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu listopada ub. roku – odpowiednio 310 zakładów, 33,0 tys. pracowników, w tym 4,0 tys. z sektora publicznego).

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**⁴ liczba **aktywnych zawodowo** w III kwartale br. wyniosła 17342 tys. osób, tj. o 0,8% więcej niż w poprzednim kwartale. **Współczynnik aktywności zawodowej** zwiększył się o 0,6 p.proc. do 58,2%.

Liczba osób **pracujących** w III kwartale br. wyniosła 16814 tys. i była o 1,3% wyższa niż w poprzednim kwartale. Nieco bardziej zwiększyła się liczba pracujących kobiet (wzrost o 1,4% do 7630 tys.) niż mężczyzn (odpowiednio o 1,2% do 9184 tys.). Wzrosła liczba osób pracujących w rolnictwie (o 2,7% do 1402 tys.) i usługach (o 2,1% do 10236 tys.), natomiast obniżyła się – w przemyśle (o 0,4% do 5088 tys.). Więcej osób niż w poprzednim kwartale pracowało w sektorze prywatnym (wzrost o 2,0% do 12722 tys.), a mniej w sektorze publicznym (spadek o 0,6% do 4093 tys.).

Wskaźnik zatrudnienia ogółem (dla osób w wieku 15–89 lat) zwiększył się w porównaniu z II kwartałem br. o 0,8 p.proc. i ukształtował się na poziomie 56,4%. Wskaźnik wzrósł w większości grup wyodrębnionych ze względu na wiek: wśród osób w wieku 15–24 lata (o 1,7 p.proc. do 28,3%), 35–44 lata (o 0,7 p.proc. do 87,6%), 45–59/64 lata⁵ (o 1,8 p.proc. do 78,2%) oraz 60/65–89 lat⁶ (o 0,4 p.proc. do 9,3%).

4 W związku ze zmianami metodologicznymi wprowadzonymi w BAEL od I kwartału 2021 r. dane nie mogą być porównywane z poprzednimi okresami. Dane od I kwartału br. dotyczą m.in. innej populacji, tj. osób w wieku 15–89 lat (wcześniej 15 lat i więcej). Więcej informacji na stronie: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-bezrobotni-bierni-zawodowo-wg-bael/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-zmian-wprowadzanych-od-2021-r-w-bael,35,1.html>

5 Kobiety w wieku 45–59 lat, mężczyźni w wieku 45–64 lata.

6 Kobiety w wieku 60–89 lat, mężczyźni w wieku 65–89 lat.

Nieco obniżył się wskaźnik zatrudnienia wśród osób w wieku 25–34 lata (o 0,2 p.proc. do 83,0%), ale nadal był wyższy niż w I kwartale br. (81,9%). Wśród osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata⁷) wskaźnik zatrudnienia wzrósł w porównaniu z poprzednim kwartałem o 1,1 p.proc. i wyniósł 77,4%.

Liczba **osób bezrobotnych** w III kwartale br. była niższa niż w poprzednim okresie o 12,9% i wyniosła 528 tys. Odsetek osób spełniających kryteria bezrobotnego według BAEL i jednocześnie deklarujących, że są zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne wyniósł 39,2%, tj. był niższy niż w II kwartale br. (o 3,0 p.proc.).

Stopa bezrobocia według BAEL obniżyła się w porównaniu z II kwartałem br. o 0,5 p.proc. do 3,0%. W podobnym stopniu zmniejszyło się natężenie bezrobocia wśród mieszkańców miast (o 0,5 p.proc. do 3,0%) oraz wsi (o 0,4 p.proc. do 3,1%). Niższa niż w poprzednim kwartale była zarówno stopa bezrobocia wśród mężczyzn (spadek o 0,6 p.proc. do 2,9%), jak i kobiet (odpowiednio o 0,3 p.proc. do 3,2%).

Tablica 6. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania (BAEL)
Table 6. Unemployed persons and unemployment rate by sex and place of residence (LFS)

Okres badania Survey period		Ogółem Total	Miasto Urban areas	Wieś Rural areas	Mężczyźni Males	Kobiety Females
		bezrobotni unemployed persons				
		w tys. in thousands	w % ogółem in % of total			
2021	I–III	687	59,7	40,3	55,7	44,3
	IV–VI	606	60,6	39,4	55,0	45,0
	VII–IX ^a	528	59,5	40,5	52,8	47,2
		stopa bezrobocia w % unemployment rate in %				
2021	I–III	4,0	4,0	4,0	4,1	4,0
	IV–VI	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	VII–IX ^a	3,0	3,0	3,1	2,9	3,2

a Dane wstępne.
a Preliminary data.

Najniższą stopę bezrobocia według BAEL w III kwartale br. notowano w województwie dolnośląskim, gdzie jednocześnie wystąpił jej najgłębszy spadek w porównaniu z poprzednim kwartałem (o 1,8 p.proc. do 2,0%), a najwyższą – w łódzkim (4,7%). W większości województw stopa bezrobocia była niższa niż w II kwartale br.; wzrosła jedynie w województwach wielkopolskim i mazowieckim (odpowiednio o 0,6 p.proc. do 2,4% oraz o 0,1 p.proc. do 2,8%).

We wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na wiek stopa bezrobocia zmniejszyła się: wśród osób w wieku 15–24 lata (o 1,9 p.proc. do 11,4%), 25–34 lata (o 0,2 p.proc. do 3,7%), 35–44 lata (o 0,6 p.proc. do 2,2%) oraz 45–89 lat (o 0,4 p.proc. do 2,0%). Wśród osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata⁸) stopa bezrobocia wyniosła 3,2%, tj. obniżyła się w porównaniu z II kwartałem br. o 0,5 p.proc.

7 Kobiety w wieku 15–59 lat, mężczyźni w wieku 15–64 lata.

8 Kobiety w wieku 18–59 lat, mężczyźni w wieku 18–64 lata.

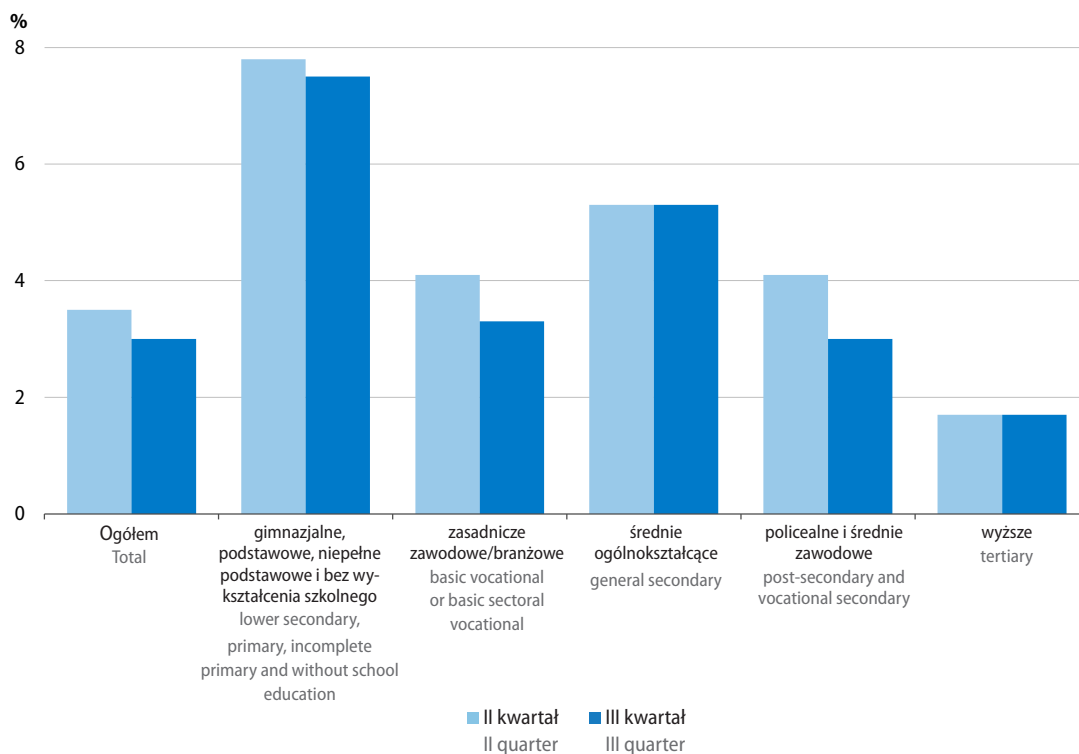
Tablica 7. Stopa bezrobocia według grup wieku (BAEL)
Table 7. Unemployment rate by groups of age (LFS)

Okres badania Survey period	Grupy wieku Age groups						
	15–24 lata years	25–34 lata years	35–44 lata years	45–89 lat years	15–64 lata years	produkcyjny (18–59/64) working	
	w % in %						
2019	I–III	10,4	4,8	3,1	2,8	4,0	4,1
	IV–VI	10,4	3,3	2,8	2,1	3,3	3,3
	VII–IX ^a	10,8	3,4	2,4	1,9	3,2	3,2

a Dane wstępne.
a Preliminary data.

Spadek stopy bezrobocia notowano w większości grup wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia: wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 1,1 p.proc. do 3,0%), zasadniczym zawodowym/branżowym (o 0,8 p.proc. do 3,3%) oraz gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (o 0,3 p.proc. do 7,5%). Wśród osób z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym stopa bezrobocia pozostała na poziomie notowanym w II kwartale br. i wyniosła odpowiednio 1,7% i 5,3%.

Wykres 4. Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia ludności (BAEL)
Chart 4. Unemployment rate by educational level (LFS)

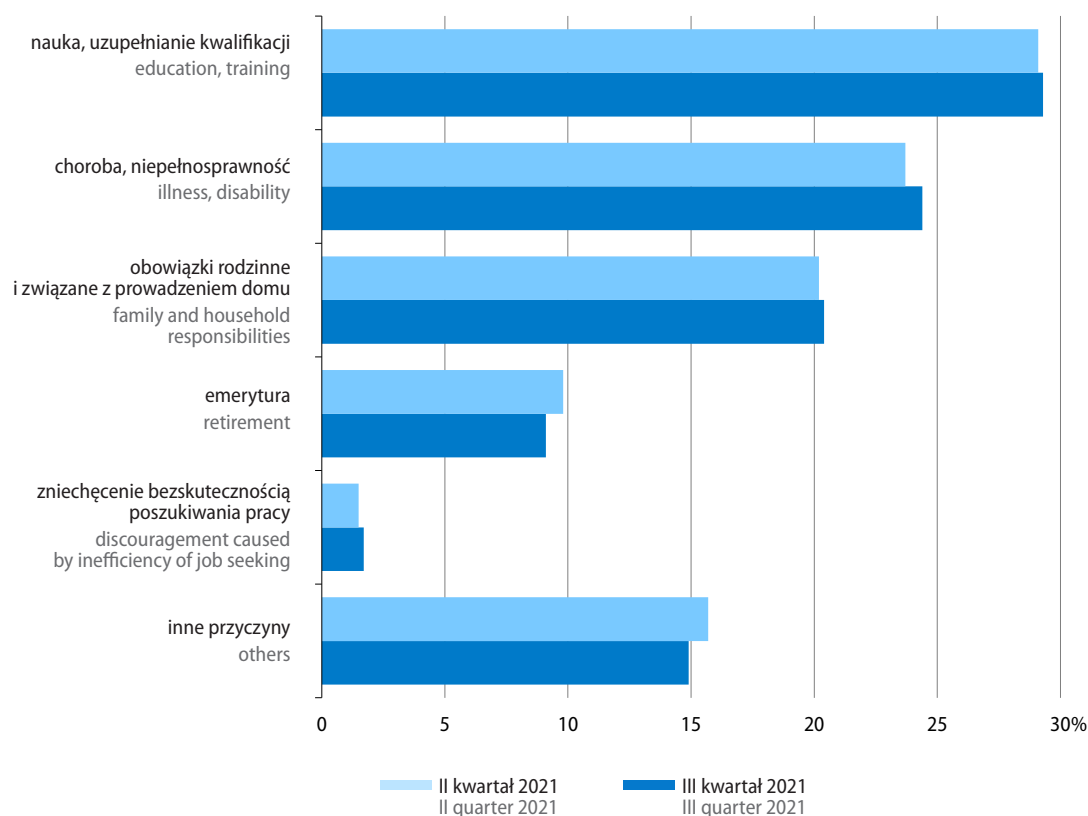

W strukturze bezrobotnych w porównaniu z II kwartałem br. zmniejszył się udział osób, które straciły pracę (o 6,8 p.proc. do 41,1%) lub zrezygnowały z pracy (o 1,6 p.proc. do 8,5%). Zwiększył się natomiast udział osób, które zamierzają podjąć pracę po raz pierwszy (o 6,2 p.proc. do 21,0%) oraz tych, które zamierzają powrócić do pracy po przerwie (o 2,2 p.proc. do 29,4%).

Udział **osób długotrwale bezrobotnych** (do których w BAEL zalicza się osoby poszukujące pracy 13 miesięcy lub dłużej) wśród ogółu bezrobotnych wzrósł w porównaniu z II kwartałem br. o 0,9 p.proc. i wyniósł 19,9%. Przeciętny czas poszukiwania pracy wydłużył się z 8,1 miesiąca do 8,3 miesiąca.

Liczba **biernych zawodowo w wieku produkcyjnym** w III kwartale br. wyniosła 4165 tys. tj. była o 3,8% niższa niż w poprzednim kwartale. Do najczęstszych przyczyn bierności zawodowej w tej grupie nadal należały: nauka i uzupełnianie kwalifikacji (29,3%), choroba i niepełnosprawność (24,4%) oraz obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu (20,4%). Osoby będące na emeryturze stanowiły 9,1% biernych zawodowo w wieku produkcyjnym, a osoby zniechęcone bezskutecznością poszukiwania pracy – 1,7%.

Wykres 5. Bierni zawodowo w wieku produkcyjnym według przyczyn bierności (BAEL)
 Chart 5. Economically inactive persons at working age by reasons of inactivity (LFS)

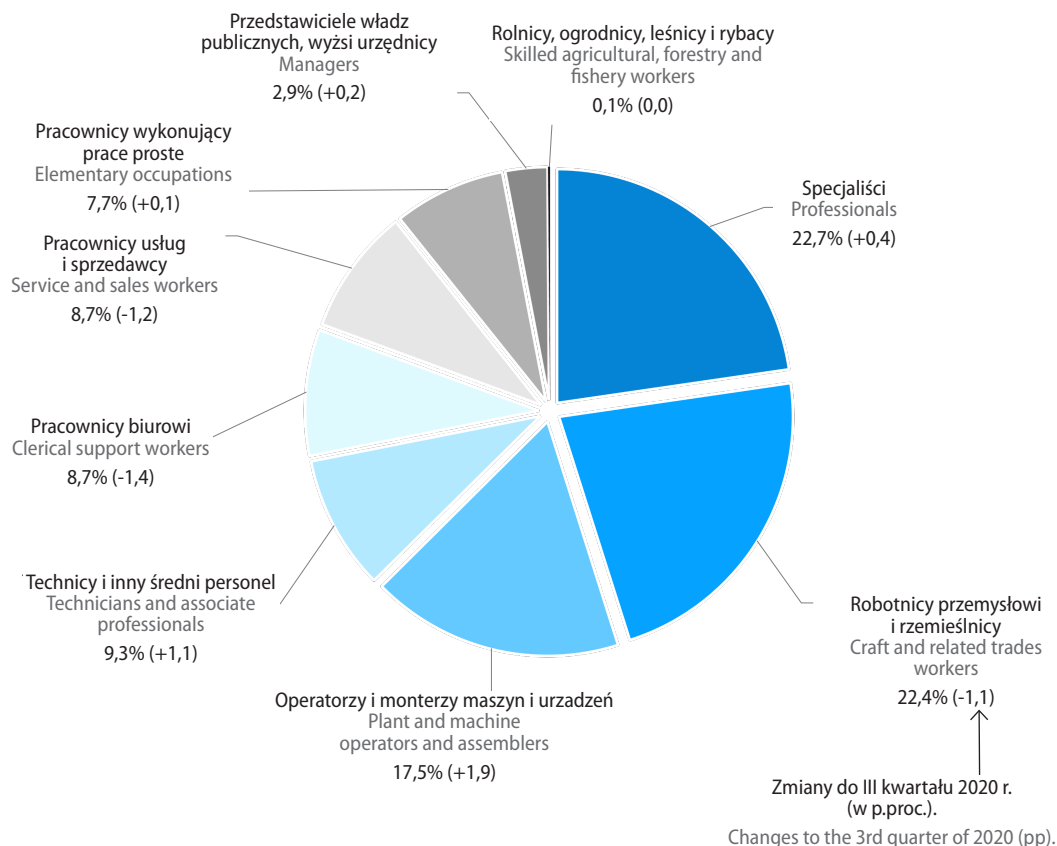
W porównaniu z sytuacją sprzed kwartału poprawiła się **relacja liczby osób niepracujących do pracujących**. W III kwartale br. na 1000 pracujących (w wieku 15–89 lat) przypadało 773 osoby bierne zawodowo (w wieku 15–89 lat) i bezrobotne (w wieku 15–74 lata), podczas gdy w II kwartale br. było to 799 osób.

Według wyników badania **popytu na pracę** w końcu III kwartału br. liczba **wolnych miejsc pracy** wyniosła 153,5 tys. i była o 7,5% wyższa niż przed kwartałem oraz o 68,5% większa niż przed rokiem (wówczas notowano jej głęboki spadek w skali roku – o 38,7%). Wolnymi miejscami pracy dysponowało więcej podmiotów niż w poprzednim kwartale oraz niż rok wcześniej – 42,7 tys., tj. 6,7% jednostek ogółem (wobec 6,1% w końcu II kwartału br. oraz 4,7% w końcu III kwartału ub. roku). We wszystkich kategoriach wielkości podmiotów wolnych miejsc pracy było znacznie więcej niż przed rokiem: w jednostkach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 85,9%, 10–49 osób – o 62,0% oraz powyżej 49 osób – o 63,2%.

W strukturze wolnych miejsc pracy według sekcji w porównaniu z końcem III kwartału ub. roku wzrósł m.in. udział miejsc w informacji i komunikacji (o 3,0 p.proc. do 8,8%), budownictwie (o 2,6 p.proc. do 14,7%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,9 p.proc. do 4,0%). Obniżył się natomiast udział miejsc m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,2 p.proc. do 12,6%), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 2,6 p.proc. do 5,1%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,3 p.proc. do 22,3%) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 1,9 p.proc. do 4,5%).

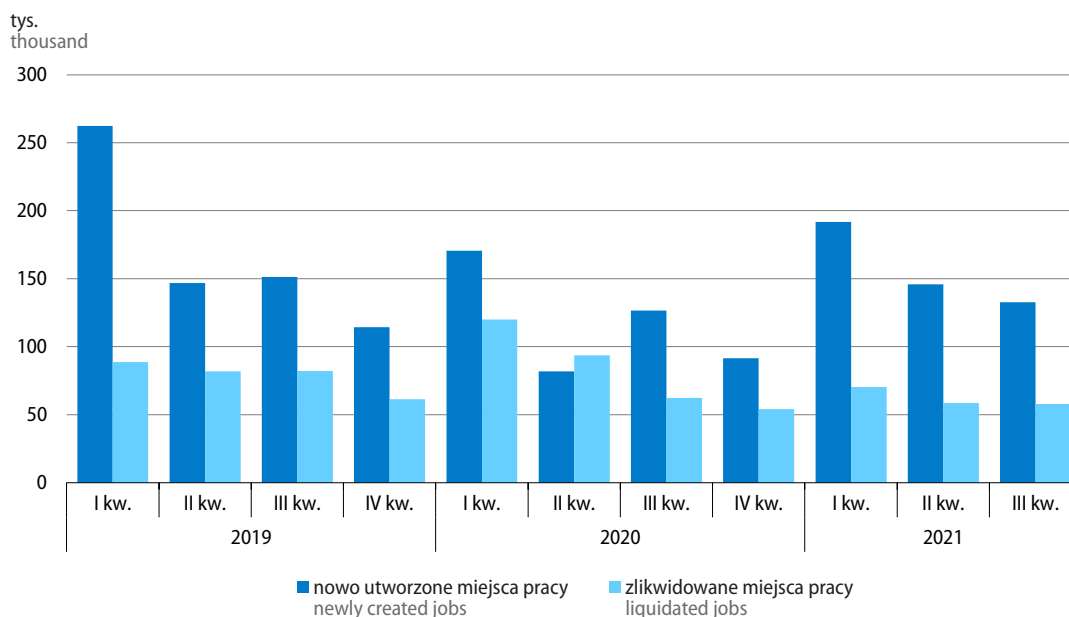
Wykres 6. Struktura wolnych miejsc pracy według zawodów stan w końcu III kwartału 2021 r.

Chart 6. Structure of vacancies by occupations as of the end of 3rd quarter of 2021

W strukturze wolnych miejsc pracy według zawodów w porównaniu z sytuacją sprzed roku zwiększył się udział miejsc pracy dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 1,9 p.proc. do 17,5%), techników i innego średniego personelu (o 1,1 p.proc. do 9,3%), specjalistów (o 0,4 p.proc. do 22,7%) oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (o 0,2 p.proc. do 2,9%). Zmniejszył się natomiast udział wolnych miejsc pracy przeznaczonych dla pracowników biurowych (o 1,4 p.proc. do 8,7%), pracowników usług i sprzedawców (o 1,2 p.proc. do 8,7%) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników (o 1,1 p.proc. do 22,4%). Podobny jak rok wcześniej był udział wolnych stanowisk dla pracowników wykonujących prace proste (7,7%).

Wykres 7. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy
 Chart 7. Newly created and liquidated jobs

W III kwartale br. **utworzono** 132,6 tys. **nowych miejsc pracy**, tj. o 9,0% mniej niż w poprzednim kwartale, ale o 4,9% więcej niż przed rokiem (wówczas obserwowano spadek w ujęciu rocznym – o 16,4%). Większa niż w III kwartale ub. roku była liczba nowo utworzonych stanowisk w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 49 osób (o 22,9%) oraz poniżej 10 osób (o 9,9%). Mniej niż rok wcześniej utworzono natomiast miejsc pracy w podmiotach o liczbie pracujących 10–49 osób (o 13,1%). W strukturze nowo utworzonych miejsc pracy według sekcji w porównaniu z III kwartałem ub. roku wzrósł m.in. udział miejsc w zakwaterowaniu i gastronomii (o 3,6 p.proc. do 7,9%), informacji i komunikacji (o 2,9 p.proc. do 6,4%), budownictwie (o 2,2 p.proc. do 12,1%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 1,2 p.proc. do 7,8%). Obniżył się natomiast m.in. udział nowo utworzonych stanowisk w przetwórstwie przemysłowym (o 3,9 p.proc. do 16,0%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,6 p.proc. do 16,5%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 2,0 p.proc. do 5,7%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 1,1 p.proc. do 4,4%).

Spośród nowo utworzonych miejsc pracy w końcu III kwartału br. wolnych było jeszcze 35,7 tys. stanowisk – najwięcej w przetwórstwie przemysłowym (23,3%), informacji i komunikacji (17,7%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (12,9%) oraz budownictwie (12,1%).

W III kwartale br. **zlikwidowano** 57,8 tys. miejsc pracy, tj. o 1,2% mniej niż w II kwartale br. oraz o 7,3% mniej niż w III kwartale ub. roku (kiedy skala likwidacji miejsc pracy zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 24,0%). Mniej miejsc niż w III kwartale ub. roku zlikwidowano w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 49 osób (o 29,2%) oraz 10–49 osób (o 8,5%), a więcej – w jednostkach najmniejszych, tj. o liczbie pracujących poniżej 10 osób (wzrost o 14,8%). Znacznie zmniejszyła się skala likwidacji związanych z pandemią COVID-19: miejsca zlikwidowane z tego powodu stanowiły 2,2% ogółu zlikwidowanych miejsc pracy (wobec 14,9% w II kwartale br. oraz 26,1% w III kwartale ub. roku).

W porównaniu z sytuacją sprzed roku liczba zlikwidowanych stanowisk obniżyła się w większości sekcji, w tym najbardziej w transporcie i gospodarce magazynowej (o 50,3%), obsłudze rynku nieruchomości (o 44,4%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 38,2%), działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (po 30,3%). Większa niż przed rokiem była natomiast skala likwidacji miejsc pracy m.in. w górnictwie i wydobywaniu (o 73,8%), pozostałej działalności usługowej (o 56,9%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 51,5%).

W strukturze zlikwidowanych miejsc pracy według sekcji w porównaniu z III kwartałem ub. roku najbardziej obniżył się udział stanowisk zlikwidowanych w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,1 p.proc. do 4,8%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,5 p.proc. do 19,1%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,0 p.proc. do 3,9%). Wzrósł natomiast m.in. udział miejsc zlikwidowanych w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,9 p.proc. do 20,4%) oraz budownictwie (o 3,0 p.proc. do 14,7%).

W związku z sytuacją epidemiczną w końcu września br. pracą zdalną objętych było 5,0% pracujących (wobec 6,8% w końcu czerwca br. oraz 5,8% w końcu września ub. roku). Najczęściej pracę w tej formie świadczyły osoby pracujące w informacji i komunikacji (50,5% pracujących w tej sekcji), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (25,0%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (23,9%). Ponadto w końcu września br. 0,4% pracowników było nieobecnych z powodu kwarantanny lub izolacji (wobec 1,4% w końcu czerwca br. i 0,5% przed rokiem). W III kwartale br. 0,2% pracujących pobierało dodatkowy zasiłek opiekuńczy w związku ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem z powodu zamknięcia placówki opiekuńczo-wychowawczej (wobec 1,3% w poprzednim kwartale).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 11. PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

TABL. 12. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI I OFERTY PRACY

TABL. 14. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

TABL. 15. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI — na podstawie BAEL

TABL. 16. PRACUJĄCY — na podstawie BAEL

TABL. 17. BEZROBOCIE — na podstawie BAEL

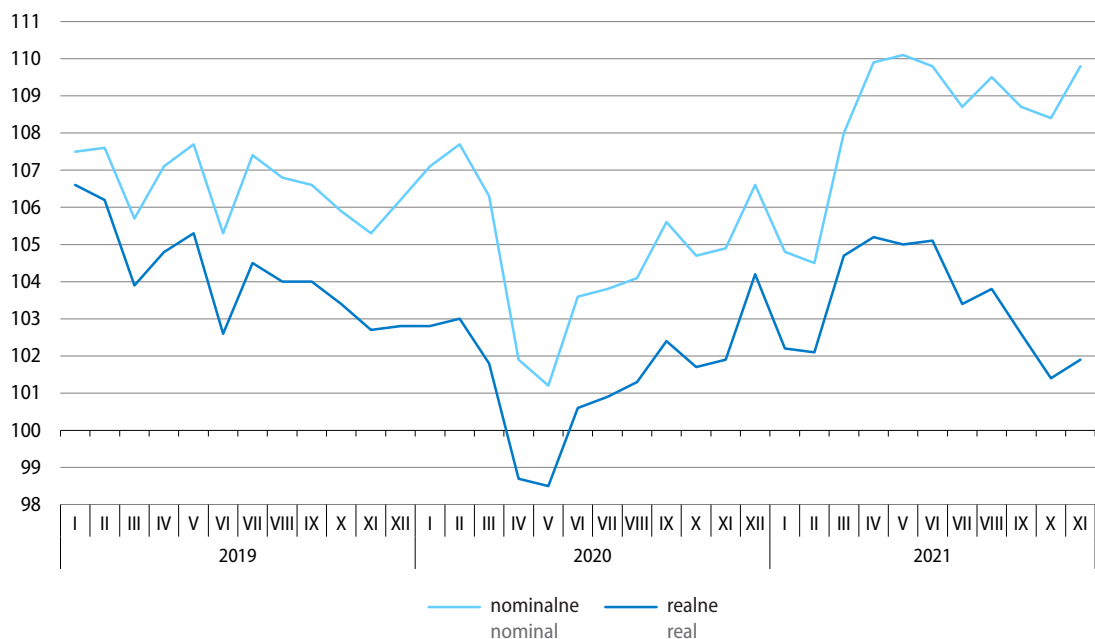
TABL. 20. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne Wages and salaries; social benefits

W listopadzie br. przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w skali roku bardziej niż w poprzednim miesiącu. Również ich siła nabywcza wzrosła w nieco większym stopniu niż w październiku br., pomimo dalszego przyspieszenia dynamiki cen konsumpcyjnych. Nieznacznie poprawiło się tempo wzrostu nominalnych emerytur i rent w obu systemach, ale ich siła nabywcza była mniejsza niż przed rokiem. Realne świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych obniżyły się po raz pierwszy od początku 2020 r., a spadek siły nabywczej emerytur i rent rolników indywidualnych był głębszy niż w poprzednich miesiącach.

Wykres 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 8. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector corresponding period of previous year=100

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw¹ w listopadzie br. wyniosło 6022,49 zł, tj. o 9,8% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 8,4% w październiku br. i o 4,9% w listopadzie ub. roku). W okresie styczeń–listopad br. ukształtowało się ono na poziomie 5816,41 zł i było o 8,5% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (kiedy wzrost wyniósł 4,2%).

W listopadzie br. we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw wynagrodzenia kształtowały się powyżej poziomu sprzed roku. Podobnie jak w poprzednich miesiącach największy wzrost płac dotyczył sekcji zakwaterowanie i gastronomia (o 18,6%), w której przed rokiem obserwowano spadek wynagrodzeń. Bardziej niż przeciętnie w sektorze wzrosły wynagrodzenia m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (11,1%), gdzie w listopadzie ub. roku wzrost płac był jednym z najniższych, a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz administrowaniu i działalności wspierającej (po 10,6%), budownictwie oraz informacji i komunikacji (po 10,3%). W pozostałych analizowanych sekcjach wynagrodzenia wzrosły w tempie od 9,5% w górnictwie i wydobywaniu do 6,1% w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

We wszystkich działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu wynagrodzenia były wyższe niż rok wcześniej. W największym stopniu wzrosły płace w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 15,7%), gdzie przed rokiem obserwowano najmniejszy wzrost wynagrodzeń. Wyższy niż przeciętnie w sektorze był również wzrost płac w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (11,6%), handlu detalicznym (11,4%), produkcji wyrobów z metali (11,3%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (11,0%), produkcji artykułów spożywczych (10,7%), budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz w robotach budowlanych specjalistycznych (po 10,3%) i w budowie budynków (10,1%). Najmniej wzrosły wynagrodzenia w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 3,9%).

Tablica 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto
Table 8. Average monthly gross wages and salaries

Wyszczególnienie Specification	2021		2020		2021	
	w zł in PLN	XI		I–XI		w zł in PLN
		analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	6022,49	109,8	104,9	104,2	108,5	5816,41
w tym: of which:						
Przemysł Industry	6128,24	108,2	106,2	104,1	108,5	5837,84
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	10436,85	109,5	106,2	101,3	107,2	8528,58
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	5787,56	108,5	106,7	104,4	109,1	5600,90
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	9470,08	106,1	104,3	104,1	105,9	8540,67
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5471,86	109,1	103,1	105,1	107,2	5261,86
Budownictwo Construction	6027,61	110,3	102,9	103,7	107,3	5772,11
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	5538,15	110,6	104,0	103,7	108,6	5470,91
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	5306,45	111,1	101,0	102,0	107,0	5035,87
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	4384,87	118,6	99,2	100,4	111,6	4194,10
Informacja i komunikacja Information and communication	10102,52	110,3	104,9	105,1	108,3	9992,89
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	6067,71	107,6	106,0	105,7	106,2	5935,77
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a Professional, scientific and technical activities ^a	8244,46	109,8	103,5	104,2	108,4	8208,42
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	4521,41	110,6	106,6	108,1	109,5	4460,82

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.
a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie br. była o 10,6% wyższa niż rok wcześniej. W okresie styczeń–listopad br. zwiększyła się ona w skali roku o 8,8% (w analogicznym okresie ub. roku jej wzrost wyniósł 3,1%).

Siła nabywczą przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie br. zwiększyła się o 1,9% w skali roku (wobec wzrostu o 1,4% w październiku br. oraz o 1,9% listopadzie ub. roku). W okresie jedenastu miesięcy br. płaca realna brutto była o 3,4% wyższa niż przed rokiem (wówczas wzrosła o 0,9%).

Tablica 9. Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto
Table 9. Number of retirees and pensioners and average monthly gross benefits

Wyszczególnienie Specification	Liczba emerytów i rencistów Number of retirees and pensioners		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto Average monthly gross benefits			
	XI 2021		I–XI 2021			
	w tys. in thousands	XI 2020=100	w zł in PLN	XI 2020=100	w zł in PLN	I–XI 2020=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych Retirement and other pensions from non-agricultural social security system	8265,0	99,8	2663,72	107,2	2619,79	106,8
emerytury retirement pensions	6333,8	100,5	2759,65	107,2	2716,47	106,9
renty z tytułu niezdolności do pracy disability pensions	644,8	93,2	2174,87	105,9	2132,32	104,5
renty rodzinne survivors pensions	1286,4	99,7	2436,41	106,7	2400,10	107,0
Emerytury i renty rolników indywidualnych Retirement and other pensions of farmers	1021,5	95,4	1427,75	103,6	1429,25	103,8

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w listopadzie br. wyniosła 2663,72 zł, tj. zwiększyła się o 7,2% w skali roku. W okresie styczeń–listopad br. ukształtowała się na poziomie 2619,79 i była o 6,8% wyższa niż przed rokiem. Siła nabywczą przeciętnego świadczenia z tego systemu w listopadzie br. była nieznacznie niższa niż przed rokiem – o 0,4%, natomiast w okresie styczeń–listopad br. wzrosła o 2,2% w skali roku.

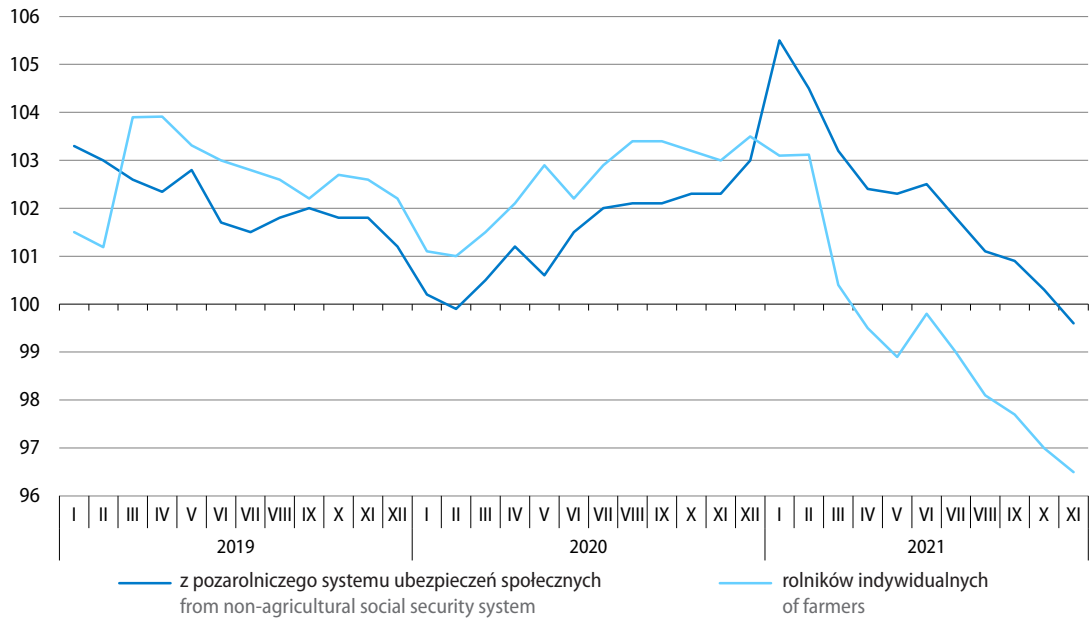
Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w listopadzie br. była o 3,6% większa niż rok wcześniej i ukształtowała się na poziomie 1427,75 zł. W okresie styczeń–listopad br. wzrosła o 3,8% w skali roku i wyniosła 1429,25 zł. Siła nabywczą przeciętnych świadczeń rolników indywidualnych była mniejsza niż przed rokiem: w listopadzie br. – o 3,7%, natomiast w okresie jedenastu miesięcy br. – o 0,7%.

Kwota wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w listopadzie br. wyniosła 69,0 mln zł, tj. zmniejszyła się o 13,2% w skali roku. W okresie styczeń–listopad br. wypłacono świadczenia z tego tytułu na kwotę 814,2 mln zł, tj. o 14,5% niższą niż przed rokiem.

W listopadzie br. świadczenia z **Funduszu Emerytur Pomostowych** pobierało przeciętnie 37,9 tys. emerytów (tj. o 7,1% więcej niż przed rokiem), a suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 133,8 mln zł i była o 17,4% wyższa niż w listopadzie ub. roku. W okresie styczeń–listopad br. łączna kwota przeznaczona na emerytury pomostowe wyniosła 1,4 mld zł i była o 20,1% wyższa niż przed rokiem, a liczba osób pobierających świadczenia wyniosła 36,9 tys. (o 10,1% więcej niż rok wcześniej).

Wykres 9. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 9. Average monthly real gross retirement and other pensions corresponding period of previous year=100

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 19. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

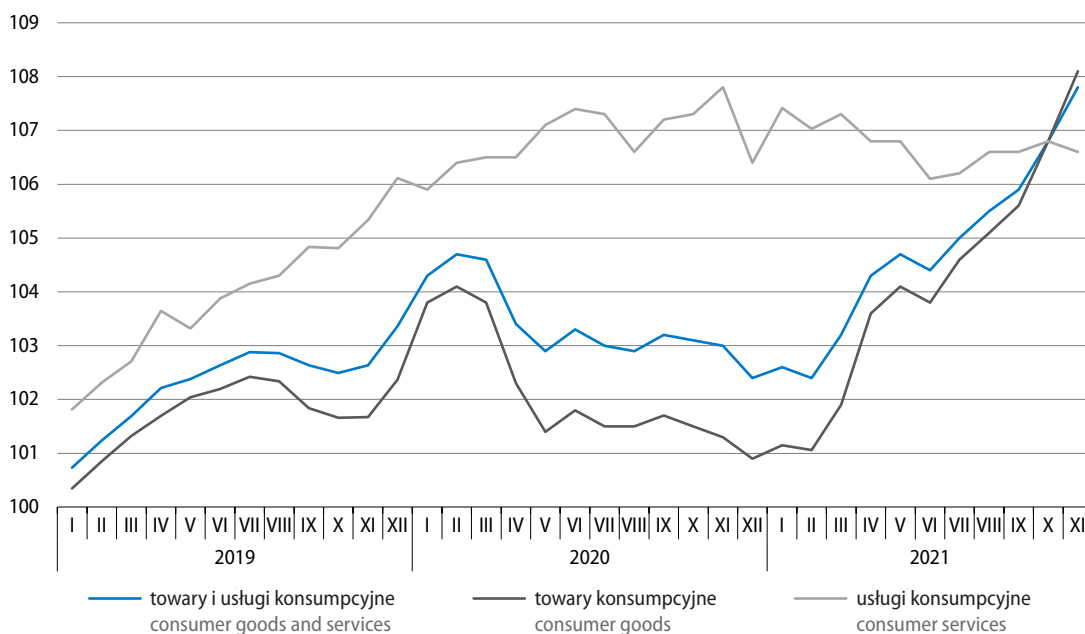
TABL. 20. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Ceny¹ Prices

W listopadzie br. tempo wzrostu cen konsumpcyjnych w skali roku po raz kolejny przyspieszyło i było najwyższe od ponad dwudziestu lat. Wyższy niż w poprzednich miesiącach był wzrost cen w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, w tym cen w zakresie transportu oraz związanych z mieszkaniem, a także cen żywności i napojów bezalkoholowych. Przyspieszyło również tempo wzrostu cen producentów: w przypadku cen produkcji sprzedanej przemysłu było najwyższe od 1998 r., a cen produkcji budowlano-montażowej – od 2008 r.

Wykres 10. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 10. Price indices of consumer goods and services corresponding period of previous year=100

1 W listopadzie br., podobnie jak miesiąc wcześniej, kompletność badania była na poziomie zbliżonym do przeciętnego w okresie przed epidemią COVID-19. Szczegółowy opis zastosowanego podejścia do badania cen w kontekście epidemii COVID-19 znajduje się w informacjach i notach dostępnych pod adresem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wytyczne-dotyczace-opracowania-hicp-w-kontekście-kryzysu-związanego-z-covid-19,19,1.html>.

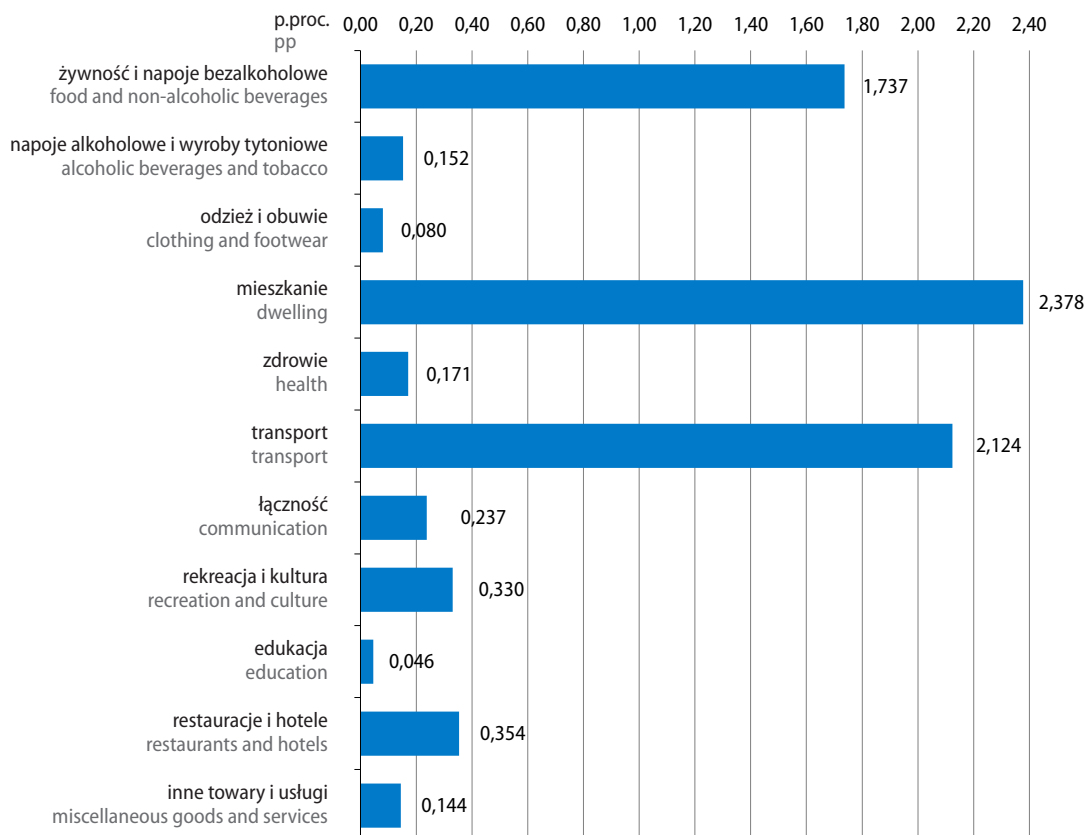
Tablica 10. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 10. Price indices of consumer goods and services

Okresy Periods	Ogółem Total	żywność i napoje bezalko- holowe food and non-al- coholic bevera- ges	napoje alko- holowe i wyroby tytonio- we alcoholic bevera- ges and tobacco	odzież i obuwie clothing and fo- otwear	mieszka- nie dwelling	zdrowie health	transport transport	łącnosc commu- nication	rekreacja i kultura recrea- tion and culture	edukacja educa- tion	resta- racje i hotele resta- urants and hotels	inne towary i usługi other goods and services	
													Grudzień roku poprzedniego=100 December of previous year=100
2020													
XI	102,2	100,8	104,4	97,3	106,0	105,0	92,4	105,1	102,5	105,7	105,6	102,4	
2021													
XI	107,6	106,4	102,3	103,4	109,3	103,1	121,7	105,4	105,4	104,4	107,6	102,9	
Miesiąc poprzedni=100 Previous month=100													
2020													
XI	100,1	99,9	100,0	98,8	100,2	100,1	99,8	101,0	100,1	100,2	101,0	100,5	
XII	100,1	100,0	99,9	98,5	100,1	100,1	102,1	99,4	100,4	100,0	100,1	99,7	
2021													
I	101,3	101,9	100,5	95,9	102,5	100,3	101,6	101,2	100,6	100,4	100,5	99,9	
II	100,5	100,6	100,3	99,5	100,2	100,4	101,7	100,1	100,9	100,3	100,4	100,5	
III	101,0	100,7	100,4	104,1	100,2	99,9	104,1	102,6	100,6	100,1	100,1	99,8	
IV	100,8	101,0	100,1	102,5	100,5	100,2	102,5	100,5	100,2	100,1	100,3	99,7	
V	100,3	100,6	100,2	100,2	100,4	100,6	99,6	99,1	100,4	100,0	100,9	100,4	
VI	100,1	100,1	100,1	98,5	100,1	100,3	100,6	99,3	100,4	100,1	101,1	99,9	
VII	100,4	99,6	100,1	97,6	100,5	100,5	103,1	100,1	101,3	100,0	100,9	100,6	
VIII	100,3	99,8	100,2	99,1	100,6	100,4	101,4	100,8	100,0	100,1	100,6	100,4	
IX	100,7	100,1	100,1	103,1	100,7	100,4	101,2	102,3	100,0	102,0	100,8	100,3	
X	101,1	100,5	100,0	103,2	102,0	100,2	102,3	99,7	100,1	101,3	100,5	100,6	
XI	101,0	101,3	100,2	100,0	101,4	100,0	101,7	99,7	100,7	100,1	101,1	100,6	
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Corresponding period of previous year=100													
2020													
XI	103,0	102,0	104,3	96,6	106,1	105,2	95,6	105,5	103,0	105,7	105,8	103,7	
XII	102,4	100,8	104,3	95,9	106,2	105,1	94,3	104,4	102,9	105,7	105,7	102,1	
2021													
I	102,6	100,8	103,4	96,3	106,2	104,5	96,0	105,7	103,6	105,5	105,4	102,4	
II	102,4	100,6	102,1	97,1	105,2	104,5	98,4	105,1	104,1	105,5	104,9	102,4	
III	103,2	100,5	102,1	98,6	105,1	103,7	105,4	107,4	104,9	105,5	104,6	102,1	
IV	104,3	101,2	101,7	99,7	105,0	103,4	116,2	107,6	105,4	105,5	104,4	102,3	
V	104,7	101,7	101,8	100,8	105,3	102,6	119,5	106,6	105,7	105,8	105,0	101,6	
VI	104,4	102,0	101,7	99,5	105,1	102,6	116,5	104,2	104,8	105,0	105,7	101,4	
VII	105,0	103,1	101,6	99,4	105,6	102,8	118,5	103,6	105,6	104,8	106,1	101,4	
VIII	105,5	103,9	101,8	100,0	106,1	103,0	117,8	104,2	105,8	104,8	106,6	101,8	
IX	105,9	104,4	102,1	100,5	106,4	103,1	118,5	105,3	104,8	104,3	107,0	102,6	
X	106,8	105,0	102,0	100,7	108,1	103,2	122,1	106,0	105,0	104,6	107,5	102,5	
XI	107,8	106,4	102,2	101,9	109,5	103,1	124,1	104,7	105,7	104,4	107,6	102,6	
I-XI	104,8	102,7	102,0	99,5	106,1	103,3	113,6	105,5	105,0	105,1	105,9	102,1	

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie br. były o 7,8% wyższe niż przed rokiem (w październiku br. wzrost wyniósł 6,8%, a w listopadzie ub. roku – 3,0%). Towary podrożały o 8,1%, a usługi – o 6,6%. Wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem w największym stopniu został podwyższony przez wzrosty cen towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 2,38 p.proc.) oraz z transportem (o 2,12 p.proc.). Wskaźnik ten został podniesiony również m.in. przez wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,74 p.proc.).

Wykres 11. Wpływ zmian cen grup towarów i usług na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w listopadzie 2021 r. analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 11. Impact of price changes of goods and services groups on the total consumer price index in November 2021 corresponding period of previous year=100

W listopadzie br. wzrost cen żywności w skali roku był najwyższy od maja ub. roku (wyniósł 6,3%), natomiast wzrost cen napojów bezalkoholowych był podobny do notowanego przed miesiącem (7,3%, w tym znacznie podrożały wody mineralne lub źródlane – o 8,8%). Dużo droższy niż przed rokiem był m.in. cukier (o 19,4%), oleje i tłuszcze – przeciętnie o 15,7% (w tym ceny margaryny i innych tłuszczów roślinnych wzrosły o 24,0%, pozostałych olejów jadalnych – o 23,0%, a ceny masła – o 11,6%), znacznie podrożało także pieczywo (o 12,4%). Więcej niż w listopadzie ub. roku konsumenci płacili również m.in. za mąkę (o 8,7%), kasze i ziarna zbóż (o 8,2%), warzywa (o 7,7%), ryż (o 7,2%) oraz za ryby i owoce morza (o 6,5%). Wyższe niż rok wcześniej były także ceny artykułów z grupy mleko, sery i jaja – przeciętnie o 6,5% (w tym wzrosły ceny jaj – o 10,5%, mleka – o 6,6%, serów i twarogów – o 6,0%, śmietany – o 5,4%, a także jogurtów – o 5,2%). Podniesiono również ceny mięsa – przeciętnie o 5,3% (spośród artykułów w tej grupie dużo więcej niż przed rokiem płacono za mięso drobiowe – o 23,7%, którego ceny w listopadzie ub. roku

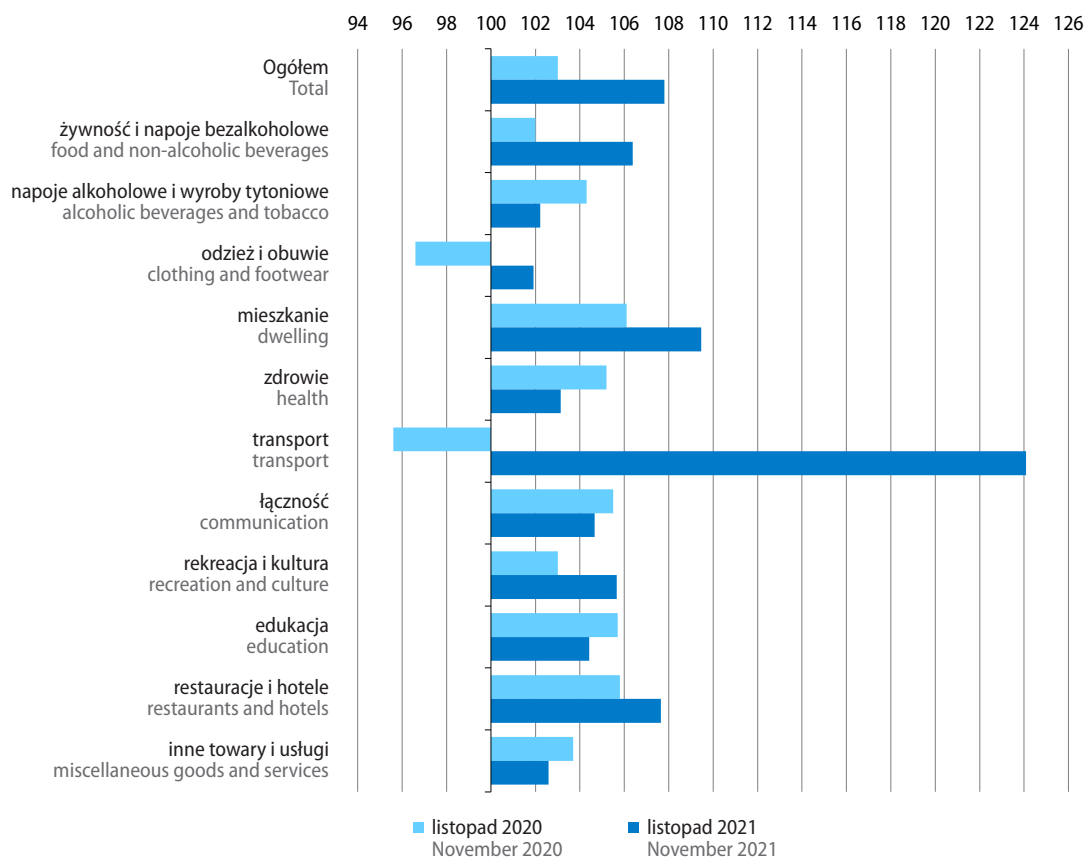
spadły w skali roku o 6,5%; podrożało także mięso wołowe – o 14,2% oraz, w mniejszym stopniu, wędliny – o 1,8%; potaniało natomiast mięso wieprzowe – o 1,4%). Makarony i produkty makaronowe były droższe o 4,0%. Po raz pierwszy od lutego br. odnotowano wzrost cen owoców (o 2,5%).

Wyższe niż w listopadzie ub. roku były ceny odzieży (o 1,0%) oraz ceny obuwia (o 3,7%).

Tempo wzrostu w skali roku cen towarów i usług w zakresie mieszkania przyspieszyło do 9,5% (w październiku br. wzrost wyniósł 8,1%). Za użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii konsumenci płacili o 10,7% więcej niż w listopadzie ub. roku i był to wzrost najwyższy od dwunastu lat. Najbardziej wzrosły opłaty za wywóz śmieci – o 16,7%. Podniesiono także ceny nośników energii – przeciętnie o 13,6%, w tym dużo więcej niż przed rokiem płacono za opał – o 37,4% oraz gaz – o 17,5% (wobec spadku jego cen o 4,3% w listopadzie ub. roku), a także za energię elektryczną – o 9,5% oraz energię ciepłą – o 4,3%. Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za usługi kanalizacyjne (o 6,1%) oraz za zaopatrywanie w wodę (o 4,0%). Ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego wzrosły o 5,4%, w tym droższe były meble, artykuły dekoracyjne, sprzęt oświetleniowy, dywany i wykładziny podłogowe – o 10,6%.

Wykres 12. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 12. Price indices of consumer goods and services corresponding period of previous year=100

Ceny towarów i usług związanych ze zdrowiem w listopadzie br. wzrosły w skali roku o 3,1% (wobec wzrostu o 3,2% przed miesiącem). Wyższe niż przed rokiem były ceny usług stomatologicznych (o 7,1%), lekarskich (o 6,6%), szpitalnych (o 4,6%) oraz sanatoryjnych (o 3,5%). Ceny urządzeń i sprzętu terapeutycznego wzrosły o 3,6%, a wyrobów farmaceutycznych – o 1,4%.

Ceny towarów i usług w zakresie transportu były wyższe niż rok wcześniej o 24,1% (po wzroście w październiku br. o 22,1% i spadku w listopadzie ub. roku o 4,4%). Podniesiono ceny paliw do prywatnych środków transportu – o 36,6% (przed rokiem notowano spadek tych cen o 9,2%), w tym więcej płacono za gaz ciekły – o 53,2%, olej napędowy – o 36,9% oraz benzynę – o 34,1%. Wyższe niż w listopadzie ub. roku były ceny usług transportowych – o 5,1% oraz ceny samochodów osobowych – o 4,6%.

Wzrost w skali roku cen towarów i usług związanych z łącznością w listopadzie br. wyniósł 4,7% i był mniejszy niż w październiku br. (6,0%). Konsumenci więcej niż przed rokiem płacili za usługi telekomunikacyjne (przeciętnie o 5,1%), w tym za usługi telefonii komórkowej (o 8,3%) oraz za usługi telekomunikacyjne w pakiecie (o 3,3%). Tańsze niż rok wcześniej były natomiast usługi internetowe (o 2,0%) oraz pocztowe (o 0,3%). Ceny sprzętu telekomunikacyjnego spadły o 4,0%.

Ceny związane z rekreacją i kulturą w listopadzie br. w skali roku wzrosły o 5,7% (w październiku br. wzrost wyniósł 5,0%). Więcej płacono m.in. za usługi związane z turystyką zorganizowaną (w kraju – o 10,6% oraz za granicą – o 9,1%). Wyższe niż rok wcześniej były ceny usług związanych z kulturą – o 3,8% (w tym podniesiono ceny biletów do kin, teatrów i na koncerty – o 3,9%; niższe niż w listopadzie ub. roku były natomiast opłaty radiowo-telewizyjne – o 1,0%). Podrożały usługi związane z rekreacją i sportem – o 6,7%. Ceny książek wzrosły o 6,1% (po spadku przed rokiem o 4,4%), a gazet i czasopism – o 5,2%. Wyższe niż w listopadzie ub. roku były ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego – o 1,1%.

Wzrost w skali roku cen w zakresie restauracji i hoteli w listopadzie br. wyniósł 7,6% (wobec wzrostu o 7,5% miesiąc wcześniej), w tym ceny gastronomii wzrosły o 7,4%, a zakwaterowania – o 9,6%.

W grupie inne towary i usługi ceny były wyższe niż przed rokiem o 2,6% (w październiku br. wzrost cen wyniósł 2,5%). Droższe były m.in. usługi fryzjerskie, kosmetyczne i pielęgnacyjne – o 7,0%, towary i usługi związane z opieką społeczną – o 6,3%, a usługi finansowe świadczone przez banki i inne instytucje – o 3,2%.

W porównaniu z poprzednim miesiącem² ceny towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie br. wzrosły o 1,0% (w październiku br. wzrost wyniósł 1,1%). Towary podrożały o 1,2%, a usługi – o 0,4%. Wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem został podwyższony głównie przez wzrosty cen związanych z mieszkaniem – o 0,36 p.proc., cen żywności i napojów bezalkoholowych – o 0,36 p.proc., a także cen w zakresie transportu – 0,17 p.proc.

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie grudzień 2020 r. – listopad 2021 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 4,6% (wobec wzrostu o 4,2% w okresie listopad 2020 r. – październik 2021 r.). Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**³ wzrosły w tym okresie o 4,8%.

2 Szczegółowe dane dostępne pod adresem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-w-listopadzie-2021-roku,2,121.html>.

3 Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia w sektorze gospodarstw domowych (w 2021 r. – struktura spożycia z 2020 r. w cenach grudnia 2020 r.; z uwagi na znaczący wpływ pandemii na strukturę wydatków, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Eurostatu system wag zastosowany w obliczeniach HICP w 2021 r., odmiennie niż w latach poprzednich, dotyczy roku poprzedzającego rok badania, tj. 2020 (zamiast 2019 r.). Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).

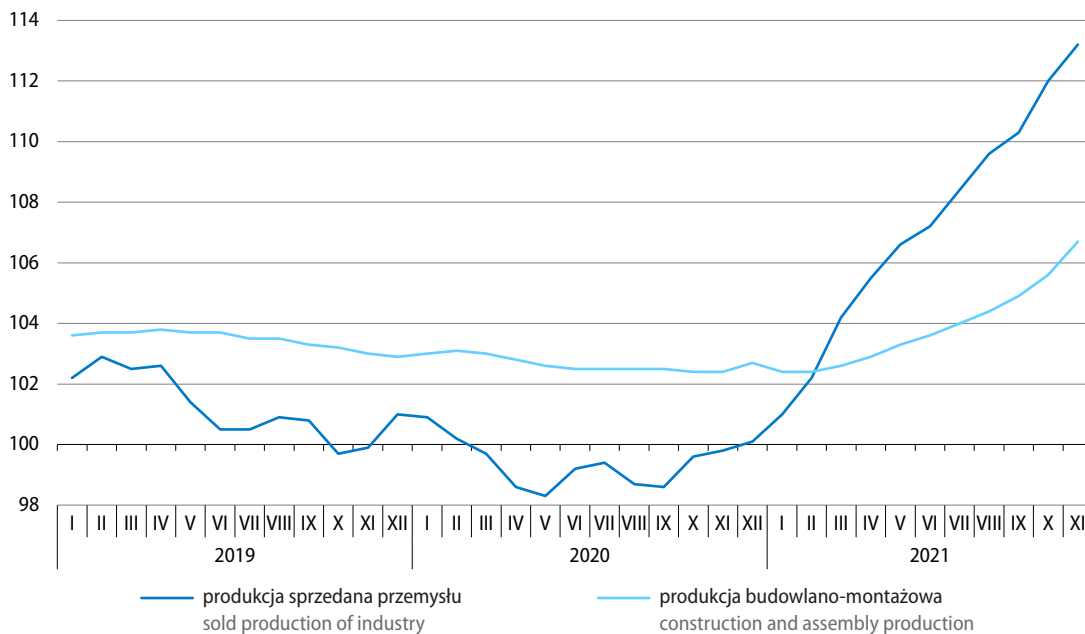
Tablica 11. Wskaźniki cen w przemyśle i budownictwie
 Table 11. Price indices in industry and construction

Okresy Periods	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu Prices of sold production of industry					Ceny produkcji budowlano- montażowej Prices of construction and assembly production	
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities		
Grudzień roku poprzedniego=100 December of previous year=100							
2020							
	XI	99,8	106,2	99,0	102,9	105,8	102,5
2021							
	XI	112,8	123,1	113,2	108,1	103,5	106,6
Miesiąc poprzedni=100 Previous month=100							
2020							
	XI	100,0	100,6	100,0	100,0	100,2	100,2
	XII	100,3	102,2	100,2	100,2	100,5	100,2
2021							
	I	101,0	103,0	101,1	100,2	100,3	100,3
	II	101,0	102,6	100,9	101,1	100,3	100,2
	III	101,6	104,1	101,6	100,4	100,5	100,4
	IV	100,7	100,3	100,8	100,3	100,1	100,5
	V	100,9	103,6	100,8	100,7	100,5	100,5
	VI	100,9	97,7	101,0	100,6	100,7	100,5
	VII	101,5	101,4	101,6	100,5	100,3	100,6
	VIII	100,7	99,7	100,8	100,9	100,3	100,7
	IX	100,9	99,6	100,9	101,0	100,1	100,7
	X	102,0	106,4	101,9	102,2	100,0	100,9
	XI	101,0	102,8	101,1	100,1	100,4	101,2
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Corresponding period of previous year=100							
2020							
	XI	99,8	106,5	99,1	102,5	106,3	102,4
	XII	100,1	108,5	99,2	103,1	106,3	102,7
2021							
	I	101,0	111,3	100,4	101,8	103,4	102,4
	II	102,2	115,4	101,6	102,2	103,3	102,4
	III	104,2	123,3	103,6	102,5	103,5	102,6
	IV	105,5	122,2	105,3	102,7	103,3	102,9
	V	106,6	125,1	106,4	103,3	103,6	103,3
	VI	107,2	119,2	107,2	103,7	104,1	103,6
	VII	108,4	117,6	108,6	104,1	104,1	104,0
	VIII	109,6	117,8	109,9	104,9	104,2	104,4
	IX	110,3	115,0	110,7	105,9	103,9	104,9
	X	112,0	123,1	112,2	108,3	103,8	105,6
	XI	113,2	125,7	113,4	108,4	104,0	106,7
	I-XI	107,3	119,6	107,2	104,4	103,7	103,9

Ceny produkcji sprzedanej przemysłu w listopadzie br.⁴ były o 13,2% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 12,0% w październiku br. oraz spadku o 0,2% w listopadzie ub. roku). Spośród sekcji przemysłu najbardziej wzrosły ceny w górnictwie i wydobywaniu – o 25,7%. W przetwórstwie przemysłowym ceny podniesiono o 13,4%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 8,4%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 4,0%. Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wysoki wzrost cen w skali roku notowano głównie w produkcji koksu, produktów rafinacji ropy naftowej (o 88,6%) wobec spadku tych cen przed rokiem (o 19,8%). W dużym stopniu wzrosły ceny m.in. w produkcji metali (o 41,3%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 22,4%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 19,9%). Znacznie wyższe niż w listopadzie ub. roku były również ceny w produkcji m.in. papieru i wyrobów z papieru (o 13,5%), wyrobów z metali (o 10,7%), artykułów spożywczych (o 10,4%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 10,1%). Spadły natomiast ceny m.in. w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników (o 1,4%) oraz w produkcji odzieży (o 2,1%).

Wykres 13. Wskaźniki cen producentów analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 13. Producer price indices corresponding period of previous year=100

4 Według wstępnych danych.

W porównaniu z poprzednim miesiącem ceny produkcji sprzedanej przemysłu w listopadzie br.⁴ wzrosły o 1,0% (w październiku br. wzrost wyniósł 2,0%). Wzrost cen notowano we wszystkich sekcjach przemysłu, w tym największy w górnictwie i wydobywaniu – o 2,8%. W przetwórstwie przemysłowym ceny były wyższe niż miesiąc wcześniej o 1,1%, w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 0,4%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,1%.

Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w listopadzie br.⁴ wzrosły zarówno w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 1,2%, po wzroście o 0,9% w październiku br.), jak i w skali roku (o 6,7% wobec wzrostu o 5,6% miesiąc wcześniej).

⁴ Według wstępnych danych.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 35. WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU

TABL. 37. WSKAŹNIKI CEN NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH I PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ

TABL. 42. WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rolnictwo Agriculture

Średnia temperatura powietrza w listopadzie br. wyniosła 5,1°C i była o 1,2°C wyższa od średniej normy z lat 1991–2020. Średnia suma opadów ukształtowała się na poziomie ok. 39 mm, tj. o ok. 1% niższym od średniej z wielolecia.

Utrzymująca się w listopadzie dodatnia temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Umożliwiła także wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych w listopadzie krzewiły się, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin.

Na początku listopada dobiegał końca zbiór buraków cukrowych. Kończono także zbiór poplonów ścierniskowych oraz wykonywanie orek przedzimowych i innych jesiennych prac polowych. W ciągu miesiąca nadal prowadzono zbiór kukurydzy uprawianej na ziarno. Sprzyjające warunki termiczne w wielu rejonach kraju wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

Szacuje się, że tegoroczne **zbiory** zbóż ogółem były o ok. 3% niższe niż przed rokiem (wyniosły 34,6 mln ton). Zebrano mniej zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (o ok. 6%, ich zbiory szacowane są na 27,0 mln ton), ziemniaków (o ok. 10%, odpowiednio 7,1 mln ton) oraz warzyw gruntowych (o ok. 1%, 3,8 mln ton). Wyższe niż rok wcześniej były natomiast zbiory rzepaku i rzepiku – o ok. 2% (wyniosły 3,2 mln ton) i buraków cukrowych – o ok. 4% (15,5 mln ton). Większe od ubiegłorocznych były także zbiory owoców z drzew w sadach (o ok. 13%, zbiory te szacowane są na 4,4 mln ton) oraz owoców z krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych (o ok. 2%, odpowiednio 0,6 mln ton).

Na rynku rolnym w listopadzie br. za podstawowe produkty rolne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego w skupie płacono więcej niż w październiku br., a za większość z nich również dużo więcej niż przed rokiem.

Tablica 12. Skup produktów roślinnych^a
Table 12. Procurement of major crop products^a

Wyszczególnienie Specification	XI 2021			VII–XI 2021		
	w tys. ton in thousand tonnes	X 2021=100	XI 2020=100	w tys. ton in thousand tonnes	VII–XI 2020=100	udział skupu w zbiorach 2021 r. w % share of procurement harvests in 2021 in %
Ziarno zbóż^b Cereal grains^b	435,7	68,9	74,1	4124,4	83,3	15,3
w tym: of which:						
pszenica wheat	307,6	72,6	72,1	2561,5	86,3	21,1
pszenżyto triticale	52,0	74,4	85,3	531,8	72,9	9,8
żyto rye	32,1	45,4	54,0	408,0	67,2	16,3
Ziemniaki Potatoes	336,5	83,7	98,9	1177,3	92,8	16,6

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

a Without procurement realised by natural persons. b Basic cereals including cereal mixed and excluding cereals for sowing.

Skup **zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), w wyniku ograniczenia podaży wszystkich podstawowych gatunków zbóż, w listopadzie br. był mniejszy niż przed miesiącem (o 31,1%) oraz niż rok wcześniej (o 25,9%).

Skup ziemniaków był znacznie mniejszy niż przed miesiącem (o 16,3%) i nieco mniejszy niż w listopadzie ub. roku (o 1,1%).

Tablica 13. Ceny podstawowych produktów roślinnych

Table 13. Average prices of major crop products

Wyszczególnienie Specification	Ceny w skupie Procurement prices					Ceny na targowiskach ^a Marketplace prices ^a	
	XI 2021			I–XI 2021		XI 2021	
	w zł in PLN	X 2021=100	XI 2020=100	w zł in PLN	I–XI 2020=100	w zł in PLN	X 2020=100
Pszonica ^b za 1 dt Wheat ^b – per dt	119,80	114,4	145,6	94,63	127,2	115,18	103,6
Pszonżyto ^b za 1 dt Triticale ^b – per dt	101,14	108,8	150,6	81,66	130,5	96,79	103,4
Żyto ^b za 1 dt Rye ^b – per dt	97,86	112,7	163,4	74,04	131,4	87,90	103,1
Ziemniaki ^c za 1 dt Potatoes ^c – per dt	34,23	102,5	111,6	45,13	98,2	137,45	101,3

a Badanie cen targowiskowych było zawieszono od kwietnia do czerwca 2020 r. oraz od listopada 2020 r. do czerwca 2021 r. ze względu na decyzję o zamknięciu targowisk z powodu zagrożenia chorobą COVID-19. b Bez ziarna siewnego. c Na targowiskach – jadalne późne.

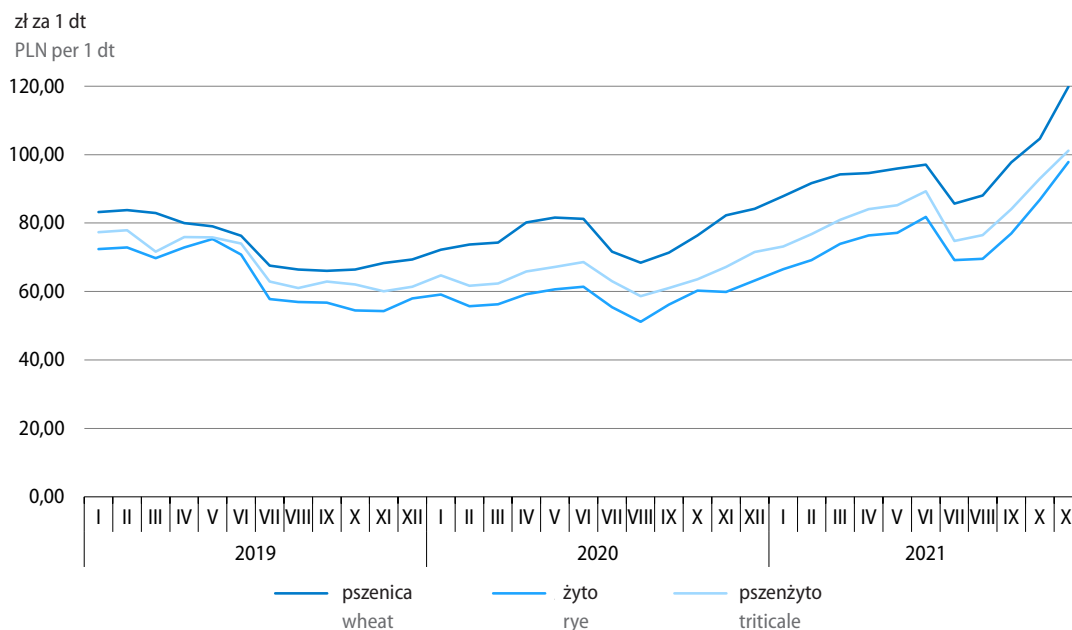
a The marketplace price survey was suspended from April to June 2020 and since November 2020 to June 2021 due to the decision to close marketplaces because of the threat of the COVID-19 disease. b Without seed. c On marketplaces – late edible.

Przeciętne ceny podstawowych gatunków **zbóż** w listopadzie br. zarówno w skupie, jak i na targowiskach¹ wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem. Ceny skupu zbóż były nadal dużo wyższe niż przed rokiem, w tym w drugim z kolei miesiącu najwyższy wzrost dotyczył cen żyta (o 63,4%).

Przy zmniejszonych dostawach **ziemniaków**, w listopadzie br. ceny tego surowca w skupie były wyższe niż miesiąc wcześniej (o 2,5%) oraz niż przed rokiem (o 11,6%). W obrocie targowiskowym¹ za ziemniaki jadalne płacono o 1,3% więcej niż w październiku br.

1 Wobec braku badania cen produktów rolnych na targowiskach w listopadzie 2020 r. nie było możliwe obliczenie zmian cen w skali roku.

Wykres 14. Przeciętne ceny skupu zbóż
 Chart 14. Average procurement prices of cereal grain

Skup żywca rzeźnego ogółem (w wadze poubojowej ciepłej) w listopadzie br. był o 1,4% mniejszy niż przed miesiącem (głównie w wyniku ograniczenia podaży żywca drobiowego) oraz o 5,8% mniejszy niż przed rokiem (w rezultacie ograniczenia podaży żywca drobiowego i wieprzowego).

Tablica 14. Skup podstawowych produktów pochodzenia zwierzęcego^a
 Table 14. Procurement of major animal products^a

Wyszczególnienie Specification	XI 2021			I–XI 2021	
	w tys. ton in thousand tonnes	X 2021=100	XI 2020=100	w tys. ton in thousand tonnes	I–XI 2020=100
Żywiec rzeźny^b Animals for slaughter^b	332,4	98,6	94,2	3862,5	99,6
w tym: of which:					
wołowy (z cielęcym) cattle (including calves)	19,4	105,7	106,8	291,3	101,8
wieprzowy pigs	127,6	100,3	92,4	1556,8	109,2
drobiowy poultry	185,3	96,7	94,3	2011,1	92,9
Mleko Milk	939,4 ^c	96,5	100,9	11136,7 ^c	100,3

a W okresie VII–X bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej. c W milionach litrów.

a In the period July–October without procurement realised by natural persons. b Includes cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry; in terms of meat including fats in warm post-slaughter weight. c In million litres.

W listopadzie br. do skupu dostarczono mniej **mleka** niż w poprzednim miesiącu (o 3,5%), ale nieco więcej niż rok wcześniej (o 0,9%).

Tablica 15. Ceny podstawowych produktów rolnych pochodzenia zwierzęcego
Table 15. Average prices of major animal products

Wyszczególnienie Specification	Ceny w skupie Procurement prices					Ceny na targowiskach ^a Marketplace prices ^a	
	XI 2021			I–XI 2021		XI 2021	
	w zł in PLN	X 2021=100	XI 2020=100	w zł in PLN	I–XI 2020=100	w zł in PLN	X 2020=100
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej: Animals for slaughter (in live weight) – per kg:							
w tym: of which:							
bydło (bez cieląt) ^b cattle (excluding calves) ^b	9,33	108,0	145,7	7,47	117,3	8,11	103,2
w tym młode bydło of which young cattle	9,55	108,0	144,7	7,65	117,7	8,44	102,6
trzoda chlewna pigs	4,28	101,7	102,2	4,84	90,6	6,40	98,0
drób poultry	4,35	102,3	129,4	4,15	117,7	.	.
Prosię na chów za 1 szt. Piglet – per head	252,14	106,2
Mleko za 1 hl Milk per hl	173,64	106,0	115,8	154,14	113,0	.	.

a Badanie cen targowiskowych było zawieszono od kwietnia do czerwca 2020 r. oraz od listopada 2020 r. do czerwca 2021 r. ze względu na decyzję o zamknięciu targowisk z powodu zagrożenia chorobą COVID-19. b Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a The marketplace price survey was suspended from April to June 2020 and since November 2020 to June 2021 due to the decision to close marketplaces because of the threat of the COVID-19 disease. b On marketplaces – average weighted price of cattle for slaughter calculated with the use of structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

Przeciętne ceny żywca wieprzowego w listopadzie br. w skupie wzrosły zarówno w skali miesiąca (o 1,7%), jak i roku (o 2,2%). Na targowiskach natomiast ceny żywca były niższe niż w październiku br. (o 2,0%). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach² podobnie jak przed miesiącem wyniosła 4,9. Przeciętna cena prosiąt do dalszego chowu w obrocie targowiskowym była o 6,2% wyższa niż w październiku br.

Przeciętne ceny skupu **drobiu rzeźnego** w listopadzie br. były wyższe niż przed miesiącem (o 2,3%) oraz niż przed rokiem (o 29,4%).

Za **żywiec wołowy i młode bydło rzeźne** w skupie w listopadzie br. przeciętnie płacono po 8,0% więcej niż przed miesiącem i dużo więcej niż przed rokiem (odpowiednio o 45,7% i o 44,7%). W obrocie targowiskowym³ ceny wołowiny były wyższe niż w październiku br. po ok. 3%.

2 Wobec braku badania cen produktów rolnych na targowiskach w listopadzie 2020 r. nie było możliwe obliczenie relacji cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach za ten okres.

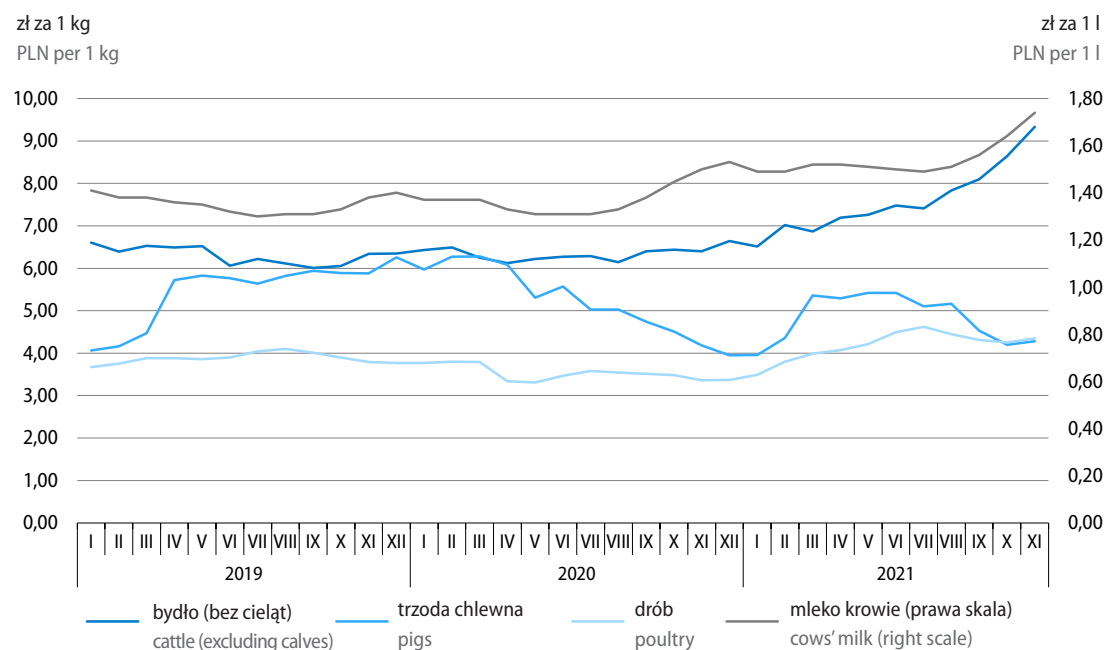
3 Wobec braku badania cen produktów rolnych na targowiskach w listopadzie 2020 r. nie było możliwe obliczenie zmian cen w skali roku.

Przeciętna cena **krowy dojnej** w listopadzie br. na targowiskach³ wzrosła w porównaniu z poprzednim miesiącem o 9,6% (do ok. 4055 zł), a przeciętna cena jałówki jednorocznej – odpowiednio o 2,0% (do ok. 2388 zł).

Ceny skupu **mleka** w listopadzie br. przekroczyły poziom sprzed miesiąca (o 6,0%) i sprzed roku (o 15,8%).

Wykres 15. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka

Chart 15. Average procurement prices of animals for slaughter and of milk

³ Wobec braku badania cen produktów rolnych na targowiskach w listopadzie 2020 r. nie było możliwe obliczenie zmian cen w skali roku.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 39. PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

TABL. 40. PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH

TABL. 41. RELACJE CEN W ROLNICTWIE

TABL. 47. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

Przemysł Industry

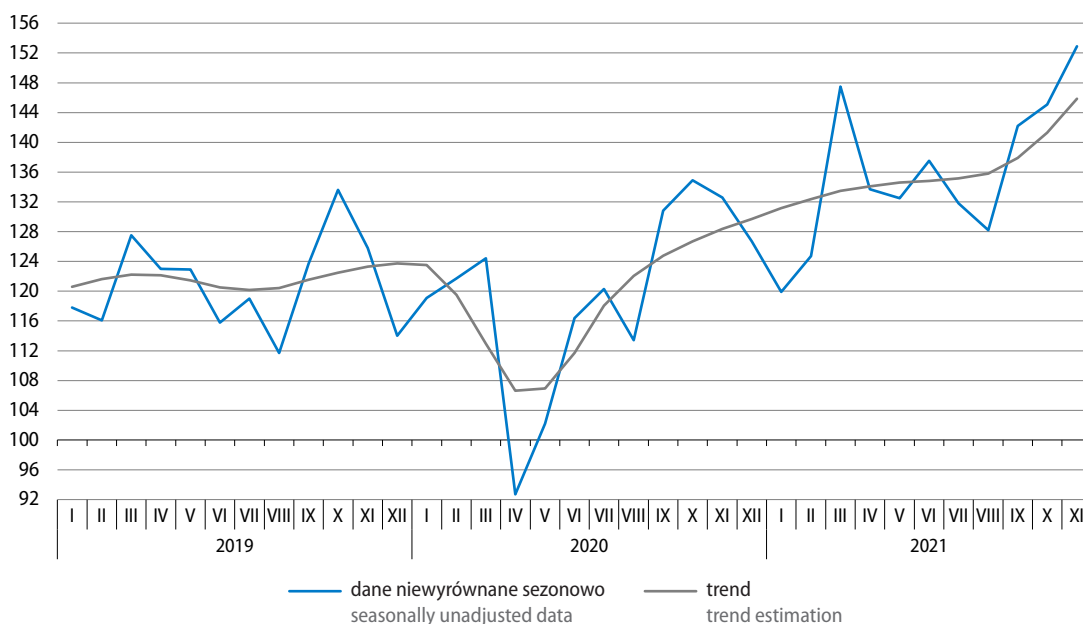
W listopadzie br. **produkcja sprzedana przemysłu**¹ zwiększyła się w skali roku w większym stopniu niż przed miesiącem i przed rokiem. Wzrost wyniósł 15,2% (wobec 7,6% w październiku br. oraz 5,4% w listopadzie ub. roku).

Po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych produkcja sprzedana przemysłu była o 6,5% większa niż w październiku br., a jej wzrost w skali roku wyniósł 15,2% (tj. był podobny jak w przypadku produkcji niewyrównanej sezonowo).

We wszystkich sekcjach przemysłu produkcja sprzedana zwiększyła się w porównaniu z listopadem ub. roku, w tym najbardziej w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 47,7% (po spadku w tej sekcji przed rokiem o ok. 11%). W przetwórstwie przemysłowym, tj. głównej sekcji przemysłu, wzrost wyniósł 13,0%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 12,5%. W górnictwie i wydobywaniu sprzedaż była o 4,0% wyższa niż rok wcześniej (kiedy notowano spadek o ok. 3%).

Wykres 16. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2015=100

Chart 16. Sold production of industry (constant prices) monthly average of 2015=100

Również we wszystkich **głównych grupowaniach przemysłowych** sprzedaż była wyższa niż w listopadzie ub. roku, w tym najbardziej zwiększyła się w produkcji dóbr związanych z energią – o 31,3% (po spadku o 8,0% przed rokiem). W produkcji dóbr zaopatrzeniowych wzrost wyniósł 17,0%, w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych – 9,7%, dóbr inwestycyjnych – 9,5%, a konsumpcyjnych nietrwałych – 8,3% (przed rokiem w tych grupowaniach także notowano wzrost, w granicach od ok. 2% dla dóbr konsumpcyjnych nietrwałych do ok. 9% dla dóbr zaopatrzeniowych).

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Tablica 16. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)
 Table 16. Sold production of industry (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	Niewyrównana sezonowo Seasonally unadjusted		Wyrównana sezonowo Seasonally adjusted
	I–XI 2021	XI 2021	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100		
Ogółem Total	115,0	115,2	115,2
Według sekcji By sections			
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	101,9	104,0	102,3
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	114,4	113,0	112,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	127,9	147,7	148,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities	111,0	112,5	112,5
Według głównych grupowań przemysłowych By main industrial groupings			
Dobra zaopatrzeniowe Intermediate goods	118,1	117,0	117,0
Dobra inwestycyjne Capital goods	114,0	109,5	109,3
Dobra konsumpcyjne trwałe Durable consumer goods	122,1	109,7	109,1
Dobra konsumpcyjne nietrwałe Non-durable consumer goods	104,9	108,3	107,5
Dobra związane z energią Energy	116,8	131,3	131,6

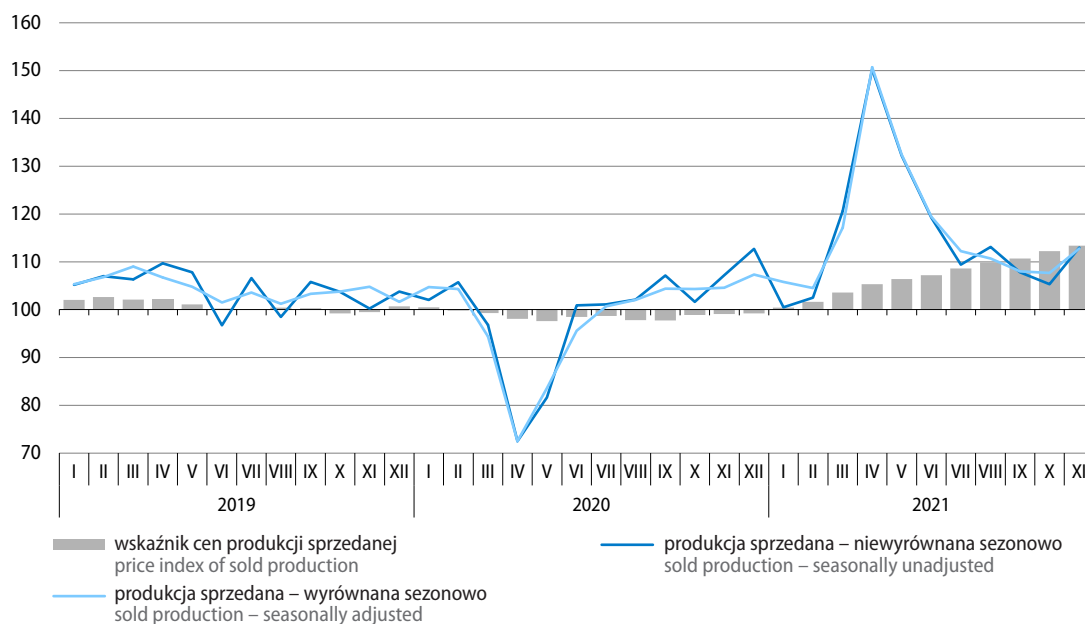
Produkcja sprzedana przemysłu w okresie styczeń–listopad br. była o 15,0% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wówczas notowano spadek o 2,1%). Sprzedaż zwiększyła się we wszystkich sekcjach, w tym najbardziej w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 27,9%. W przetwórstwie przemysłowym wzrost wyniósł 14,4%, w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – 11,0%, a w górnictwie i wydobywaniu – 1,9% (przed rokiem w większości sekcji obserwowano spadki, najgłębszy w górnictwie i wydobywaniu – ok. 9%; wzrost notowano jedynie w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o ok. 6%).

Wyższa niż w okresie styczeń–listopad ub. roku była także produkcja sprzedana we wszystkich głównych grupowaniach przemysłowych (po spadkach w większości grupowań rok wcześniej, w tym najgłębszym w produkcji dóbr inwestycyjnych – o ok. 9%). Najbardziej wzrosła sprzedaż w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałych – o 22,1% oraz dóbr zaopatrzeniowych – o 18,1%. W produkcji dóbr związanych z energią wzrost wyniósł 16,8%, dóbr inwestycyjnych – 14,0%, a konsumpcyjnych nietrwałych – 4,9%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–listopad br. wzrosła w skali roku o 14,4%, przy nieznacznym wzroście przeciętnego zatrudnienia (o 0,5%) oraz zwiększeniu przeciętnego miesięcznego nominalnego wynagrodzenia brutto o 8,6%.

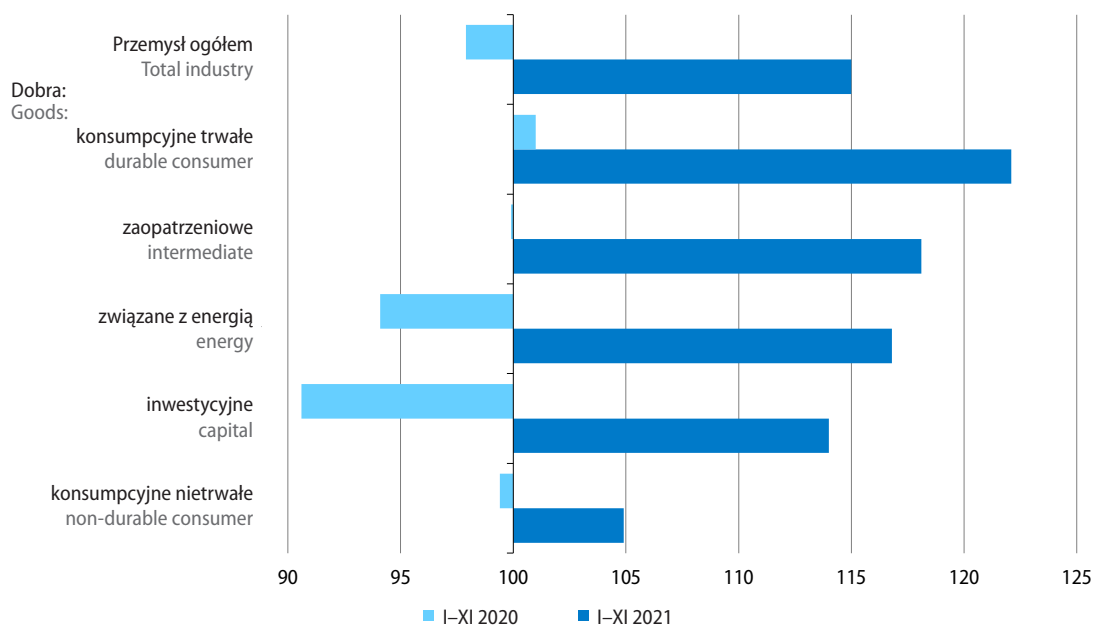
Wykres 17. Produkcja sprzedana (ceny stałe) i wskaźnik cen w przetwórstwie przemysłowym analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 17. Sold production (constant prices) and price index in manufacturing corresponding period of previous year=100

Wykres 18. Produkcja sprzedana przemysłu według głównych grupowań przemysłowych (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 18. Sold production of industry by main industrial groupings (constant prices) corresponding period of previous year=100

W listopadzie br. produkcja sprzedana była wyższa niż przed rokiem w 31 (spośród 34) działach przemysłu. Znaczny wzrost sprzedaży obserwowano w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń (o 47,6%), a także m.in. w produkcji:

- chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 28,6% (m.in. podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych – o 36,3%);
- metali – o 26,7% (w tym surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych – o 38,2%);
- maszyn i urządzeń – o 20,4% (m.in. maszyn dla rolnictwa i leśnictwa – o 36,9% oraz pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia – o 34,1%);
- papieru i wyrobów z papieru – o 19,9% (w tym wyrobów z papieru i tektury – o 20,5%);
- wyrobów z metali – o 17,4% (m.in. w obróbce metali i nakładaniu powłok na metale; obróbce mechanicznej elementów metalowych – o 33,7%).

Znacznie większa niż rok wcześniej była także sprzedaż m.in. w gospodarce odpadami; odzysku surowców – o 17,3%.

W pozostałych 3 działach przemysłu produkcja sprzedana obniżyła się w porównaniu z listopadem ub. roku, najbardziej w produkcji skór i wyrobów skórzanych – o 8,5%.

Sprzedaż w produkcji artykułów spożywczych (stanowiąca ok. 15% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem) w listopadzie br. była o 10,8% wyższa niż przed rokiem (kiedy zwiększyła się o 1,1%). Wzrost obserwowano we wszystkich grupach tego działu, w tym najwyższy w przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 20,4%. Znacznie wzrosła też sprzedaż w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich oraz produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – po 15,9%, a także w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 14,9% oraz olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 13,9%.

Tablica 17. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu
Table 17. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry

Wyszczególnienie Specification	2020		2021		2020	
	XI	I–XI	XI	I–XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				struktura w % structure in %	
Przemysł Industry	105,4	97,9	115,2	115,0	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	96,6	91,5	104,0	101,9	3,1	3,2
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	107,2	97,9	113,0	114,4	86,6	87,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	89,4	97,4	147,7	127,9	7,6	7,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities	107,4	106,2	112,5	111,0	2,7	2,8

Tablica 17. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu (dok.)

Table 17. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2020		2021		2020	
	XI	I–XI	XI	I–XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100			struktura w % structure in %		
Z przemysłu ogółem – działy: From total industry – divisions:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego mining of coal and lignite	96,2	82,2	108,6	109,4	1,1	1,2
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	101,1	100,8	110,8	106,6	15,2	16,8
produkcja napojów manufacture of beverages	105,2	99,0	114,5	106,2	1,3	1,5
produkcja odzieży manufacture of wearing apparel	96,7	92,9	110,1	107,7	0,4	0,5
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	113,1	103,7	115,2	117,3	2,9	2,7
produkcja papieru i wyrobów z papieru manufacture of paper and paper products	108,7	101,9	119,9	114,2	3,1	3,2
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej manufacture of coke and refined petroleum products	95,0	91,1	109,3	101,9	5,4	4,3
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych manufacture of chemicals and chemical products	109,8	102,2	128,6	116,1	4,7	4,5
produkcja wyrobów farmaceutycznych manufacture of pharmaceutical products	107,2	106,4	102,1	103,5	0,7	0,8
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych manufacture of rubber and plastic products	111,6	99,8	112,0	118,3	6,8	6,7
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	105,6	98,7	112,6	113,6	4,0	4,3
produkcja metali manufacture of basic metals	94,5	87,9	126,7	121,1	4,2	3,3
produkcja wyrobów z metali manufacture of metal products	107,2	100,8	117,4	119,5	7,8	7,6
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych manufacture of computer, electronic and optical products	115,2	104,5	110,0	128,6	3,1	2,9
produkcja urządzeń elektrycznych manufacture of electrical equipment	125,1	110,6	111,2	128,6	5,8	5,5
produkcja maszyn i urządzeń manufacture of machinery and equipment n.e.c.	89,9	87,2	120,4	117,5	2,8	2,9
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers	114,7	84,7	101,4	113,9	9,0	9,5
produkcja pozostałego sprzętu transportowego manufacture of other transport equipment	110,8	96,4	106,9	102,2	1,5	1,7
produkcja mebli manufacture of furniture	105,9	99,3	111,1	116,3	3,0	3,1

Spośród 302 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** objętych badaniem produkcji² prezentacja danych o produkcji zrealizowanej w listopadzie br. możliwa jest dla 298³. Produkcja 184 spośród nich była większa niż przed rokiem, w tym wyprodukowano znacznie więcej: rowerów, benzyny silnikowej, wódki czystej, soków z owoców i warzyw, ciągników rolniczych, komputerów, olejów napędowych, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, piwa, cukru, koksu, serów podpuszczkowych dojrzewających, węgla brunatnego, pestycydów, przerobu ropy naftowej, rur stalowych oraz wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów).

Mniejsza niż w listopadzie ub. roku była natomiast produkcja 113 wyrobów i grup wyrobów przemysłowych. Wytworzono m.in. znacznie mniej: samochodów osobowych, silników spalinowych do pojazdów mechanicznych, mydła, kuchni gazowych z piekarnikiem, pralek automatycznych, tarcicy liściastej, stali surowej, olejów opałowych oraz tarcicy iglastej.

W listopadzie br. **obrót eksportowy**⁴ przedsiębiorstw przemysłowych zwiększył się w skali roku o 23,5%, w tym do strefy euro – o 20,2% (przed rokiem notowano jego wzrost o ok. 12% w ujęciu ogółem i o ok. 16% do strefy euro). Obrót eksportowy był wyższy niż rok wcześniej w większości badanych działów przemysłu, w tym w dużym stopniu wzrósł m.in. w produkcji metali – o ok. 81% oraz w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń – o ok. 52%, produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych – o ok. 49%, produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o ok. 33%, a także w produkcji wyrobów z metali oraz papieru i wyrobów z papieru – po ok. 31%. Mniejszy niż w listopadzie ub. roku był natomiast obrót eksportowy w produkcji wyrobów farmaceutycznych – o ok. 10% oraz skór i wyrobów skórzanych – o ok. 5%.

Wartość **nowych zamówień**⁵ otrzymanych przez badane przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego w listopadzie br. była o 33,3% wyższa niż przed rokiem, w tym dla zamówień na eksport wzrosła o 21,5% (wobec wzrostu rok wcześniej zamówień ogółem o ok. 15%, w tym na eksport o ok. 21%). Nowe zamówienia wzrosły w większości badanych działów, m.in. w produkcji: urządzeń elektrycznych – ponad dwukrotnie (w tym na eksport o ok. 65%), metali – o ok. 58% (na eksport o ok. 54%), chemikaliów i wyrobów chemicznych – o ok. 53% (na eksport o ok. 46%), wyrobów z metali – o ok. 45% (na eksport o ok. 38%) oraz papieru i wyrobów z papieru – o ok. 35% (na eksport o ok. 31%). Niższa niż w listopadzie ub. roku była natomiast wartość nowych zamówień m.in. w produkcji odzieży – o ok. 8% (w tym na eksport o ok. 17%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – po ok. 4% zarówno ogółem, jak i na eksport.

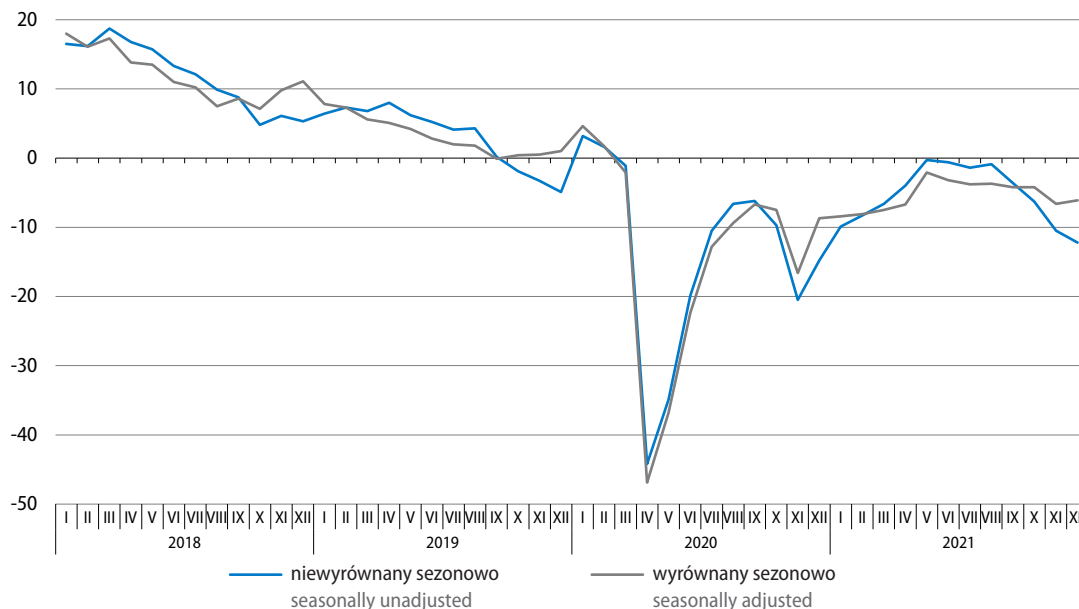
² W ujęciu ilościowym; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 50 i więcej osób.

³ W związku z brakiem danych o ich produkcji od części badanych podmiotów.

⁴ W cenach bieżących; dotyczy sprzedaży do krajów zarówno wewnątrz, jak i spoza Unii Europejskiej; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

⁵ W cenach bieżących; dane dotyczą wybranych działów przetwórstwa przemysłowego (podmioty gospodarcze o liczbie pracujących 50 i więcej osób oraz ok. 10% próba podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób).

Wykres 19. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym
 Chart 19. General business climate indicators in manufacturing

W grudniu br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest nieco bardziej niekorzystnie niż miesiąc wcześniej. Gorsze niż w listopadzie br. są negatywne diagnozy portfela zamówień (łącznie krajowych i zagranicznych) oraz produkcji; utrzymały się niekorzystne oceny m.in. bieżącej sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Pogorszyły się pesymistyczne opinie dotyczące przyszłego portfela zamówień (choć dla zamówień zagranicznych są one mniej niekorzystne niż przed miesiącem), a zbliżone do formułowanych w listopadzie br. pozostały negatywne prognozy dotyczące produkcji i sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Przedsiębiorcy nadal przewidują, że w najbliższych trzech miesiącach zatrudnienie w ich firmach będzie ograniczane, a ceny wyrobów przemysłowych będą rosnąć.

Jako główne bariery działalności w przetwórstwie przemysłowym nadal wskazywane są niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej, koszty zatrudnienia i wysokie obciążenia na rzecz budżetu. Nieco bardziej uciążliwe niż przed miesiącem są niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne, a nieznacznie mniej – niedobór surowców, materiałów i półfabrykatów (z przyczyn pozafinansowych). W porównaniu ze wskazaniami z grudnia ub. roku najbardziej wzrosła dotkliwość niedoboru surowców, materiałów i półfabrykatów (z przyczyn pozafinansowych), natomiast wyraźnie zmalała uciążliwość niedostatecznego popytu na rynku krajowym i zagranicznym.

Przedsiębiorcy wskazują na niedobór zapasów wyrobów gotowych w przetwórstwie przemysłowym, głębszy niż w listopadzie br. Niedobór zapasów wyrobów sygnalizują m.in. producenci wyrobów farmaceutycznych oraz skór i wyrobów skórzanych. W części działów przetwórstwa przemysłowego nadal zgłaszany jest jednak nadmiar zapasów wyrobów gotowych – m.in. w produkcji papieru i wyrobów z papieru oraz pozostałego sprzętu transportowego.

Obawy przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego przed wpływem **pandemii COVID-19** na ich działalność są w grudniu br. nieco większe niż miesiąc wcześniej. Spośród badanych firm 80% uważa, że negatywne skutki epidemii będą dla nich nieznaczne lub nie wystąpią (wobec 83% w listopadzie br.), podczas gdy 16% obawia się konsekwencji poważnych (wobec odpowiednio 13%), a 4% – zagrażających ich stabilności (wobec 3%). Wśród negatywnych skutków pandemii doświadczonych w ostatnich trzech miesiącach najczęściej wymieniane są wzrost kosztów i zakłócenie w łańcuchu dostaw. Przedsiębiorcy szacują, że związany z epidemią spadek zamówień od klientów w grudniu br. wyniesie 3% (wobec 2% w poprzednim miesiącu). Nieco lepiej niż w listopadzie br. postrzegane są natomiast perspektywy prowadzenia działalności w przetwórstwie przemysłowym przy utrzymaniu aktualnych ograniczeń związanych ze zwalczaniem pandemii. Więcej firm twierdzi, że przy obecnych obostrzeniach może działać dłużej niż pół roku (60% wobec 57% przed miesiącem) lub od 4 do 6 miesięcy (19% wobec 17%). Jednocześnie mniej podmiotów niż w listopadzie br. widzi możliwość funkcjonowania w takich warunkach tylko przez okres od 2 do 3 miesięcy (16% wobec 20%) albo najwyżej miesiąc (5% wobec 6%).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 48. PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU

TABL. 49. INDEKS PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU

TABL. 50. PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG GŁÓWNYCH GRUPOWAŃ PRZEMYSŁOWYCH

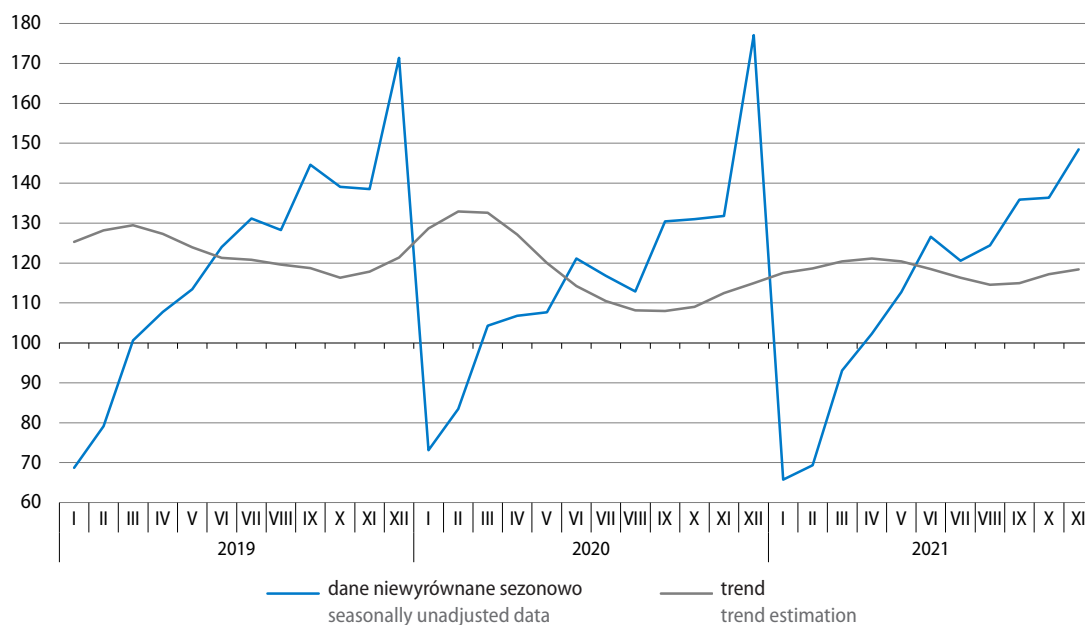
TABL. 64. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Budownictwo Construction

W listopadzie br. **produkcja budowlano-montażowa**¹ była wyższa niż w analogicznym miesiącu ub. roku (kiedy notowano jej spadek), a jej wzrost był znacznie większy niż w październiku br.

Wykres 20. Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2015=100

Chart 20. Construction and assembly production (constant prices) monthly average of 2015=100

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju w listopadzie br. była o 12,7% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,1% w październiku br. i spadku o 4,9% w listopadzie ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja była o 3,6% wyższa niż przed miesiącem, a jej wzrost w skali roku wyniósł 10,9%.

Wzrost sprzedaży robót budowlanych w porównaniu z listopadem ub. roku notowano we wszystkich działach budownictwa; najwyższy w podmiotach realizujących głównie roboty specjalistyczne – o 17,1% (po wzroście o ok. 5% przed rokiem). W przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie budynków wzrost wyniósł 12,6%, a w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – 10,4% (wobec spadków w tych działach rok wcześniej). Sprzedaż robót o charakterze remontowym zwiększyła się o 21,9%, tj. bardziej niż sprzedaż robót inwestycyjnych, która wzrosła o 7,1% (przed rokiem sprzedaż obu typów robót uległa ograniczeniu).

¹ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie styczeń–listopad br. produkcja budowlano-montażowa była o 3,7% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec spadku o 2,8% rok wcześniej). Większa niż przed rokiem była sprzedaż robót w przedsiębiorstwach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne – o 10,4% oraz specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 3,7%, natomiast mniejsza – w podmiotach zajmujących się głównie budową budynków – o 1,6% (przed rokiem we wszystkich działach notowano spadek sprzedaży). Sprzedaż robót remontowych wzrosła o 12,0%, natomiast sprzedaż robót inwestycyjnych zmniejszyła się o 1,3%.

Tablica 18. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej
Table 18. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of construction and assembly production

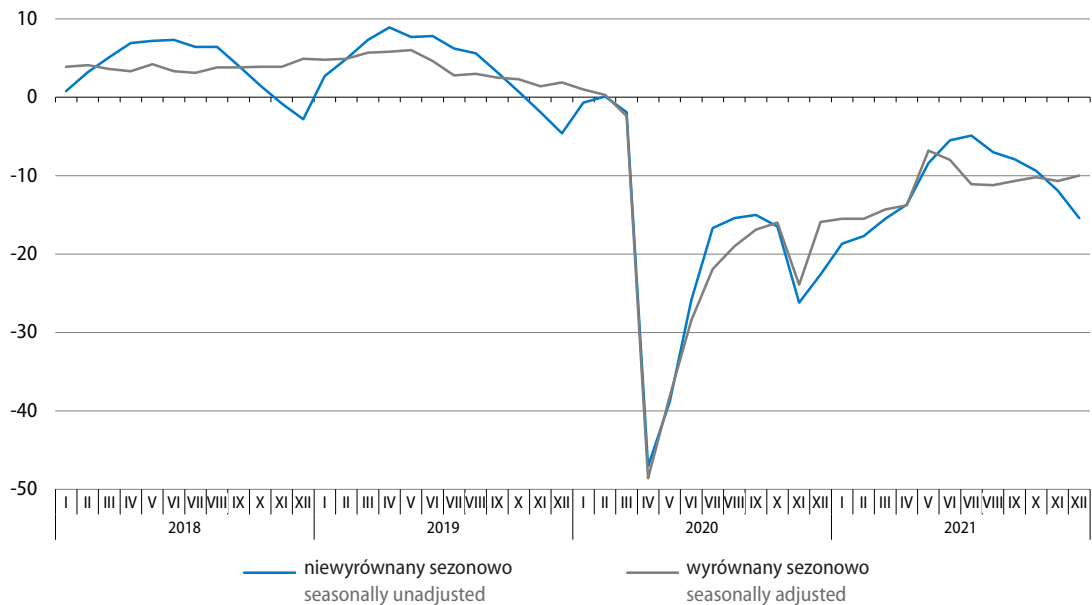
Wyszczególnienie Specification	2020		2021		2020	
	XI	I–XI	XI	I–XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				struktura w % structure in %	
Ogółem Total	95,1	97,2	112,7	103,7	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze: construction work with:						
inwestycyjnym investment character	95,4	97,9	107,1	98,7	59,8	62,8
remontowym restoration character	94,6	95,9	121,9	112,0	40,2	37,2
Budowa budynków Construction of buildings	88,0	94,3	112,6	98,4	31,1	32,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering	95,5	98,1	110,4	103,7	41,8	41,8
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	104,7	99,4	117,1	110,4	27,0	25,5

W grudniu br. oceny **ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie są bardziej pesymistyczne niż przed miesiącem. Zarówno diagnozy, jak i przewidywania w zakresie portfela zamówień, produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw są bardziej negatywne od formułowanych w listopadzie br. Nieznacznie pogorszyły się także niekorzystne prognozy dotyczące zamówień na roboty na rynkach zagranicznych. Firmy nadal przewidują, że w najbliższych trzech miesiącach zatrudnienie zostanie ograniczone, a ceny robót budowlano-montażowych wzrosną.

Przedsiębiorstwa najczęściej wskazują, że utrudnieniem dla ich działalności są ograniczenia związane z kosztami zatrudnienia, kosztami materiałów i niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej. Dotkliwość większości utrudnień jest podobna jak przed miesiącem. W porównaniu z grudniem ub. roku najbardziej nasiliły się trudności wynikające z wysokich kosztów materiałów, a zmniejszyła się uciążliwość niedostatecznego popytu.

W ocenie przedsiębiorców wykorzystanie mocy produkcyjnych w budownictwie w grudniu br. wynosi ok. 83% , tj. podobnie jak przed miesiącem oraz o ok. 3 p.proc. więcej niż przed rokiem.

Wykres 21. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie
 Chart 21. General business climate indicators in construction

W porównaniu z listopadem br. nieznacznie wzrosły obawy firm budowlanych przed niekorzystnym wpływem **pandemii COVID-19** na ich działalność. Nieco mniej podmiotów uważa, że negatywne skutki epidemii będą dla nich nieznaczne lub nie wystąpią (81% wobec 84% miesiąc wcześniej), natomiast więcej spodziewa się konsekwencji poważnych (11% wobec 7%); odsetek firm obawiających się skutków zagrażających ich stabilności jest podobny jak w listopadzie br. (9%). Wśród doświadczonych w ostatnich trzech miesiącach negatywnych skutków pandemii najczęściej wymieniane są wzrost kosztów i zakłócenie w łańcuchu dostaw. Firmy szacują, że w związku z pandemią zamówienia od klientów zmniejszą się w grudniu br. o 5% (przed miesiącem wskazywano spadek o 6%). Nieco odmienne od formułowanych miesiąc wcześniej są opinie przedsiębiorstw dotyczące perspektyw ich funkcjonowania przy utrzymaniu aktualnych ograniczeń związanych ze zwalczaniem pandemii. Zmniejszył się odsetek firm wskazujących na możliwość utrzymania działalności w takich warunkach powyżej pół roku – do 41% (z 43% w listopadzie br.), przy wzroście odsetka deklarujących przetrwanie od 4 do 6 miesięcy – do 23% (z 18%). Mniej podmiotów niż przed miesiącem widzi możliwość funkcjonowania przy obecnych obostrzeniach przez okres od 2 do 3 miesięcy (22% wobec 24%); podobnie jak w listopadzie br., 15% firm twierdzi, że może przetrwać najwyżej miesiąc.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 52. SPRZEDAŻ PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ

TABL. 64. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

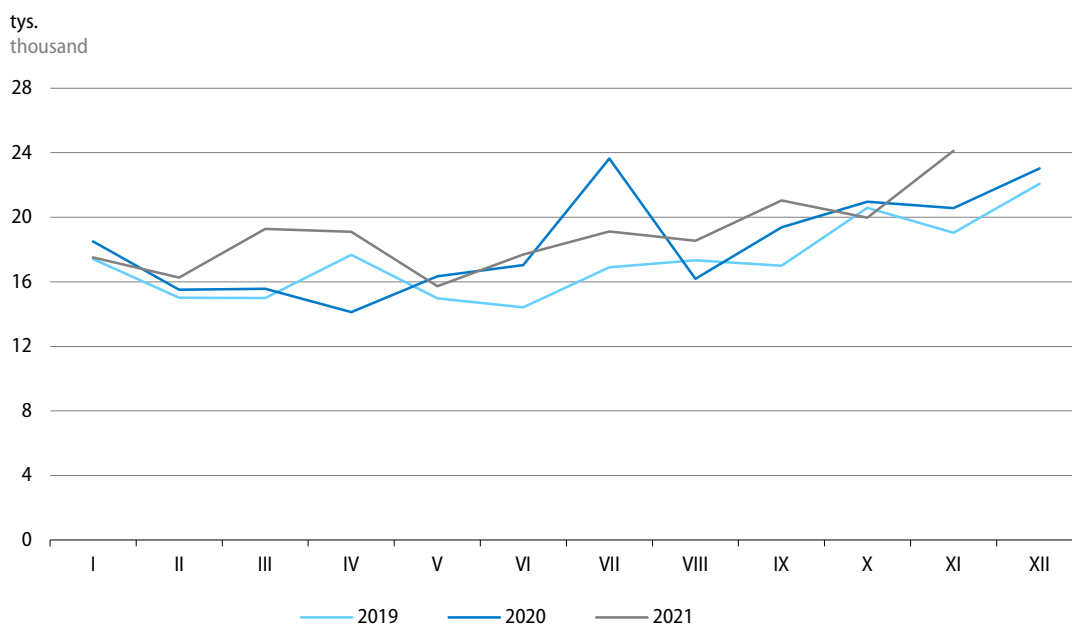
Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W listopadzie br., po spadku w poprzednim miesiącu, oddano do użytkowania znacznie więcej mieszkań niż przed rokiem. Więcej było też mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Wykres 22. Mieszkania oddane do użytkowania

Chart 22. Dwellings completed

Według wstępnych danych¹ w listopadzie br. **oddano do użytkowania** ogółem 24,1 tys. mieszkań, tj. o 17,3% więcej niż przed rokiem (kiedy wzrost wyniósł 8,0%). W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem liczba oddanych mieszkań wzrosła o 18,7%, a w budownictwie indywidualnym – o 16,7%.

W okresie styczeń–listopad br. oddano do użytkowania 208,4 tys. mieszkań, tj. o 5,3% więcej niż rok wcześniej (kiedy wzrost wyniósł 6,7%). Zwiększyła się liczba mieszkań zrealizowanych w budownictwie indywidualnym (o 18,8%), a nieznacznie zmniejszyła – w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 2,0%).

¹ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Tablica 19. Budownictwo mieszkaniowe
Table 19. Housing construction

Formy budownictwa Forms of construction	2021				2020	
	XI		I–XI			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	XI 2020=100	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	I–XI 2020=100	struktura w % structure in %	
Mieszkania oddane do użytkowania Dwellings completed						
Ogółem Total	24108	117,3	208365	105,3	100,0	100,0
Indywidualne Private	7558	116,7	78574	118,8	37,7	33,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	16197	118,7	125604	98,0	60,3	64,8
Pozostałe ^b Others ^b	353	79,1	4187	117,0	2,0	1,8
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project						
Ogółem Total	23904	107,8	307864	127,5	100,0	100,0
Indywidualne Private	9529	117,9	114913	124,6	37,3	38,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	14162	101,1	189459	129,2	61,6	60,7
Pozostałe ^b Others ^b	213	217,3	3492	132,2	1,1	1,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto Dwellings in which construction has begun						
Ogółem Total	21200	107,2	260061	125,8	100,0	100,0
Indywidualne Private	7457	114,6	101377	119,0	39,0	41,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a For sale or rent ^a	12902	98,8	153690	129,8	59,1	57,3
Pozostałe ^b Others ^b	841	387,6	4994	157,7	1,9	1,5

a Budowane przez deweloperów, łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku. b Mieszkania spółdzielcze, społeczne czynszowe, komunalne i zakładowe.

a Constructed by developers, including construction realised by natural persons intended for sale or rent in order to achieve a profit. b Cooperative, public building society, municipal and company dwellings.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–listopad br. wyniosła 92,8 m² (o 4,1 m² więcej niż rok wcześniej), w tym w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 62,8 m² (odpowiednio o 1,1 m² więcej), a w budownictwie indywidualnym – 142,9 m² (o 0,2 m² mniej).

Według wstępnych danych² w listopadzie br. wzrosła w skali roku zarówno liczba mieszkań, na budowę których **wydano pozwolenia** lub **dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** (o 7,8% do 23,9 tys., po wzroście przed rokiem o 14,1%), jak i mieszkań, których **budowę rozpoczęto** (o 7,2% do 21,2 tys. wobec wzrostu rok wcześniej o 4,8%). W okresie styczeń–listopad br. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 307,9 tys. mieszkań oraz rozpoczęto budowę 260,1 tys. mieszkań, tj. odpowiednio o 27,5% oraz o 25,8% więcej niż przed rokiem (wówczas obserwowano spadki odpowiednio o 2,8% i o 6,6%).

Szacuje się, że na koniec listopada br. **w budowie** pozostawało 880,3 tys. mieszkań, tj. o 5,5% więcej niż w końcu listopada ub. roku.

² Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

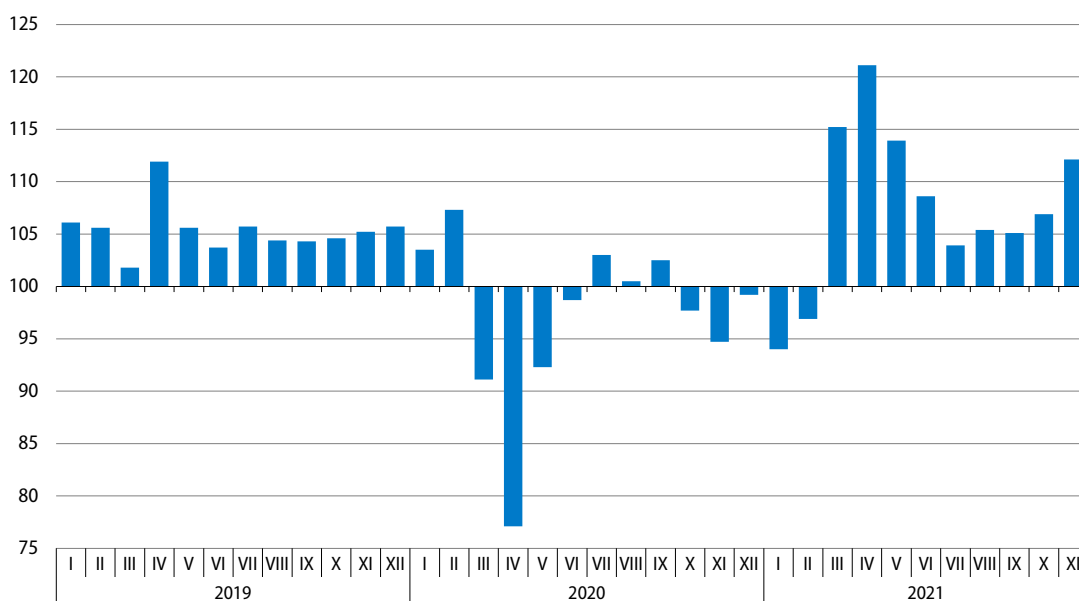
TABL. 45. MIESZKANIA

Rynek wewnętrzny Domestic market

W listopadzie br. notowano wyższy niż w poprzednich miesiącach wzrost **sprzedaży detalicznej**¹. Sprzedaż była o 12,1% większa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 6,9% w październiku br. i spadku o 5,3% rok wcześniej). W okresie styczeń–listopad br. jej wzrost wyniósł 7,7% (podczas gdy w analogicznym okresie ub. roku notowano spadek o 3,1%).

Wykres 23. Sprzedaż detaliczna towarów (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 23. Retail sales of goods (constant prices)
corresponding period of previous year=100

W większości grup sprzedaż detaliczna była wyższa niż przed rokiem (jedynie w podmiotach handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami nadal notowano spadek). Zbliżony do notowanego przed miesiącem był wzrost w grupach o największym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem: żywność, napoje i wyroby tytoniowe (2,9%) oraz paliwa stałe, ciekłe i gazowe (6,5%). W znacznie większym stopniu niż w październiku br. zwiększyła się sprzedaż m.in. w grupach: tekstylia, odzież, obuwanie (jej wzrost wyniósł 55,8%, po głębokim spadku przed rokiem), farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (18,2%), a także meble, rtv, agd (10,3%).

Sprzedaż detaliczna ogółem (w cenach bieżących) w listopadzie br. była o 0,2% większa niż przed miesiącem, w tym znacznie (o 35,3%) zwiększyła się jej wartość zrealizowana **przez Internet**² (m.in. w podmiotach z grup: meble, rtv, agd, a także prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach oraz tekstylia, odzież, obuwanie, które w tej formie zrealizowały ok. 20%–29% swojej sprzedaży). W rezultacie udział handlu przez Internet w sprzedaży detalicznej ogółem zwiększył się z 8,4% przed miesiącem do 11,4% (podobny udział notowano przed rokiem).

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

² Podmioty, dla których sprzedaż internetowa jest przeważającą formą sprzedaży są ujęte w grupie „Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet”. Natomiast sprzedaż przez Internet może być realizowana również przez podmioty w innych grupach, dla których podstawową formą jest sprzedaż stacjonarna.

Tablica 20. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej
 Table 20. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of retail sales

Wyszczególnienie Specification	2020		2021		2020	
	XI	I–XI	XI	I–XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				struktura w % structure in %	
Ogółem^a Total^a	94,7	96,9	112,1	107,7	100,0	100,0
w tym: of which:						
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	90,4	86,7	95,1	113,2	8,4	8,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	85,3	90,5	106,5	102,1	14,6	13,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	97,1	98,0	102,9	101,6	24,7	26,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	95,2	98,2	118,2	107,2	6,8	7,0
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	78,1	86,3	155,8	129,0	6,5	5,7
Meble, rtv, agd Furniture, radio, TV and household appliances	99,4	105,0	110,3	106,1	9,3	9,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	92,5	95,6	112,5	106,6	4,8	4,9
Pozostałe Others	87,6	90,7	123,8	108,7	9,1	9,0

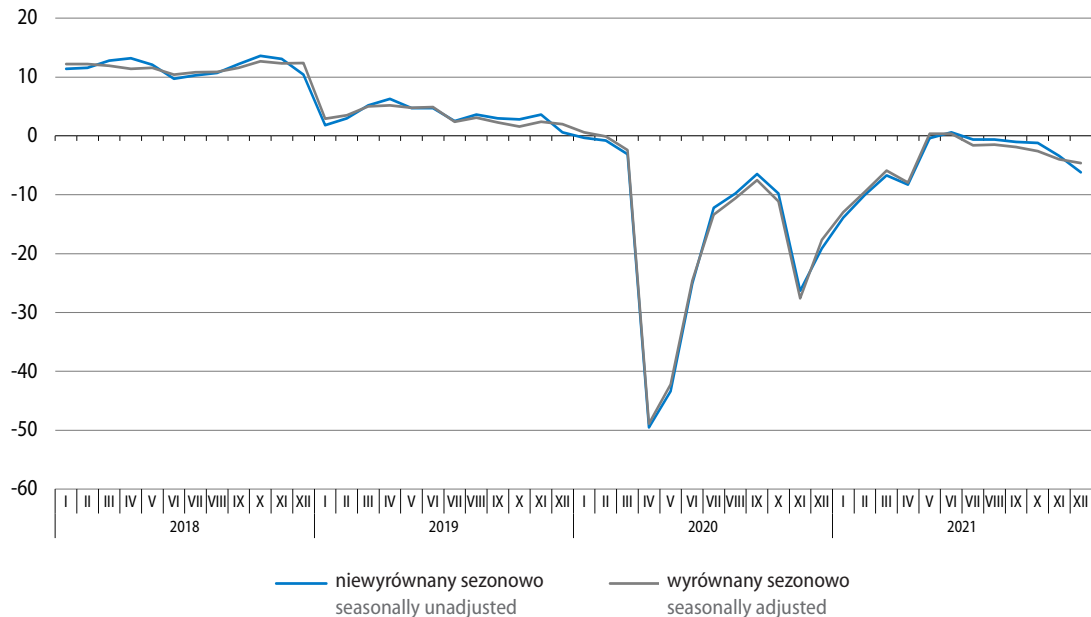
a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created based on the Polish Classification of Activities – PKD 2007. A given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The recorded changes of rise or fall of the volume of retail sales in particular groups of enterprises activity may result from a change in the predominating kind of activity and organisational changes (e.g. a merger of enterprises). This does not have impact on the dynamics of the total retail sales.

Sprzedaż hurtowa³ w przedsiębiorstwach handlowych w listopadzie br. wzrosła w skali roku o 27,5%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zwiększyła się o 30,5% (wobec wzrostu przed rokiem odpowiednio o 3,7% i o 2,8%). Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży hurtowej ogółem wysoki wzrost nadal notowano w grupie półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom (o 56,9%). W znacznym stopniu zwiększyła się również sprzedaż w grupie żywność (o 17,3%). W okresie styczeń–listopad br. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych wzrosła w skali roku o 21,9%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 21,1% (wobec spadku rok wcześniej odpowiednio o 1,6% i o 0,4%).

³ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wykres 24. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym
 Chart 24. General business climate indicators in retail trade

W grudniu br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym oceniany jest bardziej pesymistycznie niż miesiąc wcześniej. Pogorszyły się negatywne oceny koniunktury zgłaszane przez jednostki mikro (do 9 pracujących), małe (od 10 do 49 pracujących) oraz średnie (od 50 do 249 pracujących). Przedsiębiorstwa duże (250 i więcej pracujących) nadal oceniają koniunkturę korzystnie, ale ostrożniej niż przed miesiącem. Wśród badanych branż bardziej pesymistyczne niż w poprzednim miesiącu są oceny ogólnego klimatu koniunktury formułowane przez jednostki z branży żywność; nieco poprawiły się natomiast negatywne opinie formułowane przez producentów pojazdów samochodowych. Znacznie mniej optymistycznie niż w listopadzie br. postrzegają koniunkturę jednostki z branży tekstylia, odzież, obuwie; zbliżone do wskazywanych przed miesiącem pozostają korzystne oceny w branży artykuły gospodarstwa domowego ogółem. Opinie przedsiębiorstw handlu detalicznego ogółem dotyczące bieżącej sprzedaży są mniej pesymistyczne niż miesiąc wcześniej, a diagnozy sytuacji finansowej pozostają niekorzystne. Przewidywania w tych obszarach są bardziej negatywne niż w poprzednich miesiącach. Dyrektorzy jednostek sygnalizują możliwość redukcji zatrudnienia oraz nadal spodziewają się wzrostu cen towarów.

Wśród barier utrudniających działalność badanych przedsiębiorstw w handlu detalicznym, podobnie jak przed miesiącem, najczęściej wskazywane są koszty zatrudnienia oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. Do istotnych utrudnień należą również niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz zbyt duża konkurencja na rynku. W porównaniu z listopadem br. nieco zwiększyła się dotkliwość niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych. W skali roku najbardziej wzrosła uciążliwość niedoboru pracowników oraz kosztów zatrudnienia, a zmniejszyła się – niedostatecznego popytu.

Spośród badanych podmiotów więcej firm niż w listopadzie br. odczuwa tylko nieznaczne negatywne skutki **pandemii COVID-19** w swojej działalności bądź wskazuje ich brak (70% wobec 66%), a mniej obawia się poważnych skutków (22% wobec 30%), przy większym odsetku podmiotów spodziewających się konsekwencji pandemii zagrażających stabilności firmy (8% wobec 4%). Do najczęściej doświadczanych negatywnych skutków pandemii w ostatnich trzech miesiącach jednostki zaliczają wzrost kosztów oraz spadek sprzedaży (przychodów). Przedsiębiorstwa szacują, że spadek zamówień na towary składanych przez klientów w grudniu br. wyniesie 2% (wobec 3% przed miesiącem). W przypadku kontynuacji aktualnych obostrzeń związanych z pandemią większy odsetek podmiotów niż w listopadzie br. widzi możliwość funkcjonowania w takich warunkach powyżej 6 miesięcy (59% wobec 55% miesiąc wcześniej), a podobny odsetek firm (25%) może przetrwać przez okres od 4 do 6 miesięcy. Możliwość funkcjonowania od 2 do 3 miesięcy zakłada 10% podmiotów (wobec 14% w listopadzie br.), a najwyżej miesiąc - 5%.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 56. SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

TABL. 57. SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

TABL. 64. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Transport Transport

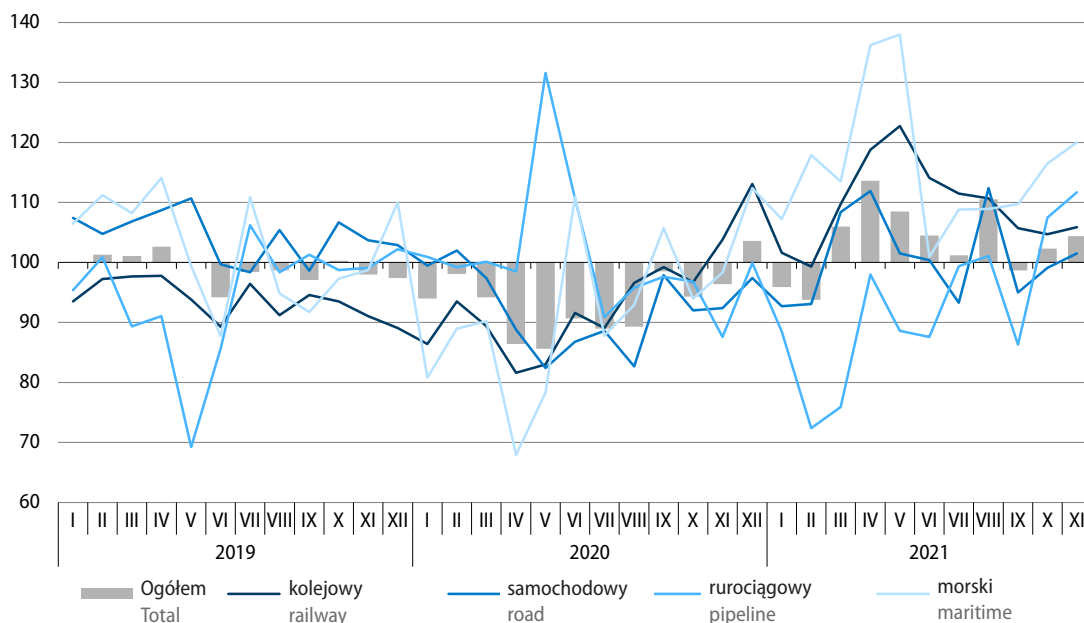
W listopadzie br. przewozy ładunków zwiększyły się w skali roku w nieco większym stopniu niż w październiku br. Wzrost przewozów pasażerskich był znacznie wyższy niż w poprzednich miesiącach, co wynikało m.in. z ich dużego ograniczenia w listopadzie ub. roku.

Przewozy ładunków ogółem w listopadzie br. były o 4,4% większe niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 2,3% przed miesiącem i spadku o 3,6% w listopadzie ub. roku). Po spadku we wrześniu i październiku br. odnotowano wzrost w transporcie samochodowym – o 1,5%. Utrzymał się wzrost w transporcie kolejowym – o 5,9%, rurociągowym – o 11,7% oraz morskim – o 20,0%.

W okresie styczeń–listopad br. przetransportowano o 3,5% więcej ładunków niż przed rokiem (wówczas notowano spadek o 7,6%). Zwiększyły się przewozy transportem kolejowym (o 9,2%) oraz, nieznacznie, transportem samochodowym (o 0,8%). Notowano wzrost przewozów w transporcie morskim (o 15,4%), a spadek w transporcie rurociągowym (o 7,8%).

Wykres 25. Przewozy ładunków według wybranych rodzajów transportu analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 25. Transport of goods by selected types of transport corresponding period of previous year=100

Tablica 21. Przewozy ładunków według wybranych rodzajów transportu
 Table 21. Transport of goods by selected types of transport

Rodzaje transportu Types of transport	XI 2021		I–XI 2021	
	w tys. ton in thousand tonnes	XI 2020=100	w tys. ton in thousand tonnes	I–XI 2020=100
Ogółem Total	51646	104,4	527080	103,5
w tym: of which:				
Kolejowy Railway	21422	105,9	217422	109,2
Samochodowy Road	24838	101,5	256859	100,8
Rurociągowy Pipeline	4458	111,7	43831	92,2
Morski Maritime	820	120,0	7984	115,4

Obroty ładunkowe **w portach morskich** w listopadzie br. wyniosły 8,8 mln ton, tj. o 17,1% więcej niż rok wcześniej (wobec spadku o 3,4% w listopadzie ub. roku). Utrzymał się znaczny wzrost obrotów ładunków masowych ciekłych (o 74,0%, w tym przeładunku ropy naftowej łącznie z przetworami naftowymi o 101,4%). W kolejnym miesiącu z rzędu zwiększyły się również przeładunki ładunków tocznych (wzrost wyniósł 12,5%). Po niewielkim spadku w poprzednim miesiącu wzrosły obroty ładunków drobnicowych o 41,1%. Nadal niższe niż przed rokiem były obroty ładunków masowych suchych (o 3,8%, przy wzroście przeładunków węgla i koksu o 0,5%). Po wzrostach w dwóch poprzednich miesiącach obniżyły się przeładunki kontenerów (o 4,7%).

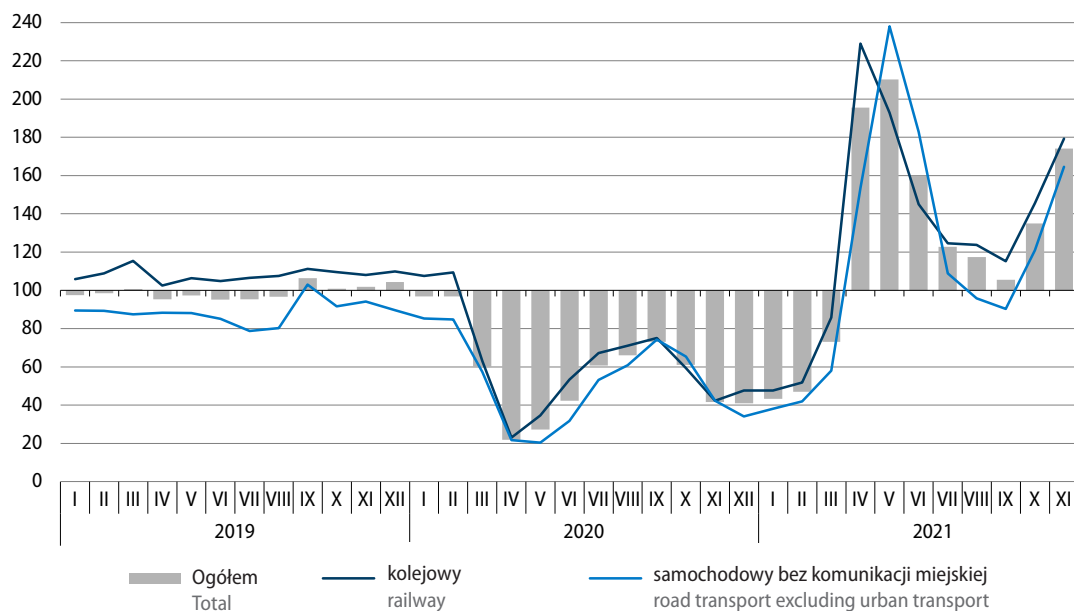
W okresie styczeń–listopad br. w portach morskich przeładowano 88,2 mln ton ładunków, tj. o 8,7% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 6,3%). Wzrosły obroty ładunków masowych ciekłych (o 29,1%, w tym ropy naftowej łącznie z przetworami naftowymi o 38,9%), ładunków tocznych (o 15,9%) oraz kontenerów (o 6,9%). Odnotowano natomiast spadek przeładunków ładunków masowych suchych (o 5,1%, w tym przeładunku węgla i koksu o 12,9%) oraz ładunków drobnicowych (o 4,9%).

Środkami transportu publicznego w listopadzie br. przewieziono ogółem o 74,1% więcej pasażerów niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 34,9% przed miesiącem i spadku o 58,4% w listopadzie ub. roku). Wyższy niż przed miesiącem był wzrost przewozów wszystkimi środkami transportu. W transporcie kolejowym przewozy zwiększyły się w porównaniu z listopadem ub. roku o 79,3%, a w transporcie samochodowym o 64,6%. Liczba pasażerów przetransportowanych drogą powietrzną była niemal czterokrotnie większa niż w listopadzie ub. roku, ale o około połowę mniejsza niż w tym miesiącu w latach 2017–2019.

W okresie styczeń–listopad br. przewieziono ogółem o 5,7% więcej pasażerów niż rok wcześniej (kiedy notowano spadek o 41,5%). Wzrosły przewozy w transporcie kolejowym (o 12,2%) oraz lotniczym (o 51,8%). Odnotowano natomiast spadek przewozów w transporcie samochodowym (o 5,4%).

Wykres 26. Przewozy pasażerów według wybranych rodzajów transportu
analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 26. Transport of passengers by selected types of transport
corresponding period of previous year=100

Tablica 22. Przewozy pasażerów według wybranych rodzajów transportu

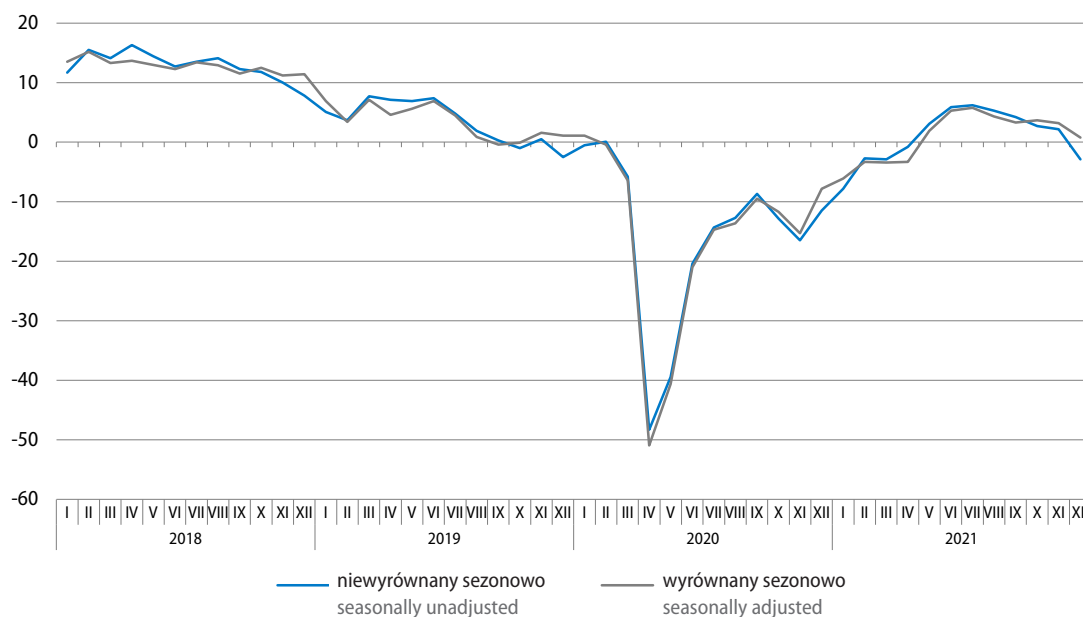
Table 22. Transport of passengers by selected types of transport

Rodzaje transportu Types of transport	XI 2021		I–XI 2021	
	w tys. pasażerów in thousand passengers	XI 2020=100	w tys. pasażerów in thousand passengers	I–XI 2020=100
Ogółem^a Total^a	39104	174,1	352000	105,7
w tym: of which:				
Kolejowy Railway	22271	179,3	219338	112,2
Samochodowy Road	16265	164,6	125564	94,6
Lotniczy ^b Air ^b	529	389,0	5952	151,8

a Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej. b Łącznie z przewozami obcych przewoźników lotniczych, mających agendy w Polsce.

a Excluding transports by urban road transport fleet. b Including carriage realised by foreign air transport carriers with branch offices in Poland.

Wykres 27. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w transporcie i gospodarce magazynowej
 Chart 27. General business climate indicators in transportation and storage

W grudniu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest oceniany negatywnie (wobec pozytywnych wskazań w poprzednich miesiącach). Najbardziej pesymistyczne i gorsze niż w listopadzie br. są oceny podmiotów mikro (poniżej 9 pracujących), pogorszyły się także negatywne nastroje jednostek małych (od 10 do 49 pracujących). Gorsze niż przed miesiącem są również oceny jednostek średnich (od 50 do 249 pracujących). Nastroje podmiotów dużych (powyżej 250 pracujących) pozostają pozytywne, choć są mniej korzystne niż w listopadzie br. Wśród ogółu jednostek sekcji transport i gospodarka magazynowa nieznacznie pozytywne, bardziej ostrożne niż w listopadzie br., są diagnozy popytu. Niekorzystnie, gorzej niż przed miesiącem, oceniana jest bieżąca sprzedaż oraz sytuacja finansowa. Prognozy ogółu przedsiębiorstw odnoszące się do wymienionych obszarów są bardziej negatywne niż w listopadzie br. Dyrektorzy jednostek planują zwiększenie zatrudnienia i spodziewają się wzrostu cen.

Wśród utrudnień w prowadzeniu działalności w grudniu br., podobnie jak przed miesiącem, najbardziej odczuwalne są koszty zatrudnienia (ich znaczenie wzrosło w porównaniu z grudniem ub. roku) oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej (której uciążliwość istotnie zmalała w skali roku). Zdecydowanie bardziej niż przed rokiem odczuwalny jest niedobór wykwalifikowanych pracowników, a mniej – niedostateczny popyt.

Obawy przedsiębiorstw z sekcji transport i gospodarka magazynowa dotyczące negatywnego wpływu **pandemii COVID-19** na prowadzoną działalność są zbliżone do formułowanych przed miesiącem. Podobny odsetek przedsiębiorstw spodziewa się nieznacznych skutków pandemii lub ich braku (74% wobec 75% w listopadzie br.), konsekwencji zagrażających stabilności firmy (6% wobec 7%) lub poważnych skutków (19%). Do najczęściej doświadczanych negatywnych skutków pandemii w ostatnich trzech miesiącach podmioty zaliczają wzrost kosztów, brak pracowników (z powodu kwarantanny, chorób i urlopów opiekuńczych) oraz spadek sprzedaży (przychodów). Przedsiębiorstwa szacują, że w grudniu br. spadek otrzymanych zamówień na usługi wyniesie 7% (wobec 6% przed miesiącem). W przypadku kontynuacji aktualnych obostrzeń związanych z pandemią więcej podmiotów niż w listopadzie br. zgłasza możliwość przetrwania powyżej 6 miesięcy (57% wobec 55%) lub od 4 do 6 miesięcy (22% wobec 19%), natomiast mniej wskazuje na prawdopodobieństwo utrzymania się od 2 do 3 miesięcy (11% wobec 14%) albo najwyżej miesiąc (10% wobec 11%).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 54. PRZEWOZY ŁADUNKÓW I PASAŻERÓW

TABL. 55. ŁADUNKI ZAŁADOWANE I WYŁADOWANE W PORTACH MORSKICH

TABL. 64. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Handel zagraniczny Foreign trade

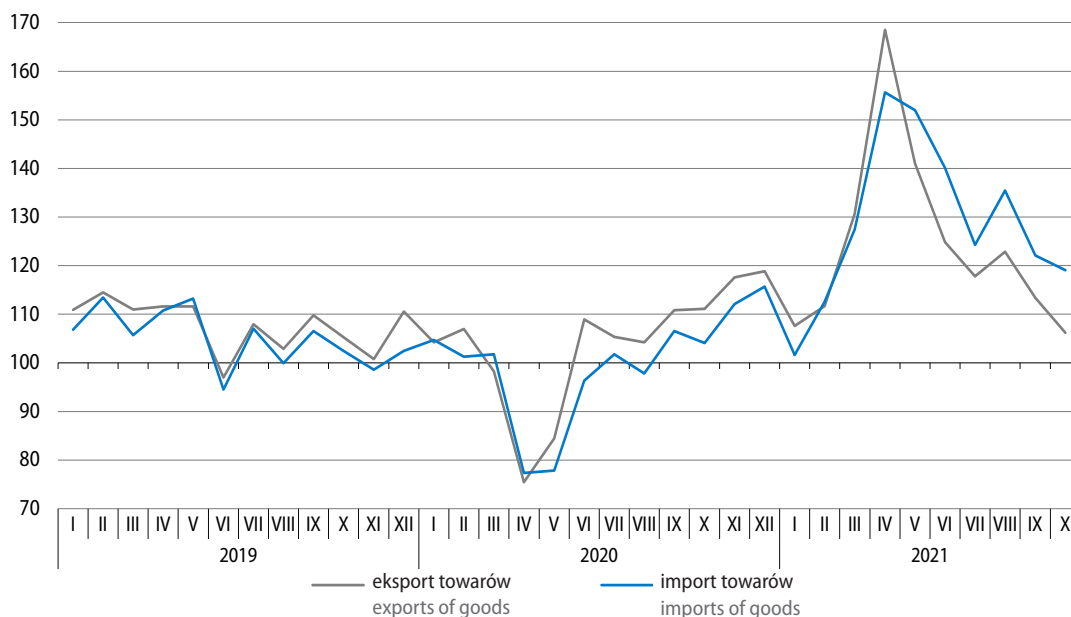
W okresie styczeń–październik br. obroty towarowe handlu zagranicznego były znacznie wyższe niż przed rokiem (wówczas notowano niewielki wzrost eksportu oraz nieznaczny spadek importu). Przy większym wzroście importu niż eksportu, dodatnie saldo wymiany ogółem było dużo niższe niż rok wcześniej. Zwiększyła się wymiana towarowa ze wszystkimi grupami krajów, w szczególności import z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. W okresie styczeń–wrzesień br. obroty ogółem w cenach stałych były wyższe niż przed rokiem, a wskaźnik terms of trade kształtował się niekorzystnie (inaczej niż rok wcześniej).

Eksport liczony w złotych (**w cenach bieżących**) w okresie dziesięciu miesięcy br. zwiększył się w skali roku o 22,5% do 1059,1 mld zł, a import wzrósł o 27,5% do 1054,5 mld zł (przed rokiem odnotowano wzrost eksportu o 1,0% i spadek importu o 3,0%). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 4,6 mld zł (wobec 37,7 mld zł rok wcześniej).

Eksport **w cenach stałych** w okresie trzech kwartałów br. zwiększył się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 14,5%, a import wzrósł o 17,7%. Wyższy niż przed rokiem był wolumen eksportu do wszystkich grup krajów: do krajów rozwijających się o 21,4%, do krajów rozwiniętych o 14,1% (w tym do krajów UE o 15,1%), a do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 12,0%. Podobne tendencje wystąpiły w imporcie: największy wzrost importu w cenach stałych notowano z krajów rozwijających się (o 20,1%). Wolumen towarów sprowadzanych z krajów rozwiniętych wzrósł o 17,7% (w tym z krajów UE o 18,4%), a z krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększył się o 8,3%.

Wykres 28. Obroty handlu zagranicznego (ceny bieżące) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 28. Foreign trade turnover (current prices)
corresponding period of previous year=100

Tablica 23. Obroty towarowe handlu zagranicznego
 Table 23. Foreign trade turnover of goods

Wyszczególnienie Specification	I-X 2021						I-X 2020	I-X 2021
	w mln zł in PLN millions	w mln EUR in EUR millions	w mln USD in USD millions	I-X 2020=100				
				zł PLN	EUR EUR	USD USD	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	1059089,7	232521,7	278046,0	122,5	118,5	125,9	100,0	100,0
Kraje rozwinięte Developed countries	913405,2	200542,1	239818,2	122,2	118,2	125,6	86,4	86,3
w tym Unia Europejska of which European Union	790670,7	173604,4	207623,2	123,6	119,5	127,0	74,0	74,7
w tym strefa euro of which euro area	623138,1	136822,3	163637,0	124,5	120,5	128,0	57,9	58,8
Kraje rozwijające się Developing countries	84864,6	18634,1	22284,1	129,0	124,9	132,8	7,6	8,0
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern Euro- pean countries	60819,9	13345,4	15943,6	117,7	113,9	120,9	6,0	5,7
Import^a Imports^a	1054476,5	231484,4	276728,8	127,5	123,3	131,0	100,0	100,0
Kraje rozwinięte Developed countries	666164,8	146266,9	174916,0	123,3	119,2	126,8	65,3	63,2
w tym Unia Europejska of which European Union	573935,6	126031,0	150741,9	124,8	120,6	128,3	55,6	54,4
w tym strefa euro of which euro area	475869,4	104499,5	124991,2	125,1	120,9	128,6	46,0	45,1
Kraje rozwijające się Developing countries	305598,2	67075,5	80155,5	129,6	125,3	133,0	28,5	29,0
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern Euro- pean countries	82713,5	18142,1	21657,4	162,3	156,4	166,2	6,2	7,8
Saldo Balance	4613,2	1037,3	1317,2
Kraje rozwinięte Developed countries	247240,4	54275,2	64902,3
w tym Unia Europejska of which European Union	216735,1	47573,4	56881,2
w tym strefa euro of which euro area	147268,7	32322,7	38645,8
Kraje rozwijające się Developing countries	-220733,6	-48441,3	-57871,3
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern Euro- pean countries	-21893,7	-4796,6	-5713,8

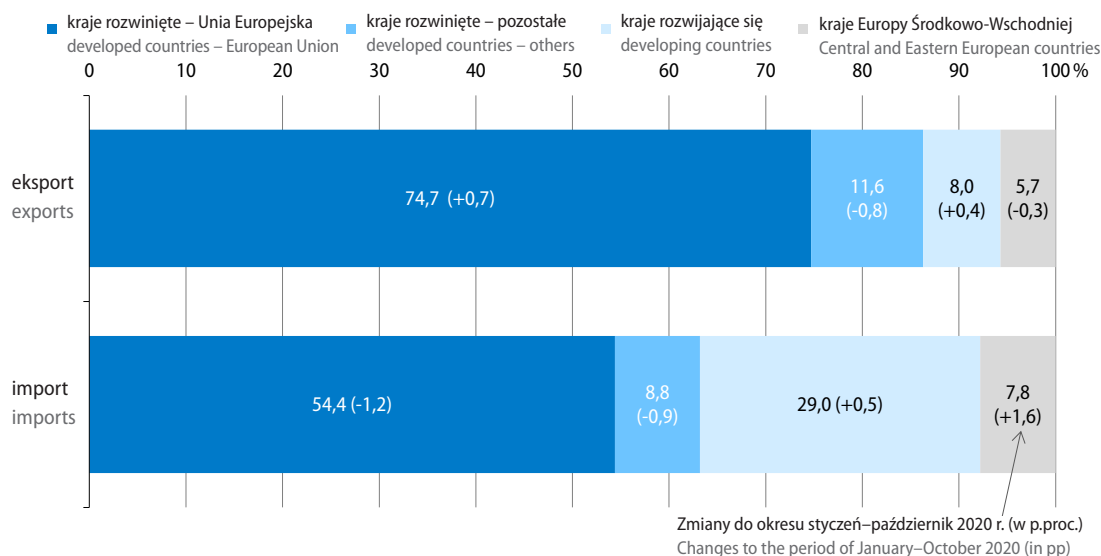
a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są wg kraju pochodzenia. Dane dot. importu wg kraju wysyłki dostępne są w informacji sygnałnej o wynikach wstępnych „Obroty towarowe handlu zagranicznego ogółem i według krajów w okresie styczeń–październik 2021” na stronie internetowej GUS: https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosc/5466/1/1111/1/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wedlug_krajow_w_okresie_i-x_2021.pdf

a Data on imports by groups of countries are presented by country of origin. Data on imports by country of consignment are available in news releases on preliminary results ‘Foreign trade turnover of goods in total and by countries in in January–October 2021’ at Statistics Poland’s website: https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/en/defaultaktualnosc/3285/1/114/1/foreign_trade_turnover_of_goods_in_total_and_by_countries_in_january-october_2021.pdf

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych i importowanych (liczone w złotych) w okresie styczeń–wrzesień br. wzrosły w skali roku odpowiednio o 9,0% i o 9,3%. Wskaźnik **terms of trade** w obrotach ogółem ukształtował się na niekorzystnym poziomie 99,7 (wobec 102,8 przed rokiem). Znacznie pogorszyły się warunki wymiany z krajami Europy Środkowo-Wschodniej, gdzie wskaźnik terms of trade wyniósł 72,9 (wobec 128,0 rok wcześniej). Nieco mniej korzystne niż przed rokiem były relacje cen w obrotach z krajami rozwijającymi się (100,1 wobec odpowiednio 100,6). Poprawiły się natomiast uwarunkowania cenowe w obrotach z krajami rozwiniętymi (102,7 wobec 100,4 w okresie styczeń–wrzesień ub. roku), w tym w obrotach z krajami UE (102,1 wobec odpowiednio 101,0).

Wykres 29. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według grup krajów w okresie styczeń–październik 2021 r.

Chart 29. Geographical structure of foreign trade turnover by the groups of countries in the period of January–October 2021

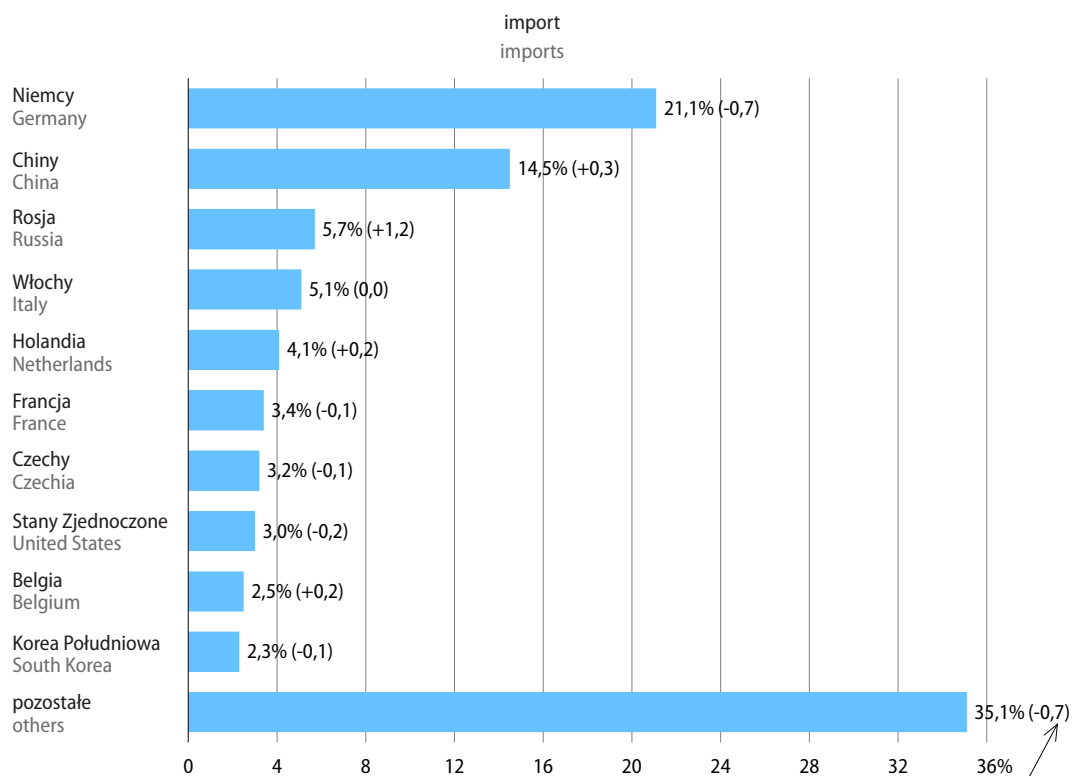
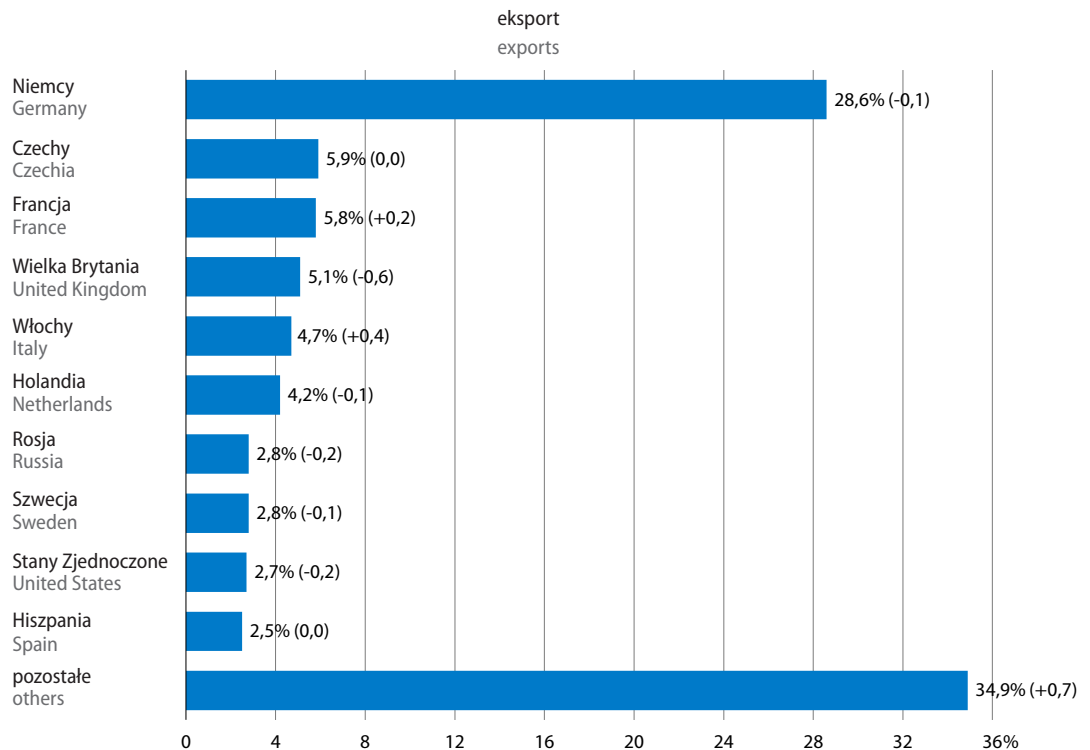
W **strukturze geograficznej obrotów** w okresie styczeń–październik br. udział krajów rozwiniętych w eksporcie ogółem był zbliżony do notowanego przed rokiem, natomiast w imporcie ogółem – mniejszy (przy wzroście udziału krajów UE w eksporcie i spadku w imporcie). Kraje Europy Środkowo-Wschodniej miały mniejszy niż rok wcześniej udział w eksporcie ogółem, a większy – w imporcie ogółem, natomiast udział krajów rozwijających się wzrósł po obu stronach wymiany.

Kraje rozwinięte to główna grupa partnerów handlowych Polski. Ich udział w eksporcie ogółem w okresie styczeń–październik br. wyniósł 86,3% (wobec 86,4% przed rokiem), a w imporcie ogółem – 63,2% (wobec odpowiednio 65,3%). Eksport do tej grupy krajów wzrósł w skali roku o 22,2% do 913,4 mld zł, a import z tych krajów zwiększył się o 23,3% do 666,2 mld zł. Dodatkowo saldo było wyższe niż rok wcześniej i wyniosło 247,2 mld zł (wobec 207,0 mld zł).

Obroty z krajami **Unii Europejskiej** stanowiły 74,7% wartości eksportu ogółem (wobec 74,0% przed rokiem) oraz 54,4% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 55,6%). Eksport do krajów UE wzrósł w skali roku o 23,6% do 790,7 mld zł, a import z tych krajów zwiększył się o 24,8% do 573,9 mld zł. Dodatkowo saldo wymiany ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej (216,7 mld zł wobec 179,8 mld zł).

Wykres 30. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według krajów w okresie styczeń–październik 2021 r.

Chart 30. Geographical structure of foreign trade turnover by countries in the period of January–October 2021

Zmiany do okresu styczeń–październik 2020 r. (w p.proc.)
Changes to the period of January–October 2020 (in pp)

W wymianie handlowej Polski od lat utrzymuje się dominująca pozycja rynku niemieckiego. W okresie styczeń–październik br. udział **Niemiec** w eksporcie ogółem nie zmienił się istotnie w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku i wyniósł 28,6%, natomiast w imporcie ogółem zmniejszył się o 0,7 p.proc. do 21,1%. Wartość obrotów z tym krajem zwiększyła się w skali roku: po stronie eksportu o 21,9% do 302,8 mld zł, a po stronie importu o 22,9% do 222,0 mld zł. Dodatkowo saldo wyniosło 80,8 mld zł (wobec 67,7 mld zł w analogicznym okresie ub. roku). Spośród grup towarowych SITC o najwyższym udziale w wymianie z Niemcami odnotowano m.in. znaczny wzrost wartości eksportowanych urządzeń i aparatów elektrycznych oraz sprowadzanych papieru i tektury.

Ze wszystkimi pozostałymi głównymi partnerami handlowymi Polski z grupy krajów rozwiniętych obroty towarowe były wyższe niż przed rokiem. Notowano wzrost eksportu do: Włoch (o 32,9%), Francji (o 25,5%), Hiszpanii (o 23,9%), Czech (o 22,1%), Holandii (o 20,7%), Szwecji (o 16,6%), Stanów Zjednoczonych (o 12,5%) oraz do Wielkiej Brytanii (o 10,2%). Po stronie importu zwiększyła się wartość towarów sprowadzanych z: Belgii (o 38,1%), Holandii (o 32,1%), Włoch (o 27,9%), Korei Południowej (o 24,4%), Czech (o 24,3%), Francji (o 24,1%) oraz ze Stanów Zjednoczonych (o 21,8%).

Obroty z **krajami rozwijającymi się** w okresie dziesięciu miesięcy br. stanowiły 8,0% eksportu ogółem oraz 29,0% importu ogółem (wobec odpowiednio 7,6% i 28,5% przed rokiem). Ekspert do tej grupy krajów wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 29,0% i wyniósł 84,9 mld zł, a import zwiększył się o 29,6% do 305,6 mld zł (w tym wartość towarów sprowadzanych z Chin wzrosła o 30,3% do 152,5 mld zł). Ujemne saldo pogłębiło się z minus 170,1 mld zł rok wcześniej do minus 220,7 mld zł.

Udział **krajów Europy Środkowo-Wschodniej** w eksporcie ogółem w okresie styczeń–październik br. zmniejszył się w skali roku o 0,3 p.proc. i wyniósł 5,7%, natomiast w imporcie ogółem wzrósł o 1,6 p.proc. do 7,8%. Ekspert do tej grupy krajów był o 17,7% większy niż przed rokiem i wyniósł 60,8 mld zł, a import z tych krajów wzrósł o 62,3% do 82,7 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w kwocie 21,9 mld zł (wobec dodatniego w wysokości 0,7 mld zł rok wcześniej). Obroty z Rosją, głównym partnerem handlowym Polski z tej grupy krajów, po stronie eksportu wzrosły o 15,3% do 29,7 mld zł, a po stronie importu – o 60,2% do 59,9 mld zł. Kwota ujemnego salda wymiany wyniosła minus 30,2 mld zł (wobec minus 11,6 mld zł przed rokiem).

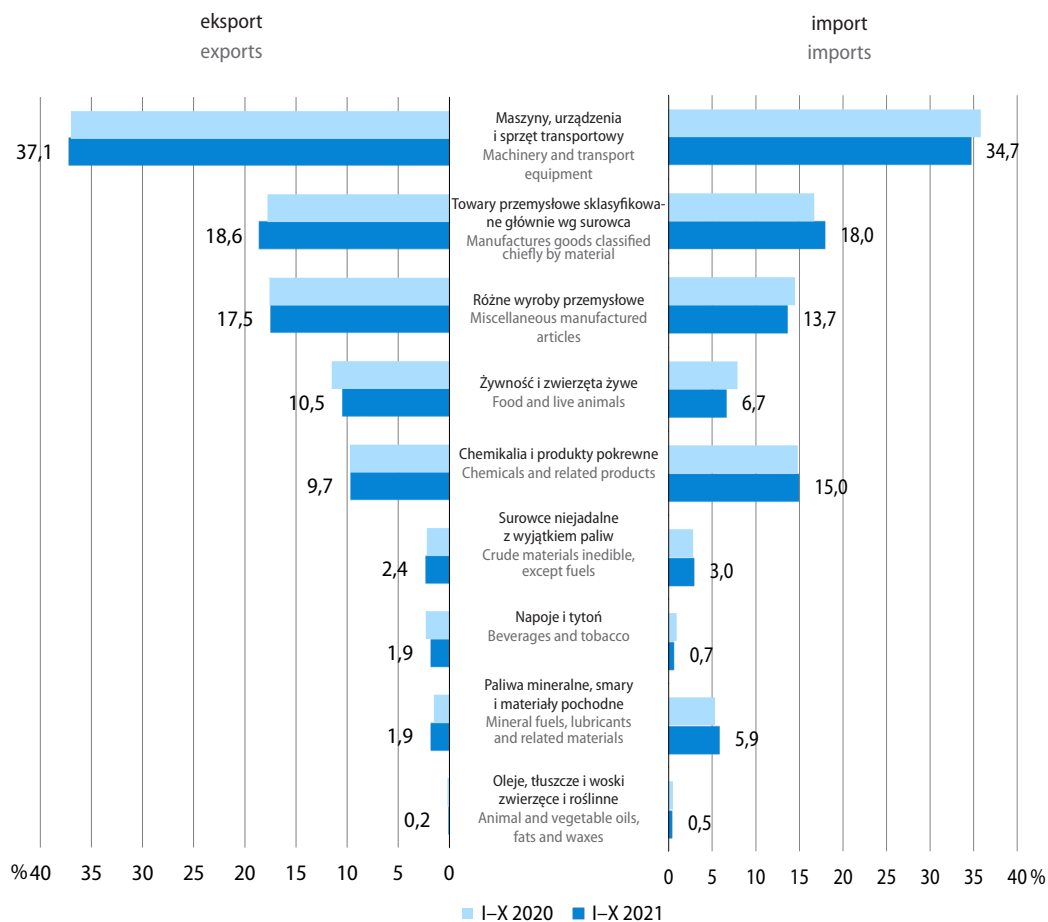
W obrotach towarowych **wg nomenklatury SITC** wyższa niż w okresie styczeń–październik ub. roku była wartość wymiany handlowej w większości sekcji towarowych (jedynie w napojach i tytoniu notowano niewielki spadek eksportu). W sekcjach o najwyższym udziale w obrotach towarowych ogółem, tj.: maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy, towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca oraz różne wyroby przemysłowe notowano znaczny wzrost obrotów po obu stronach wymiany. W strukturze towarowej zarówno eksportu, jak i importu w największym stopniu wzrósł udział sekcji towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca, natomiast najbardziej zmniejszył się udział sekcji żywność i zwierzęta żywe. Ponadto po stronie importu znacznie zmniejszył się również udział sekcji maszyny i urządzenia transportowe.

Tablica 24. Dynamika i struktura obrotów ogółem według sekcji SITC
Table 24. Foreign trade indices and structure by SITC sections

Wyszczególnienie Specification	I-X 2021			I-X 2020
	w mln zł in PLN millions	I-X 2020=100	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	1059089,7	122,5	100,0	100,0
w tym: of which:				
Żywność i zwierzęta żywe Food and live animals	111326,8	112,2	10,5	11,5
Napoje i tytoń Beverages and tobacco	19955,9	99,2	1,9	2,3
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw Crude materials inedible, except fuels	25488,1	134,9	2,4	2,2
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne Mineral fuels lubricants and related materials	20530,6	158,5	1,9	1,5
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne Animal and vegetable oils, fats and waxes	2180,2	144,8	0,2	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne Chemicals and related products	102830,7	122,1	9,7	9,7
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca Manufactures goods classified chiefly by material	196513,9	127,6	18,6	17,8
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy Machinery and transport equipment	392544,7	122,8	37,1	37,0
Różne wyroby przemysłowe Miscellaneous manufactured articles	185750,8	122,1	17,5	17,6
Import Imports	1054476,5	127,5	100,0	100,0
w tym: of which:				
Żywność i zwierzęta żywe Food and live animals	70310,3	107,7	6,7	7,9
Napoje i tytoń Beverages and tobacco	8028,5	104,3	0,7	0,9
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw Crude materials inedible, except fuels	31593,4	135,1	3,0	2,8
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne Mineral fuels lubricants and related materials	62369,6	142,8	5,9	5,3
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne Animal and vegetable oils, fats and waxes	5246,1	131,9	0,5	0,5
Chemikalia i produkty pokrewne Chemicals and related products	157792,4	129,3	15,0	14,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca Manufactures goods classified chiefly by material	189507,9	137,6	18,0	16,7
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy Machinery and transport equipment	365824,8	123,6	34,7	35,8
Różne wyroby przemysłowe Miscellaneous manufactured articles	144311,5	120,7	13,7	14,5

Wykres 31. Udział wybranych sekcji towarowych (wg SITC) w obrotach towarowych handlu zagranicznego ogółem w okresie styczeń–październik 2021 r.

Chart 31. Share of selected SITC sections in total foreign trade turnover in the period of January–October 2021

W strukturze **rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem dziesięciu miesięcy ub. roku, wzrósł udział importu towarów z przeznaczeniem na zużycie pośrednie (z 56,6% do 59,7%), a obniżył się udział towarów konsumpcyjnych (z 27,9% do 25,0%) oraz, nieznacznie, dóbr inwestycyjnych (z 15,5% do 15,3%). Wyższy niż przed rokiem był import dóbr w ramach wszystkich kategorii ekonomicznych: towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie – o 34,5%, dóbr inwestycyjnych – o 25,5% oraz towarów konsumpcyjnych – o 14,4%.

Ekspert **produktów rolno-spożywczych** (według CN) w okresie styczeń–październik br. był wyższy niż rok wcześniej o 10,3% i wyniósł 138,8 mld zł, a import zwiększył się o 9,2% do 90,9 mld zł. Obroty zamknęły się wyższym niż przed rokiem dodatnim saldem (47,9 mld zł wobec 42,6 mld zł). Udział produktów rolno-spożywczych w obrotach ogółem zmniejszył się po 1,5 p.proc. po obu stronach wymiany – w eksporcie do 13,1%, a w imporcie do 8,6%. Po obu stronach wymiany odnotowano wzrost obrotów tymi produktami ze wszystkimi grupami krajów. Ekspert do krajów rozwijających się wzrósł o 13,1%, do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 11,6%, a do krajów rozwiniętych – o 9,9% (w tym do krajów UE o 11,6%). Wartość towarów rolno-spożywczych sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej zwiększyła się o 24,8%, z krajów rozwiniętych – o 8,3% (w tym z UE o 10,7%), a z krajów rozwijających się – o 8,8%.

Tablica 25. Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (według CN)
 Table 25. Foreign trade turnover of agri-food products (by CN)

Wyszczególnienie Specification	I-X 2021						I-X 2020	I-X 2021
	w mln zł in PLN millions	w mln EUR in EUR millions	w mln USD in USD millions	I-X 2020=100			struktura w % structure in %	
				zł PLN	EUR EUR	USD USD		
Eksport Exports	138815,6	30472,8	36425,3	110,3	106,7	113,5	100,0	100,0
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	74140,7	16275,0	19453,8	109,3	105,9	112,5	53,9	53,4
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	38226,3	8391,8	10033,0	108,7	105,2	112,0	27,9	27,5
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	23598,5	5180,2	6190,5	113,3	109,5	116,5	16,5	17,0
Oleje i tłuszcze Fats and oils	2850,0	625,8	748,1	136,6	132,4	140,9	1,7	2,1
Import Imports	90934,6	19965,4	23873,6	109,2	105,7	112,5	100,0	100,0
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	39365,0	8641,7	10331,4	109,5	106,0	112,7	43,2	43,3
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	22005,7	4831,4	5776,1	103,3	99,9	106,5	25,5	24,2
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	23840,0	5236,5	6267,1	110,3	106,6	113,9	26,0	26,2
Oleje i tłuszcze Fats and oils	5723,8	1255,8	1499,1	130,5	126,2	134,0	5,3	6,3
Saldo Balance	47881,0	10507,4	12551,7
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	34775,7	7633,3	9122,4
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	16220,6	3560,4	4256,8
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	-241,6	-56,3	-76,5
Oleje i tłuszcze Fats and oils	-2873,7	-630,0	-751,0

Więcej danych w [Biuletynie Statystycznym](#), w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 60. OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW I NOMENKLATURY SITC

TABL. 61. OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW

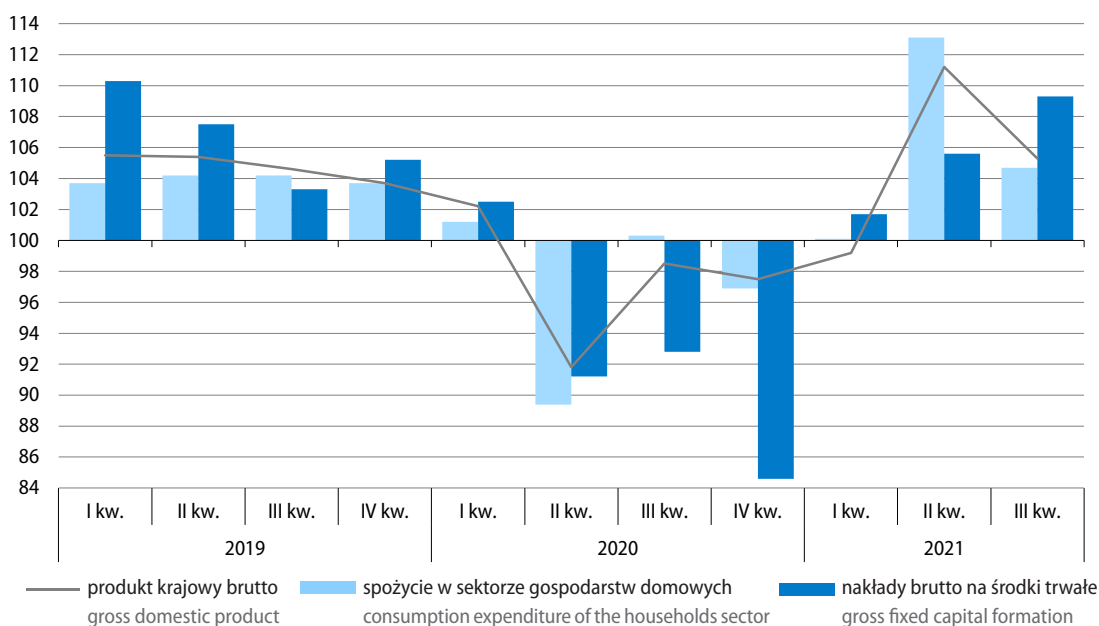
Produkt krajowy brutto

Gross domestic product

Według wstępnych szacunków w III kwartale br. **produkt krajowy brutto** (niewyrównany sezonowo) był realnie wyższy niż przed rokiem o 5,3% (wobec wzrostu o 11,2% w II kwartale br. oraz spadku o 1,5% w III kwartale ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym PKB w ujęciu realnym wzrósł w stosunku do poprzedniego kwartału o 2,3%, a w skali roku o 5,5%.

Wykres 32. PKB, spożycie w sektorze gospodarstw domowych i nakłady brutto na środki trwałe analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 32. GDP, consumption expenditure of the households sector and gross fixed capital formation corresponding period of previous year=100

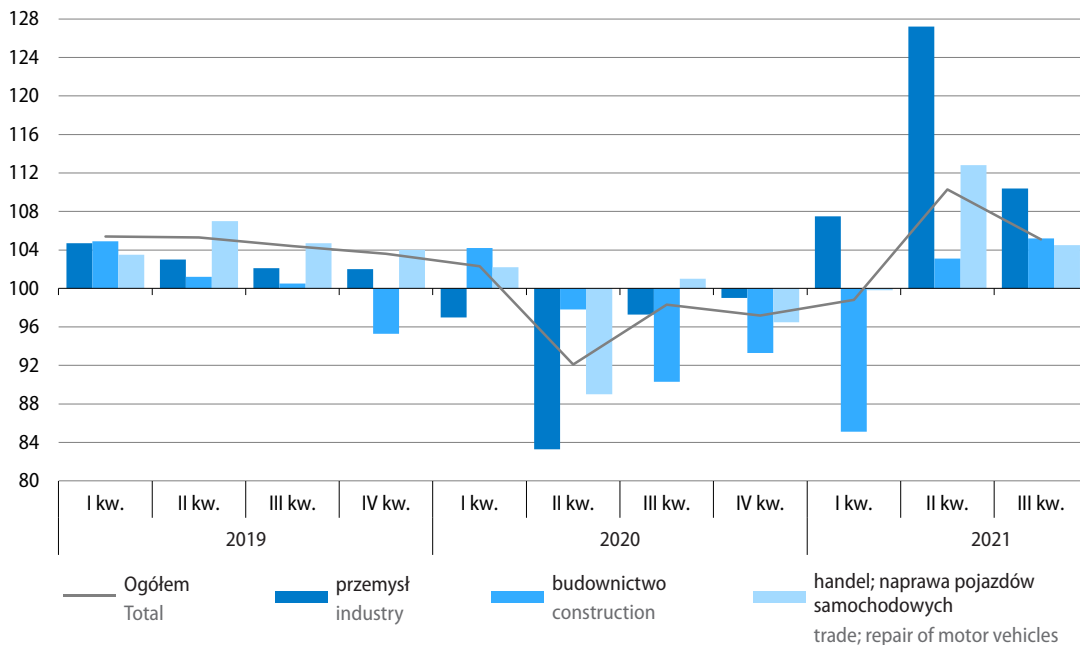
Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego w III kwartale br. był nadal popyt krajowy, którego wpływ wyniósł 8,0 p.proc. (wobec 11,5 p.proc. w II kwartale br.). Oddziaływanie spożycia ogółem wyniosło 2,8 p.proc. (wobec 7,8 p.proc. w poprzednim kwartale), w tym 2,7 p.proc. stanowił wpływ spożycia w sektorze gospodarstw domowych, a 0,1 p.proc. – spożycia publicznego. Wpływ akumulacji brutto wyniósł 5,2 p.proc. (wobec 3,7 p.proc. w II kwartale br.) i wynikał z pozytywnego oddziaływania popytu inwestycyjnego (1,5 p.proc.) oraz przyrostu rzeczowych środków obrotowych (3,7 p.proc.). Nadal negatywnie oddziaływał popyt zagraniczny, a jego wpływ wyniósł minus 2,7 p.proc. (wobec minus 0,3 p.proc. w poprzednim okresie).

Popyt krajowy w III kwartale br. był o 8,6% wyższy niż przed rokiem (wobec wzrostu o 12,4% w poprzednim kwartale). Spożycie ogółem zwiększyło się o 3,7% (wobec wzrostu o 10,3% w II kwartale br.), w tym spożycie w sektorze gospodarstw domowych wzrosło o 4,7%, a spożycie publiczne – o 0,8%. Akumulacja brutto była o 33,8% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 21,9% w poprzednim kwartale), w tym nakłady brutto na środki trwałe zwiększyły się o 9,3%. **Stopa inwestycji** wyniosła 16,3% (wobec 14,8% w II kwartale br. i 15,9% w III kwartale ub. roku).

Eksport zwiększył się w skali roku o 8,6%, a **import** wzrósł o 15,2% (wobec wzrostu w II kwartale br. odpowiednio o 29,2% i o 34,5%).

Wykres 33. Wartość dodana brutto analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 33. Gross value added corresponding period of previous year=100

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w III kwartale br. była o 5,1% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 10,3% w II kwartale br.). W przemyśle wzrosła o 10,4%, a w budownictwie o 5,2%. W handlu; naprawie pojazdów samochodowych wartość dodana brutto zwiększyła się o 4,5%, natomiast w transporcie i gospodarce magazynowej – o 13,4%. Wzrost notowano również w zakwaterowaniu i gastronomii (o 8,7%), obsłudze rynku nieruchomości (o 3,0%), administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych; edukacji; opiece zdrowotnej i pomocy społecznej łącznie (o 2,4%) oraz w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 2,2%). Mniejsza niż przed rokiem była natomiast wartość dodana brutto w informacji i komunikacji (o 2,9%) oraz w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; administrowaniu i działalności wspierającej (o 0,6%).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 3. DYNAMIKA PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO NIEWYRÓWNIANEGO SEZONOWO

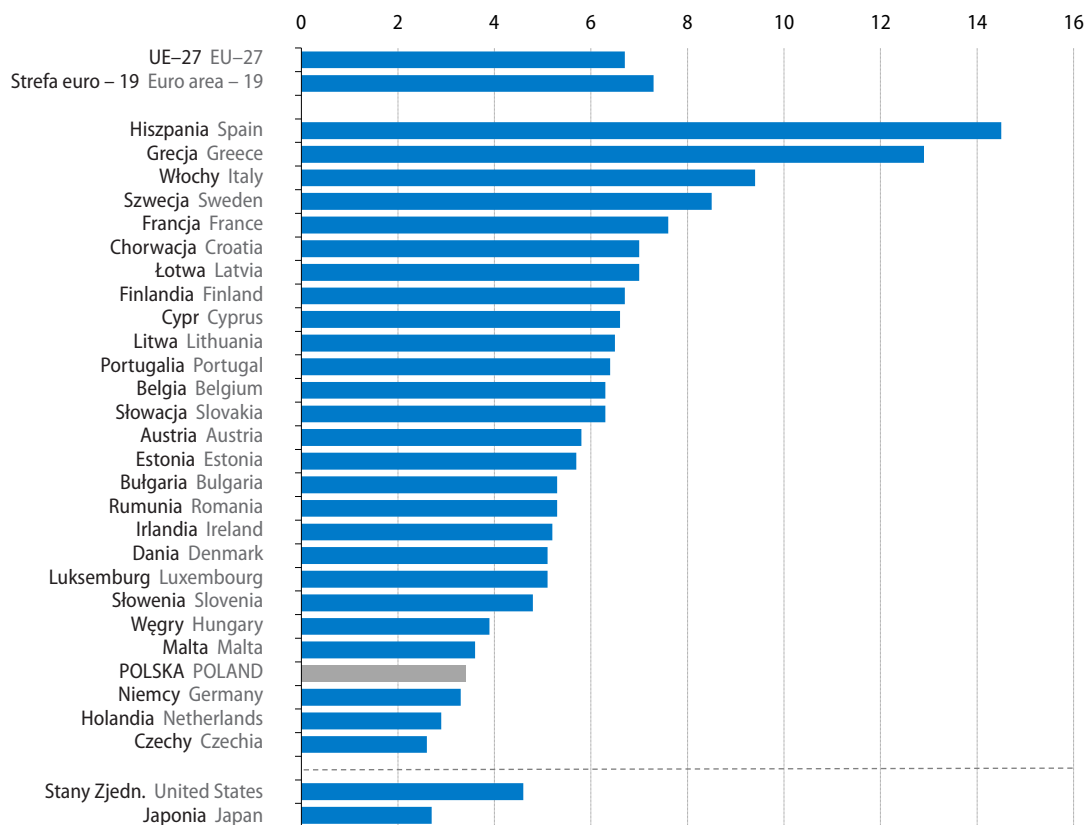
TABL. 5. SKALA WPŁYWU POSZCZEGÓLNYCH KATEGORII NA WZROST REALNY PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO

Sytuacja społeczno-gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach

Socio-economic situation in the European Union and in selected countries

Zharmonizowana stopa bezrobocia¹ w Unii Europejskiej w październiku br. utrzymała się na poziomie sprzed miesiąca i wyniosła 6,7%. Nadal najwyższą stopą bezrobocia charakteryzowały się Hiszpania (14,5%) oraz Grecja (12,9%). Większe natężenie bezrobocia niż przeciętnie w UE obserwowano również we Włoszech (9,4%), Szwecji (8,5%), a także we Francji, Chorwacji i na Litwie (w granicach 7,6%–7,0%). Najniższy poziom bezrobocia notowano natomiast w Czechach (2,6%), Holandii (2,9%), Niemczech (3,3%), Polsce (3,4%), na Malcie (3,6%) oraz Węgrzech (3,9%). W porównaniu z wrześniem br. stopa bezrobocia obniżyła się w dziesięciu krajach (w tym najbardziej w Finlandii – o 1,0 p.proc.), wzrosła w sześciu (w tym w największym stopniu w Austrii – o 0,6 p.proc.), a w jedenastu (w tym w Polsce) nie uległa zmianie. W Stanach Zjednoczonych w październiku br. stopa bezrobocia wyniosła 4,6%, tj. o 0,2 p.proc. mniej niż przed miesiącem. W Japonii natężenie bezrobocia było mniejsze niż przed miesiącem (o 0,1 p.proc.) i ukształtowało się na poziomie 2,7%.

Wykres 34. Zharmonizowana stopa bezrobocia w październiku 2021 r. (w %, wyrównana sezonowo)
 Chart 34. Harmonised unemployment rate in October 2021 (in %, seasonally adjusted)

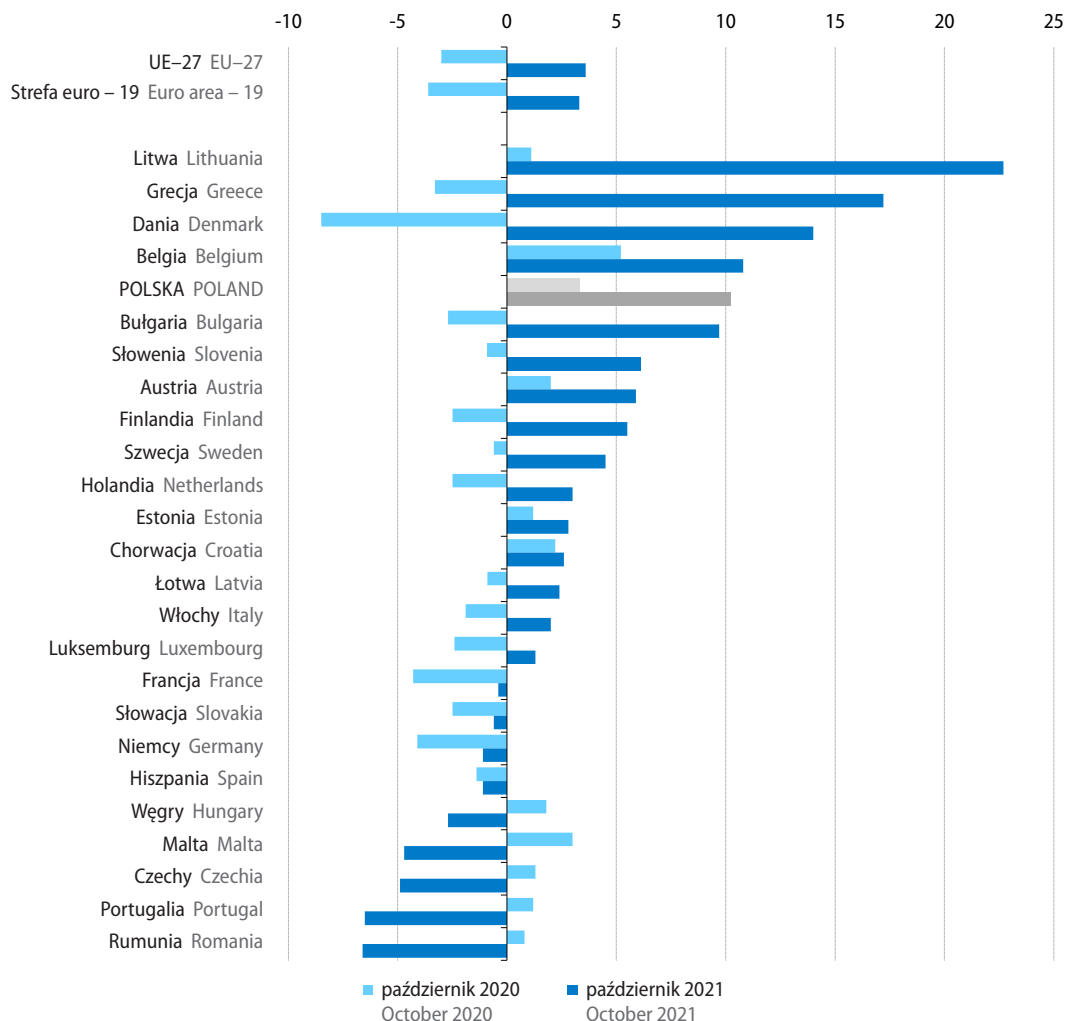
Źródło: Eurostat ([une_rt_m](#)).
 Source: Eurostat ([une_rt_m](#)).

¹ Dane wyrównane sezonowo. Ze względu na zmiany metodologiczne wprowadzone od stycznia 2021 r. i trwające przeliczenia starszych szeregów danych, dla kilkunastu krajów UE (w tym dla Polski) dane za br. nie są w pełni porównywalne z danymi za poprzednie lata. Z tego względu zrezygnowano z dokonywania porównań skali zjawiska w ujęciu rocznym.

Produkcja przemysłowa² w Unii Europejskiej ogółem w październiku br. była o 3,6% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano jej spadek o 3,0%). Wzrost produkcji w skali roku obserwowano w większości krajów członkowskich, w tym najwyższy na Litwie (o 22,7%), w Grecji (o 17,2%) oraz Danii (o 14,0%). W większym stopniu niż przeciętnie w UE wzrosła również produkcja w Belgii (10,8%), Polsce (10,2%), Bułgarii (9,7%), a także w Słowenii, Austrii, Finlandii oraz Szwecji (w granicach 6,1%–4,5%). Spośród największych gospodarek unijnych produkcja zwiększyła się we Włoszech (o 2,0%), natomiast zmniejszyła się w Niemczech i Hiszpanii (po 1,1%) oraz we Francji (o 0,4%). Niższa niż w październiku ub. roku była także produkcja przemysłowa w Rumunii (o 6,6%), Portugalii (o 6,5%), Czechach (o 4,9%), na Malcie (o 4,7%), Węgrzech (o 2,7%) oraz na Słowacji (o 0,6%).

Wykres 35. Produkcja przemysłowa (zmiana w %, r/r, wyrównana dniami roboczymi)

Chart 35. Industrial production (change in %, y/y, adjusted by working days)

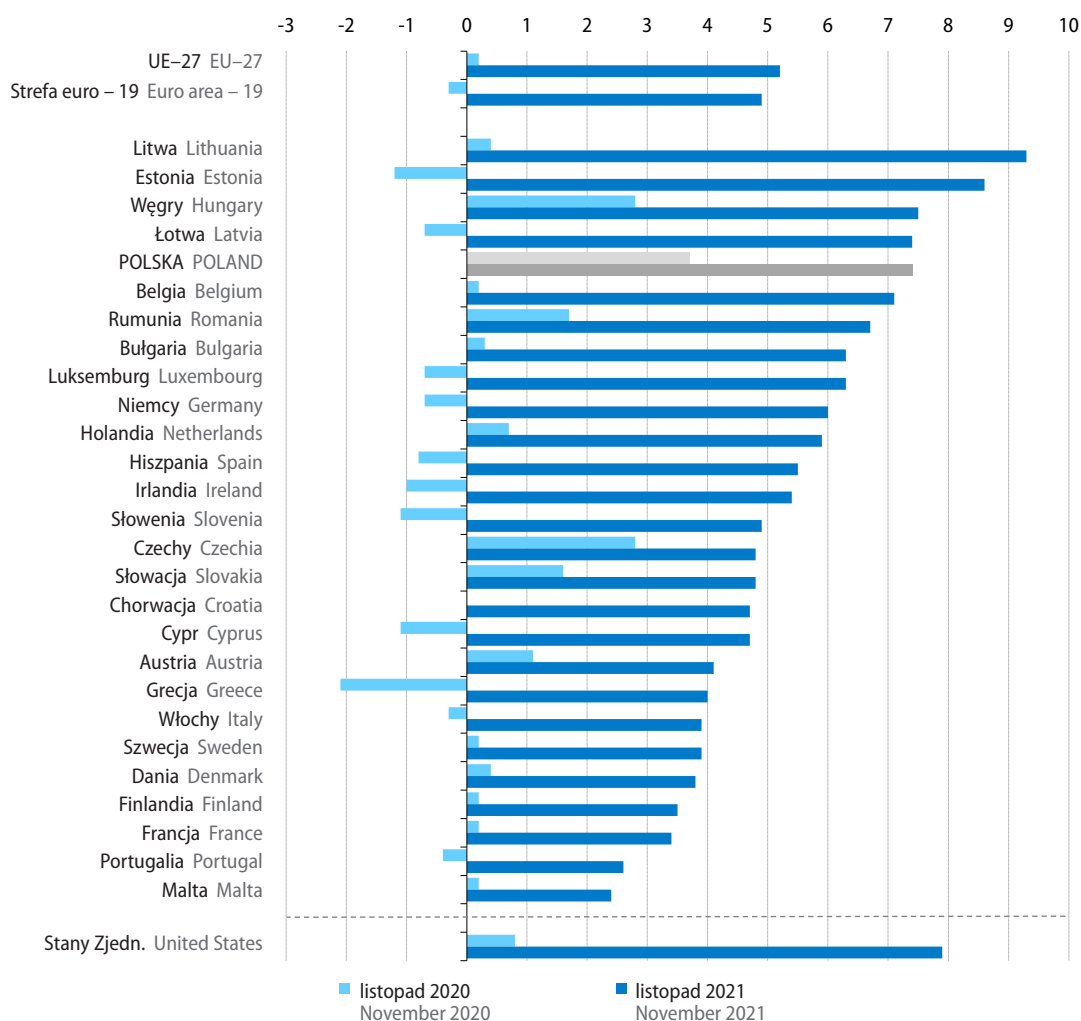
Źródło: Eurostat ([sts_inpr_m](https://ec.europa.eu/eurostat)).
Source: Eurostat ([sts_inpr_m](https://ec.europa.eu/eurostat)).

² Dane wyrównane dniami roboczymi; brak danych za październik br. dla Cypru i Irlandii, przy czym wartość dla UE ogółem uwzględnia szacunki dla tego kraju.

W Unii Europejskiej ogółem w listopadzie br. wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych (HICP³)** w skali roku wyniósł 5,2% i był najwyższy od ponad dwóch dekad. We wszystkich krajach członkowskich ceny konsumpcyjne wzrosły bardziej niż w poprzednich miesiącach. Największy wzrost notowano na Litwie (9,3%), a wysoki również w Estonii (8,6%), na Węgrzech (7,5%), Łotwie oraz w Polsce (po 7,4%). W Polsce dużo wyższe niż w listopadzie ub. roku były m.in. ceny żywności i napojów bezalkoholowych – o 6,1%, ceny w zakresie użytkowania mieszkania i nośników energii – o 11,3% oraz związane z transportem – o 18,3%. Wśród największych gospodarek UE ceny towarów i usług konsumpcyjnych najbardziej wzrosły w Niemczech (o 6,0%) i Hiszpanii (o 5,5%), a we Włoszech oraz Francji ceny były odpowiednio o 3,9% i o 3,4% wyższe niż przed rokiem. Spośród krajów unijnych najmniej zwiększyły się ceny na Malcie (o 2,4%) i w Portugalii (o 2,6%).

Wykres 36. Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) (zmiana w %, r/r)

Chart 36. Harmonised index of consumer prices (HICP) (change in %, y/y)

Źródło: Eurostat ([prc_hicp_manr](#)).
Source: Eurostat ([prc_hicp_manr](#)).

3 Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (Harmonised Index of Consumer Prices).

We wszystkich krajach członkowskich **obroty towarowe handlu zagranicznego** w okresie styczeń–październik br. zwiększyły się w skali roku po obu stronach wymiany. Wartość towarów wysyłanych za granicę najbardziej zwiększyła się w Grecji (o 29,0%), Estonii (o 27,6%) oraz w Chorwacji (o 24,6%). Znaczny wzrost eksportu notowano również m.in. w Bułgarii, na Łotwie, w Belgii i Hiszpanii (w granicach 22,7%–20,2%). Najwyższy wzrost importu obserwowano natomiast w Estonii (o 32,0%), Słowenii (o 30,1%) oraz na Łotwie (o 29,1%). Znacznie wyższa niż przed rokiem była również wartość towarów sprowadzonych do Grecji, na Litwę i do Bułgarii (wzrost w granicach 27,2%–25,6%). W okresie styczeń–październik br. odnotowano ujemne **saldo wymiany handlowej** w piętnastu państwach członkowskich. Największy deficyt wystąpił we Francji, gdzie wyniósł minus 84,8 mld EUR i był głębszy niż rok wcześniej o 14,2 mld EUR. Najwyższy dodatni bilans handlowy, większy niż w okresie styczeń–październik ub. roku, obserwowano w Niemczech (158,9 mld EUR wobec 151,1 mld EUR przed rokiem), gdzie w skali roku wzrósł zarówno eksport (o 14,1% do 1135,9 mld EUR), jak i import (o 15,7% do 977,0 mld EUR). W Polsce w okresie dziesięciu miesięcy br. obroty handlu zagranicznego były dużo wyższe niż rok wcześniej: eksport zwiększył się o 19,2% do 232,7 mld EUR, a import – o 24,1% do 231,6 mld EUR. W rezultacie odnotowano nadwyżkę w handlu zagranicznym w wysokości 1,0 mld EUR (wobec 8,5 mld EUR przed rokiem).

Tablica 26. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju
Table 26. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country

Wyszczególnienie a – 2020 b – 2021		I	II	III	IV	V	VI
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys.	a	6441	6446	6412	6259	6174	6186
	b	6314	6334	6330	6317	6338	6359
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	a	922	920	909	966	1012	1027
	b	1090	1100	1078	1054	1027	993
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	a	5,5	5,5	5,4	5,8	6,0	6,1
	b	6,5	6,6	6,4	6,3	6,1	6,0
Przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ :							
w złotych	a	5282,80	5330,48	5489,21	5285,01	5119,94	5286,00
	b	5536,80	5568,82	5929,05	5805,72	5637,34	5802,42
poprzedni miesiąc=100	a	94,3	100,9	103,0	96,3	96,9	103,2
	b	92,7	100,6	106,5	97,9	97,1	102,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	107,1	107,7	106,3	101,9	101,2	103,6
	b	104,8	104,5	108,0	109,9	110,1	109,8
Przeciętne miesięczne realne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ – analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100							
	a	102,8	103,0	101,8	98,7	98,5	100,6
	b	102,2	102,1	104,7	105,2	105,0	105,1
Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,2	99,9	100,5	101,2	100,6	101,5
	b	105,5	104,5	103,2	102,4	102,3	102,5
rolników indywidualnych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,1	101,0	101,5	102,1	102,9	102,2
	b	103,1	103,1	100,4	99,5	98,9	99,8
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:							
poprzedni miesiąc=100	a	100,9	100,7	100,2	99,9	99,8	100,6
	b	101,3	100,5	101,0	100,8	100,3	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	104,3	104,7	104,6	103,4	102,9	103,3
	b	102,6	102,4	103,2	104,3	104,7	104,4
grudzień poprzedniego roku=100	a	100,9	101,6	101,8	101,7	101,5	102,1
	b	101,3	101,8	102,8	103,6	103,9	104,0
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:							
poprzedni miesiąc=100	a	100,1	99,8	99,6	99,4	99,8	100,4
	b	101,0	101,0	101,6	100,7	100,9	100,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,9	100,2	99,7	98,6	98,3	99,2
	b	101,0	102,2	104,2	105,5	106,6	107,2
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:							
poprzedni miesiąc=100	a	100,3	100,3	100,2	100,2	100,2	100,2
	b	100,3	100,2	100,4	100,5	100,5	100,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,0	103,1	103,0	102,8	102,6	102,5
	b	102,4	102,4	102,6	102,9	103,3	103,6

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przeliczeniu na etaty.

1 Data concern economic entities employing more than 9 persons; in full-time equivalents.

VII	VIII	IX	X	XI	XII	Specification a – 2020 b – 2021
6252	6295	6312	6318	6319	6329	a Average paid employment in enterprise sector ¹ in thousands
6362	6352	6347	6351	6364		b
1030	1028	1024	1018	1026	1046	a Registered unemployed persons (end of period) in thousand persons
975	961	935	911	899		b
6,1	6,1	6,1	6,1	6,1	6,3	a Registered unemployment rate (end of period) in %
5,9	5,8	5,6	5,5	5,4		b
						Average monthly nominal gross wages and salaries in enterprise sector ¹ :
5381,65	5337,65	5371,56	5458,88	5484,07	5973,75	a in PLN
5851,87	5843,75	5841,16	5917,15	6022,49		b
101,8	99,2	100,6	101,6	100,5	108,9	a previous month=100
100,9	99,9	100,0	101,3	101,8		b
103,8	104,1	105,6	104,7	104,9	106,6	a corresponding month of previous year=100
108,7	109,5	108,7	108,4	109,8		b
100,9	101,3	102,4	101,7	101,9	104,2	a Average monthly real gross wages and salaries in enterprise sector ¹ – corresponding month of previous year=100
103,4	103,8	102,6	101,4	101,9		b
						Average monthly real gross retirement and other pensions:
						from non-agricultural social security system
102,0	102,1	102,1	102,3	102,3	103,0	a corresponding month of previous year=100
101,8	101,1	100,9	100,3	99,6		b
						of farmers
102,9	103,4	103,4	103,2	103,0	103,5	a corresponding month of previous year=100
99,0	98,1	97,7	97,0	96,3		b
						Price indices of consumer goods and services:
99,8	99,9	100,2	100,1	100,1	100,1	a previous month=100
100,4	100,3	100,7	101,1	101,0		b
103,0	102,9	103,2	103,1	103,0	102,4	a corresponding month of previous year=100
105,0	105,5	105,9	106,8	107,8		b
101,9	101,8	102,0	102,2	102,2	102,4	a December of previous year=100
104,5	104,8	105,5	106,6	107,6		b
						Price indices of sold production of industry:
100,3	99,6	100,3	100,5	100,0	100,3	a previous month=100
101,5	100,7	100,9	102,0	101,0		b
99,4	98,7	98,6	99,6	99,8	100,1	a corresponding month of previous year=100
108,4	109,6	110,3	112,0	113,2		b
						Price indices of construction and assembly production:
100,2	100,2	100,3	100,2	100,2	100,2	a previous month=100
100,6	100,7	100,7	100,9	101,2		b
102,5	102,5	102,5	102,4	102,4	102,7	a corresponding month of previous year=100
104,0	104,4	104,9	105,6	106,7		b

Tablica 26. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

Table 26. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country (cont.)

Wyszczególnienie a – 2020 b – 2021		I	II	III	IV	V	VI
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	104,5	102,2	102,2	74,5	110,3	113,9
	b	94,6	104,0	118,2	90,6	99,1	103,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,1	104,8	97,5	75,4	83,1	100,5
	b	100,7	102,5	118,6	144,2	129,7	118,1
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	42,7	114,1	125,0	102,4	100,8	112,5
	b	37,1	105,5	134,2	109,9	110,2	112,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	106,4	105,5	103,7	99,1	94,9	97,7
	b	89,9	83,1	89,2	95,8	104,7	104,5
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	18501	34008	49577	63693	80036	97072
	b	17511	33777	53051	72159	87886	105584
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):							
poprzedni miesiąc=100	a	79,4	100,4	96,8	87,7	114,9	108,4
	b	75,1	103,5	115,0	92,3	108,2	103,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,5	107,3	91,1	77,1	92,3	98,7
	b	94,0	96,9	115,2	121,1	113,9	108,6
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a	3426,7	-3312,0	-9354,5	-18882,9	-25881,7	-17118,4
	b	6645,3	875,9	-3414,3	9158,9	9350,2	27991,4
Średnie kursy walut w zł – NBP:							
100 dolarów amerykańskich	a	382,87	392,01	401,26	418,56	415,69	394,53
	b	373,04	371,96	386,73	382,12	372,92	373,75
100 euro	a	425,04	427,89	443,56	454,50	452,91	444,50
	b	454,35	449,88	460,07	456,58	453,01	450,15
100 franków szwajcarskich	a	394,51	401,66	418,92	431,07	428,38	414,74
	b	420,90	414,42	415,73	413,66	413,05	411,52
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:							
eksport	a	86107,7	88031,8	88009,4	64539,2	73773,5	86983,2
	b	92643,0	98309,5	115033,7	108777,5	104038,6	108585,8
import	a	85719,3	85322,0	88630,1	65723,9	68818,8	76534,3
	b	87108,5	96073,3	112933,8	102304,2	104583,3	107246,7
saldo	a	388,4	2709,8	-620,7	-1184,8	4954,7	10448,8
	b	5534,5	2236,1	2099,9	6473,3	-544,7	1339,1

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przypadku sprzedaży detalicznej dane dotyczą przedsiębiorstw

1 Data concern economic entities employing more than 9 persons; in the case of retail sales data concern trade and non-trade enterprises.

VII	VIII	IX	X	XI	XII		Specification a – 2020 b – 2021
							Sold production of industry ¹ (constant prices ²):
103,4	94,3	115,3	103,1	98,4	95,5	a	previous month=100
95,8	97,3	110,9	102,1	105,3		b	
101,1	101,5	105,7	101,0	105,4	111,1	a	corresponding month of previous year=100
109,5	113,0	108,7	107,6	115,2		b	
							Construction and assembly production ¹ (constant prices ²):
96,4	96,6	115,5	100,5	100,6	134,4	a	previous month=100
95,3	103,2	109,3	100,3	108,9		b	
89,0	88,0	90,2	94,2	95,1	103,4	a	corresponding month of previous year=100
103,2	110,2	104,2	104,1	112,7		b	
120720	136903	156272	177245	197805	220831	a	Dwellings completed (from the beginning of year)
124700	143244	164284	184257	208365		b	
							Retail sales of commodities ¹ (constant prices ³):
106,5	97,6	97,8	102,1	94,7	119,8	a	previous month=100
102,1	99,0	97,6	103,6	99,0		b	
103,0	100,5	102,5	97,7	94,7	99,2	a	corresponding month of previous year=100
103,9	105,4	105,1	106,9	112,1		b	
-16294,5	-13298,6	-13754,6	-12070,2	-13204,6	-84980,5	a	State budget balance – from the beginning of year (in PLN millions)
35253,6	43367,2	47588,5	51888,1	.		b	
							Average exchange rates in PLN – National Bank of Poland:
389,43	371,90	379,26	386,05	380,35	367,78	a	100 USD
385,92	388,35	387,55	396,07	407,55		b	
445,28	440,21	447,40	454,11	450,23	447,66	a	100 EUR
456,30	457,00	456,64	459,52	465,08		b	
416,11	408,82	414,87	422,82	417,83	413,83	a	100 CHF
420,33	424,65	420,43	428,95	442,21		b	
							Foreign trade ⁴ in PLN millions:
89307,1	81839,4	99139,7	106952,6	106121,5	91708,5	a	exports
105195,5	100524,0	112380,8	113601,4	.		b	
86807,0	77880,8	92424,0	99148,5	98581,1	89769,6	a	imports
107851,0	105502,4	112852,0	118021,3	.		b	
2500,0	3958,6	6715,7	7804,2	7540,4	1938,9	a	balance
-2655,5	-4978,4	-471,2	-4420,0	.		b	

handlowych i niehandlowych 2 Średnie ceny bieżące z 2015 r. 3 Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. 4 Od stycznia 2021 r. – dane wstępne.
 2 The average current prices from 2015. 3 The current prices from the period preceding the surveyed period. 4 Since January 2021 – preliminary data.

Tablica 27. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne – Unia Europejska
Table 27. Main macroeconomic indicators – European Union

Wyszczególnienie Specification	PKB GDP			Handel zagraniczny Foreign trade				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a Harmonised unemployment rate ^a	
	2020	II kw. 2021 ^d 2nd quarter 2021 ^d	III kw. 2021 ^d 3rd quarter 2021 ^d	eksport exports	import imports	saldo balance		2021 ^e	
				2021		2020			
				I-X				IX	X
zmiana w % w skali roku annual change in %					w mld EUR in EUR billions		w % in %		
UE-27^f	-5,9	13,8	4,1	6,7	6,7
Strefa euro – 19	-6,4	14,4	3,9	7,4	7,3
Austria	-6,7	12,8	5,6	14,6	20,9	-10,4	-2,2	5,2	5,8
Belgia	-5,7	15,1	4,9	22,4	21,5	25,9	19,2	6,3	6,3
Bułgaria	-4,4	7,1	4,6	22,7	25,6	-3,1	-1,9	5,5	5,3
Chorwacja	-8,1	16,8	15,5	24,6	22,3	-8,4	-7,1	7,3	7,0
Cypr	-5,2	13,3	5,6	6,2	9,4	-4,3	-3,9	6,2	6,6
Czechy	-5,8	8,5	3,1	15,2	19,5	11,2	14,2	2,6	2,6
Dania	-2,1	8,8	3,6	8,9	18,6	2,9	9,0	5,1	5,1
Estonia	-3,0	12,5	9,2	27,6	32,0	-1,4	-0,7	5,7	5,7
Finlandia	-2,8	7,9	4,0	18,0	17,1	-2,7	-2,7	7,7	6,7
Francja	-7,9	18,8	3,3	15,6	16,4	-84,8	-70,6	7,7	7,6
Grecja	-9,0	16,6	13,4	29,0	27,2	-18,9	-15,2	13,1	12,9
Hiszpania	-10,8	17,5	2,7	20,2	20,8	-18,8	-14,5	14,6	14,5
Holandia	-3,8	10,7	5,0	18,4	20,3	59,1	56,7	3,1	2,9
Irlandia	5,9	20,8	11,4	1,1	15,4	53,2	62,3	5,2	5,2
Litwa	-0,1	8,9	5,9	18,4	27,0	-2,5	-0,4	6,7	6,5
Luksemburg	-1,8	12,6	5,3	15,6	17,4	-6,2	-5,1	5,3	5,1
Łotwa	-3,6	10,3	5,1	22,5	29,1	-2,7	-1,5	7,0	7,0
Malta	-8,2	14,9	9,8	13,8	19,8	-2,6	-2,0	3,5	3,6
Niemcy	-4,6	10,0	2,6	14,1	15,7	158,9	151,1	3,3	3,3
Polska	-2,5	10,9	5,5	19,2	24,1	1,0	8,5	3,4	3,4
Portugalia	-8,4	16,1	4,2	17,9	18,1	-14,3	-12,0	6,4	6,4
Rumunia	-3,9	13,8	8,1	19,1	21,9	-19,8	-15,1	5,3	5,3
Słowacja	-4,4	10,1	1,3	16,1	18,6	0,5	1,8	6,3	6,3
Słowenia	-4,2	15,7	4,8	19,8	30,1	0,1	2,7	4,7	4,8
Szwecja	-2,9	9,6	4,5	17,0	19,1	3,1	4,6	8,8	8,5
Węgry	-4,7	17,3	6,1	13,8	18,5	0,0	3,5	3,6	3,9
Włochy	-8,9	17,1	3,9	18,6	23,1	45,1	49,6	9,2	9,4

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c Obejmuje sekcje: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe oraz e Ze względu na zmiany metodologiczne wprowadzone od stycznia 2021 r. i trwające przeliczenia starszych szeregów danych, i III kw. 2021 r.

U w a g a. Przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie Eurostatu dokonano w Departamencie Opracowań Ź r ó ł o: EUROSTAT – dane pobrano w dn. 20.12.2021 r.

a Data seasonally adjusted. b Data adjusted by working days. c Includes sections: mining and quarrying; manufacturing and electricity, gas, steam and air and ongoing conversions of long time series, data for previous periods are not presented because of incomparability. f Excluding the United Kingdom.

N o t e. Data concerning foreign trade were computed on the basis of data extracted from the Eurostat database in the Statistical Products Department S o u r c e: EUROSTAT – data were extracted on 20.12.2021.

Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych Harmonised Index of Consumer Prices			Produkcja przemysłowa ^{bc} Industrial production ^{bc}			Produkcja w budownictwie ^b Production in construction ^b			Wyszczególnienie Specification
XI 2020	2021		X 2020	2021		X 2020	2021		
	X	XI		IX	X		IX	X	
zmiana w % w skali roku annual change in %									
0,2	4,4	5,2	-3,0	4,8	3,6	-2,3	2,0	4,2	EU-27^f
-0,3	4,1	4,9	-3,6	5,1	3,3	-2,3	2,0	4,4	Euro area – 19
1,1	3,8	4,1	2,0	6,8	5,9	-3,7	2,5	1,6	Austria
0,2	5,4	7,1	5,2	18,1	10,8	-2,4	-0,3	0,4	Belgium
0,3	5,2	6,3	-2,7	9,8	9,7	-4,5	1,4	-1,8	Bulgaria
0,0	3,9	4,7	2,2	2,8	2,6	5,5	7,8	.	Croatia
-1,1	4,4	4,7	-2,7	-2,6	.	1,0 ^g	26,3 ^h	.	Cyprus
2,8	4,8	4,8	1,3	-3,9	-4,9	-8,6	3,0	3,7	Czechia
0,4	3,2	3,8	-8,5	5,5	14,0	4,3	2,8	.	Denmark
-1,2	6,8	8,6	1,2	8,5	2,8	-12,1 ^g	16,9 ^h	14,7 ⁱ	Estonia
0,2	2,8	3,5	-2,5	6,8	5,5	-2,7	8,5	7,4	Finland
0,2	3,2	3,4	-4,3	0,4	-0,4	-5,6	0,5	6,6	France
-2,1	2,8	4,0	-3,3	10,3	17,2	-3,1 ^g	16,1 ^h	3,6 ⁱ	Greece
-0,8	5,4	5,5	-1,4	0,5	-1,1	-13,9	-7,4	-1,9	Spain
0,7	3,7	5,9	-2,5	7,0	3,0	0,7	0,3	2,3	Netherlands
-1,0	5,1	5,4	-15,5	45,4	.	-7,6 ^g	29,4 ^h	-0,9 ⁱ	Ireland
0,4	8,2	9,3	1,1	20,2	22,7	-5,9 ^g	7,1 ^h	0,9 ⁱ	Lithuania
-0,7	5,3	6,3	-2,4	1,3	1,3	-7,0	-3,0	.	Luxembourg
-0,7	6,0	7,4	-0,9	5,9	2,4	-0,3 ^g	1,0 ^h	-3,3 ⁱ	Latvia
0,2	1,4	2,4	3,0	-3,4	-4,7	7,8 ^g	12,0 ^h	11,0 ⁱ	Malta
-0,7	4,6	6,0	-4,1	-0,7	-1,1	2,4	1,1	1,5	Germany
3,7	6,4	7,4	3,3	8,7	10,2	-3,7	4,3	6,4	Poland
-0,4	1,8	2,6	1,2	-4,9	-6,5	-2,2	2,2	1,8	Portugal
1,7	6,5	6,7	0,8	-3,7	-6,6	20,7	-15,4	-15,7	Romania
1,6	4,4	4,8	-2,5	-4,8	-0,6	-22,9	-1,5	3,1	Slovakia
-1,1	3,5	4,9	-0,9	8,6	6,1	0,3	0,8	-10,7	Slovenia
0,2	3,3	3,9	-0,6	2,9	4,5	-4,8	1,8	1,9	Sweden
2,8	6,6	7,5	1,8	-1,7	-2,7	-16,8	14,3	14,5	Hungary
-0,3	3,2	3,9	-1,9	4,5	2,0	1,3	10,5	.	Italy

wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. d Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi. e Ze względu na zmiany metodologiczne wprowadzone od stycznia 2021 r. zrezygnowano z podawania danych za okresy wcześniejsze, z uwagi na brak porównywalności. f Bez Wielkiej Brytanii. g III kw. 2020 r. h II kw. 2021 r.

Statystycznych GUS.

conditioning supply. d Data seasonally adjusted and adjusted by working days. e Due to methodological changes introduced since January 2021 g 3rd quarter of 2020. h 2nd quarter of 2021. i 3rd quarter of 2021.

of Statistics Poland.